B43/C/29/2

DSB/DSP
Received
DEC 16 1987

THIS PAPER WAS MAILED
WEDNESDAY, DEC. 2, 1987.

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 6D Millholland Drive, Fishkill, NY 12524, Chicago Editor **A. Zaube**, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618; California Editor **Kārlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 49 | SESTDIENA, 1987. GADA 5. DECEMBRIS | 36. GADS | SATURDAY, DECEMBER 5, 1987.

SECOND CLASS MAIL | REGISTRATION NUMBER 2249 | CENA 1.25 DOL.

Pieņemšana Latvijas goda konsula Dr. E. Upenieka mājā. Attēlā 1.r. no kr.: (trešā) Baltijas sieviešu padomes Kanadā prezidente Edīte Linča, Rietumvācijas ģenerālkonsuls Dr. Henning von Hassell, Venecuēlas konsule Maria Martinez, Zviedrijas ģenerālkonsuls Imgerd Soderstrom, Natālija Haidaša (Haidazs), Igaunijas konsuls Ilmārs Heinso, Regīna Upeniece un LNJAK priekšsēde Aija Auziņa. Attēlā labajā pusē Lietuvas konsula pārstāvis A. Pacevicius un jaunievēlētais PBLA priekšs. Dr. Linards Lukss; otrās rindas vidū: Igaunijas konsula I. Heinso dzīvesbiedre, no viņas pa kr. Ontario provinces kultūras un pavalstniecības ministrs Momoh Caculatombo, no Heinso kundzes pa labi Latvijas konsuls Dr. E. Upenieks, Senegales konsuls Dr. Gerard Bastien ar dzīvesbiedri un pārējie lūgtie viesi un organizāciju pārstāvji. Sveicot vakara viesus, Dr. E. Upenieks īsā uzrunā pastāstīja par Latvijas likgeņgaitām un 18. novembŗa nozīmi latviešu tautai.

Latvijas vēstures viltojums nāk no Maskavas sūtniecības

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Nav šaubu, ka latviešu politisko bēgļu aktīvitātes ir gadiem ilgi bijušas asas skabargas Kremļa sarkanā lāča ķetnās. Maskavas sūtīto aģentu mēģinājums latviešu emigrantus nosaukt par fašistiem vai nacistiem bija komūnistu šabloniskais paņēmiens, ar ko tie apzīmējuši un vēl tagad apzīmē katru viņu režīma kritizētāju.

Pēc uz rietumiem pārbēgušo čekas aģentu liecībām latviešu nacionālpolītisko centienu paralizēšanai Maskava izšķīrās izmantot Sakaru komiteju ar tautiešiem ārzemēs, lai tā ar samaksātu vai naīvu savervētu pakalpiņu palīdzību radītu samulsumu rietumos nokļuvušo organizēto latviešu starpā. Lai to panāktu, čeka ieteica ASV, Kanadā un citās valstīs dzīvojošiem latviešiem rādīt no okupētās Latvijas atsūtītās kino filmas, vēlāk sūtīt augstas kvalifikācijas teātŗu māksliniekus, kā arī dažādus profesionālus koŗus, lektorus un dezinformācijas sējējus.

Tā nebija sagadīšanās, ka tieši šovasar ASV un Kanadā viesojās mākslinieciski nevainojamais Maskavas sūtītais Rīgas Ave Sol koris. Arī māksla kalpo Kremļa politiskiem mērķiem — sašķelt trimdās latviešus. Tas jo sevišķi bija nepieciešams tagad, jo čeka jau šā gada pavasarī zināja par latviešu nacionālo jauniešu aktīvitātēm okupētajā Latvijā, kas pirmo reizi plānoja atklāti nostāties pret Maskavas virskundzību. Čeka gan neparedzēja, ka no demonstrantu ziedu nolikšanas pie Brīvības pieminekļa izaugs latviešu jauniešu prasība pēc 1918.g. 18. novembŗa Latvijas atjaunošanas.

Par šā gada 18. nov. notikumiem Rīgā, Liepājā un citur jau daudz rakstīts un runāts.

Gadījās, ka tieši 18. novembrī Kanadas pastā nodota vēstule, par kuŗas autoru uzdots kāds Eduards Krustkalns ar nosūtītāja adresi — 400 Stewart St., Apt. 1108, Ottawa, Ontario, K1N 6L2. Šīs nekaunīgo melu pilnās vēstules negrozīto tekstu angļu valodā lasītāji atradīs laikraksta 4. lappusē. Turpat jūs atradīsit arī pierādījumu, ka 400 Stewart St., Apt. 1108, Ottawa, Ont., atrodas padomju sūtniecības preses birojs.

Vēstule nosūtīta Kanadas laikrakstu redakcijām, politiķiem un sabiedrībā pazīstamām personām. Nezinot, kas īsti slēpjas aiz Ed. Krustkalna vārda, kanadiešiem var rasties iespaids, ka to rakstījis kāds latviešu vēsturnieks. Neapšaubāmi, Ed. Krustkalna vēsturiskais samurgojums ir KGB dezinformācijas auglis.

Pāris vārdos, ko ar Krustkalna vārdu pauž Kremļa dezinformācijas dienests:

Rietumu preses komentāri norādot, ka vēl joprojām esot daži cilvēki, kas ticot, ka 1918.g. 18. novembrī Latvija kļuva neatkarīga valsts un ka valdība, kas izveidojās, atspoguļoja latviešu tautas gribu. Vēsturiskā patiesība tomēr liecinot, ka tā bijusi leļļu valdība bez tautas atbalsta.

I Pasaules kaŗa sākumā vācieši esot sagrābuši Latvijas dienvidu daļu, bet padomju vara Ziemeļlatvijā esot nodibinājusies jau 1917.gadā Oktobŗa revolūcijas rezultātā. Līdz 1918.g. novembrim vāciešu kaŗaspēks esot paspējis jau okupēt visu Latviju. Pēc Vācijas kapitulācijas vāciešu kaŗaspēkam bija jāatstāj visas okupētās territorijas. Atsaucoties uz tālaika ASV ārlietu ministru Lansingu, Krustkalns apgalvo, ka Rietumu sabiedrotie izšķīrušies paturēt Baltijas telpu kā tilta gala poziciju plānotai invāzijai Pad. Krievijā.

1918.g. 18. novembrī Latvijas Tautas Padome deklarēja,

(Turpinājums 20. lp.)

Svētdien, 13. decembrī, plkst. 15.30, Latviešu Namā, 491 College ielā

Toronto latviešu jaunatne rīko tikšanos ar Rolandu Silaraupu.

NOTIKUMI RĪGĀ 14. JŪNIJĀ UN 23. AUGUSTĀ HELSINKI-86 GRUPA

VISI LAIPNI AICINĀTI

Daugavas Vanagu tradicionālais Ziemsvētku tirdziņš

notiks sestdien, 5. decembrī, no pl. 10—18 un svētdien, 6. dec. no pl. 10—16 DV namā, 125 Broadview Ave., Toronto.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1987. GADA 5. DECEMBRIS, 49. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Pēteris Ratnieks. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 6D Millholland Drive, Fishkill, N.Y. 12524, U.S.A., tālr. 1-914-838-2411. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill, 60618.

Redakcijas tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotus materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktas domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 46 dol., 6 mēnešiem — 24 dol., 3 mēnešiem — 14 dol. Atsevišķa numura cena 1.25 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $2.50, tekstā $3.00, pirmajā vai pēdējā lp. $5.00 par 1 cm telpu. Sarīkojumu kalendārā $2.00 par rindiņu; atkārtojot 4 reizes un vairāk, 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

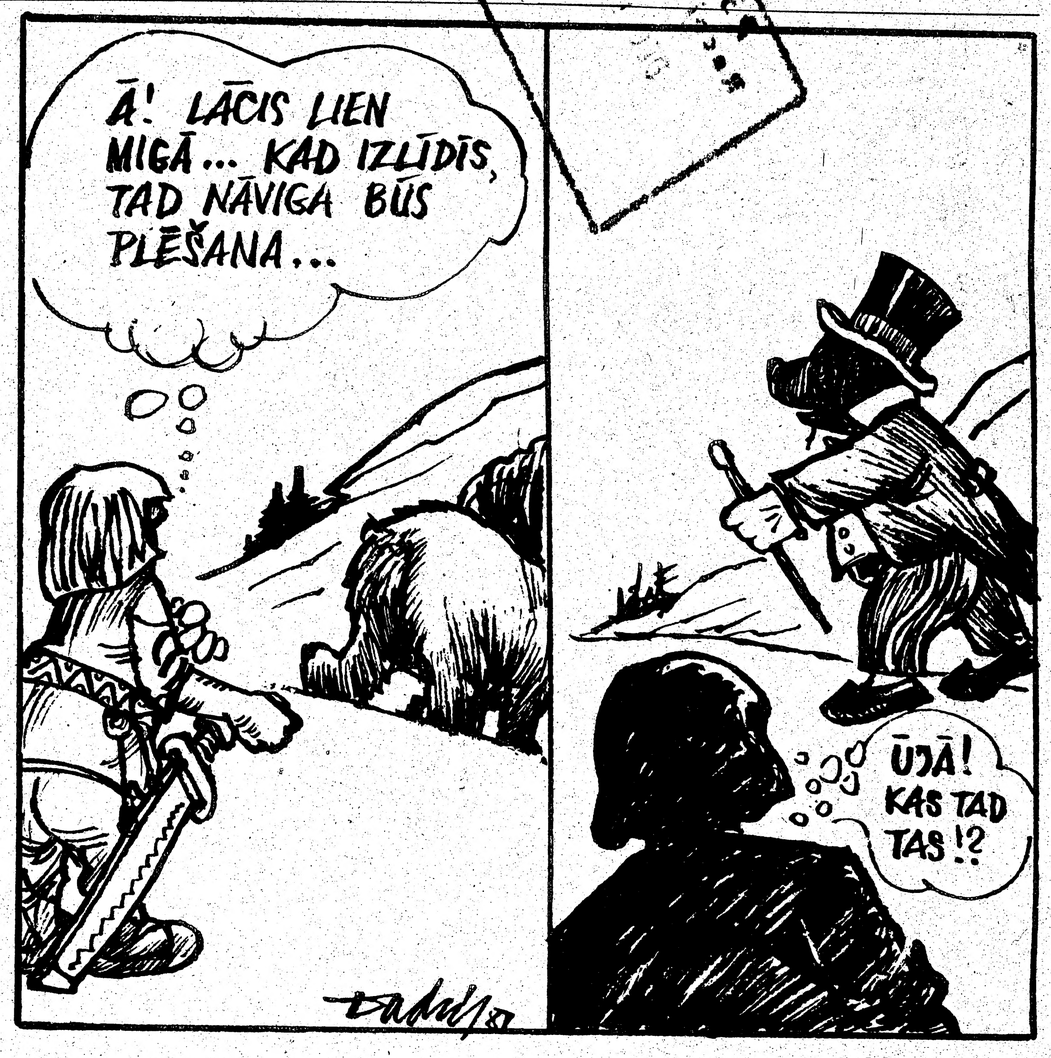

Dadža zīm. LA.

P. Grods

Noziedznieks vadības tronī

Padomju savienības Oktobŗa revolūcijas 70 gadu atcerē šoreiz no Kremļa sienas negāzās lāsti pār pasaules imperiālismu un kapitālistiem — piesardzību droši vien izraisīja tuvējās izšķirīgās sarunas par atomieroču reducēšanu. Taču Savienoto valstu ziņu dienests un preses izdevumi plaši izbazūnēja Gorbačova 2. novembrī Kremlī teikto runu, kas šoreiz, par pārsteigumu brīvajai pasaulei, pilnīgi un galīgi notronēja Staļina ēru. Gorbačovs pateica, ka Staļins ir vainojams milzīgos apmēros pastrādātos noziegumos pret padomju tautu, kam nav un nevar būt nekāda attaisnojuma; izraudzīta speciāla komisija, kas tuvākā laikā atsāks šo miljonu upuŗu rehabilitēšanu. Kaut arī vēl pastāvot tendence novērsties no sāpīgās atziņas par pastrādātiem noziegumiem Staļina ēras laikā, Gorbačovs uzsvēra, ka, noklusējot šos upuŗus, būtu vēsturiskas patiesības ignorēšana. Šim nolūkam pie politbiroja izveidošot komisiju, kas pārbaudīšot aktus, dokumentus un visus citus pierādījumus par Staļina nežēlīgo rīcību. Vēl pāragri spriest, vai Gorbačova nolūkiem un atzinumiem būs segums nākotnē. Neviens jau vairs nespēj rehabilitēt to miljonu dzīvības, kas krita par upuri Staļina despotiskai valdīšanai.

Rietumu statistiķi, vēsturnieki un žurnālisti, izsekojot padomju vēstures posmiem, aplēsuši, ka komūnistiskā režīma laikā, sākot ar Oktobŗa revolūcijas dienām 1917. gadā, cietumos nogalināto, vergu darba nometnēs mirušo un izbadināšanas posmā (Ukrainā) bojā gājušo skaits sasniedzis 70 miljonus, tātad caurmērā 1 miljons gadā. Tā kā Staļina despotiskā ēra sākās ar 1924. gadu un izbeidzās 1953. gadā, tas nozīmē, ka viņa valdīšanas laikā vien bojā gājušo upuŗu skaits sasniedz 30 miljonus. Faktiski šis skaits ir daudz lielāks, jo tieši Staļina valdīšanas posms padomju varas laikā izcēlās ar neaplēšamu „virsdevu", jo viņa valdīšanas gadi bija visbriesmīgākie un nežēlībām pārsātināti.

Gorbačovs savā runā solīja līdz pamatiem noskaidrot un konstatēt Staļina lomu, valdīšanas un rīcības metodes krievu nācijas vēsturē. Taču viss tas izklausās kā pārsteigums, un neviens pašreiz, no malas raugoties, nevar pateikt, par cik reāla izrādīsies neapvaldītā un despotiskā tiranna ēras noskaidrošana un tās nosodīšana pasaules sabiedriskās domas un vērtējumu forumā.

Kāda gan varētu būt Staļina upuŗu rehabilitēšana šodien? Neviens šiem miljoniem dzīvības elpu vairs nevar atdot, nav pat zināms, kur plēties un cik plašs ir šo mocekļu kapeņu lauks. Tas taču izstiepts pāri visai Krievzemei, bez krustiem vai jebkādām citām pazīšanas zīmēm. Tur seklāk vai dziļāk izrakstās bedres piesviestas ar vergu darbu nometnēs un cietumos mirušiem, soda vietās nošautiem vai citādā veidā nogalinātiem. Šīs kapenes pats Gorbačovs un viņa ieceltās izmeklēšanas komisijas šodien nespēs vairs atrast vai kaut cik tuvāk uzzīmēt.

Bet tas nav Gorbačova un viņa troņa varas vienīgais pienākums kā krievu tautas, tā visas pasaules priekšā. Viņam jāapsola kaut kas vairāk. Ja Gorbačovs ar savu svītu nosoda Staļina pārkāpumus, tad gluži loģiskais ceļš būtu likvidēt arī Staļina noziedzīgās vadības un politikas sekas, kas vēl dzīvas un biedinoši māj līdz mūsu dienām. Tādēļ Gorbačovam pienāktos:

1) atbrīvot no soda nometnēm un citām ieslodzīšanas vietām vēl dzīvi palikušos Staļina ēras upuŗus;

2) sodīt visus Staļina ēras kolaborantus un viņa noziedzīgās rīcības līdzstrādniekus, ja tādi vēl dzīvi, sevišķi padomju slepenās policijas dienestā;

3) publicēt un revidēt atklātībai Molotova-Ribentropa noziedzīgo aktu līdz ar slepeno formulu par iespaida sfairām, kuŗu sekās Baltijas valstis 1940. gadā zaudēja savu neatkarību;

4) atjaunot brīvību un neatkarību valstīm, kas to pilnīgi vai daļēji zaudējušas Staļina ēras laikā;

5) izvākt no visām valstīm tur stacionētos sarkanarmijas kontingentus, kas tur novietoti Staļina diktatūras secībā, lai apspiestu vai ierobežotu suverēnu valstu brīvību un pašnoteikšanās tiesības;

6) atvērt cietumu un citu soda vietu durvis un kameras tiem, kas vēl tur nevainīgi cieš Staļina politikas un diktatūras secībā.

Un beidzot — ļaut pasaulei atelpot brīvībā un ar drošu skatu raudzīties nākotnē, uz visiem laikiem atsakoties no komūnistu doktrinā paredzētā mērķa — komūnisma ideoloģijas dominēšanas visā pasaulē. Vai tas jebkad varētu notikt — par to jāšaubās. Ne mazāk vietā ir šaubas par to,

(Turpinājums 19. lp.)

Lasītāju vēstules

ĻOTI PATIKA

Bija liels prieks apmeklēt Toronto Latviešu biedrības teātŗa pirmizrādi Hamiltonā. Izrādīja Anšlava Eglīša komēdiju Omartija kundze. Teātŗa kritiķi lai raksta par šo izrādi no sava profesionālā viedokļa, parastam teātŗa apmeklētājam pieeja ir daudz vienkāršāka: patīk vai nepatīk. Un šoreiz nu patika — ļoti patika. Lugas darbība notiek Kalifornijā, parādās mūsu trimdinieku prieki un bēdas. Simpatiska ir Aleksandra Omartija kundze ar saviem sniegumiem saimniecisķā laukā. Viņas vīrs Klāvs — ve latvietis nav Piektā gada politiskais bēglis, bet emigrants, kad ap gadu simteņa maiņu miljoniem dažādu tautību piederīgo ieceļoja šajās zemēs. Jauks latviešu cilvēks, kam laimējies ne tikvien tikt pie turības, bet arī atrast skaistu un mīļu sievu — latvieti. Atcerēsimies, ka mums taču trimdā bija vesela divīzija vīru precību gados, kuŗiem visiem nepietika sievas — latvietes.

Jaukas ir arī citas šeit redzētās Anšlava Eglīša lugas: Bezkaunīgie veči, Jolanta Durbe, it sevišķi Milvokos Dziesmu svētkos izrādītā dziesmu spēle Homo Novus. Jauki, ka A. Eglīša lugas ir ar augstu morālu saturu. Pārāk daudz mēs redzam visādas nejēdzības televīzijā.

Profesionālais latviešu teātris tagad ir tikai okupētajā Latvijā, bet tur daudz rāda krievu lugu tulkojumus un lugas ar komūnistu propagandu. Nedaudzās latviešu klasiķu lugas tauta skatās ar lielu mīlestību, un visiem izpārdotajās izrādēs nav iespējams tikt.

Ir jauki, ka Toronto bez Latviešu biedrības darbojas arī Daugavas Vanagu teātris, tāpat arī Toronto latviešu ģimnazijas jauno spēlētāju teātris. Visi šie teātŗi viesojās arī citās vietās, arī pie mums Bafalo.

Brīvās Latvijas lieliskiem teātŗiem pamatā bija mazie amatieŗu teātŗi, kas mācīja latviešu tautai iemīlēt teātŗa mākslu.

Vecais Alks Bafalo

GRIBĒJA DZIRDĒT KORI

Runājot par 18. novembŗa svinībām 15. novembrī Toronto universitātes aulā, gribētu jautāt, kur pazudis latviešu kopkoris ar tautas tērpu krāšņumu šinī latviešiem visnozīmīgākā sarīkojumā? Šis jautājums nebūt nav kritika par Sv. Jāņa draudzes vokālā ansambļa (Brigitas Alkas vadībā) augstvērtīgo sniegumu. Tomēr gribētos arī redzēt un izjust kopkori tautas tērpos dziedam Kantāti Tēvijai un dziesmas, kas garu pacilā.

Spriežot pēc Kanadas valdības un citu Kanadas organizāciju pārstāvju runām, interese un atbalsts latviešiem cittautiešos ir apbrīnojami pieaudzis. Zinām, ka pašu nebrīvo Latviju ir saviļņojusi liela protesta kustība (Helsinki-86). Žēl, ka paši brīvībā dzīvojošie latvieši kildojas savā starpā un visus spēkus neziedo Latvijas lietai.

R. Treijs, Ont.

Ādolfs Ābele izcils latviešu skaņradis

Rakstu krājums
Ādolfa Ābeles atcerei,
222 lp. Izdevis Ābeles piemiņas fonds,
iespiests apgādā ATVASE Stokholmā, 1987.g.

Šī rakstu krājuma izdošana komponistam sarakstīšanas bija iecerēta septiņdesmito gadu sākumā, lai godinātu ievērojamā skaņraža mūžu, kas mira 78 gadu vecumā 1967. gadā Kalamazū, kur viņš vadīja savas dienas kopš iecelošanas Amerikā. Pārlasot grāmatā ievietotos materiālus, dzīvīgā veidā atplaukst skaņraža un diriģenta īpatā personība, pie kuŗa zināšanas ar pateicību smēlos arī es manā četru gadu studiju laikā Latvijas konservātorijā.

Krājumu rediģējusi Ofelija Sproģere, atzīmējot arī problēmas, kas vajājušas izdevuma ātrāku publikāciju: gaidītie biografi, līdzstrādnieki un izdevēji viens pēc otra atstājuši šo pasauli, tādēļ bijis jāsamierinās ar krājumu tagadējā formā. Daži raksti sacerēti īpaši šim nolūkam, kamēr viens otrs sameklēts periodikā vai citur. Galvenais trūkums ir Ābeles darbu bibliografiski chronoloģiskais sakārtojums, kaut zinām, ka daļa no tiem gājusi zudumā, vai arī pašam neviena, kas to zinātu vai dzirdētu!

Ādolfs Ābele bija kluss, diskrēts, gandrīz sevī ierāvies cilvēks, ar dziļu garīgu intellektu un prasību pēc artistiskas perfekcijas. Sevī un citos. Dažkārt jūtu uzliesmojumus, pat dusmas manījuši viņa izcilā koŗa Dziesmuvara dalībnieki. Viduvējību mākslā viņš nevarēja paciest, tādēļ arī Dziesmuvara viņa vadībā izauga par vienreizēju vokālu vienību. Par to krājumā daudz liecību, arī citāti no Latvijas tā laika preses. Bet tas viss šodien ir tikai atmiņas, jo cik man zināms, tad skaņu ieraksti nebija veikti. Kā lasītāju par to pārliecināt? Taisnība ir franču rakstniekam, kas teicis: ,,Ja mūziku varētu aprakstīt vārdos, tad mūzika nebūtu vajadzīga...'' Pasaulē ir daudz teicamu koŗu un orķestŗu — to zina visi. Gandrīz visi ir arī vienis prātis, ka labu diriģentu ir visai maz (tas vērojams arī šodien Latvijā). Tādēļ varu liecināt: Ābele bija viens no izcilākiem, kuŗus esmu pazinis, ieskaitot dučiem pirmklasīgu koŗu Eiropā un Amerikā. To zina tikai tie, kas Dziesmuvaru dzirdējuši.

Divdesmit gadus Ābele bija Latvijas konservātorijas paidagogs, pēdējos sešus profesora kapacitātē. Viņam bija uzdots mācīt dažnedažādus priekšmetus: harmoniju, partitūras lasīšanu un elementāro kompoziciju, ievadu orķestrācijā, pat kaŗa kapelmeistaru klasi... Diemžēl, tika pilnīgi aizmirsts, ka no visiem latviešu mūziķiem viņš bija viserudītākais un teorijā zinīgākais 20. g.s. mūzikā. Viņš bija izstudējis Šēnberga, Hindemita, Bartoka un Honegera partitūras, nemaz nerunājot par Skrjābina mūziku. Visās respektējamās Eiropas mūzikas augstskolās pastāv īpaši kursi, kas ieved studentus laikmetīgo techniku analizēs un estētikās. Mums tādu nebija, kaut šāds priekšmets būtu varējis ienest spirgtākus vējus latviešu mūzikas jaunaudzē, īpaši augstākā kursa studentos. Ābele būtu bijis ideāls mācībspēks. Mūsu konservātorija, kaut uz stingriem pamatiem būvēta, vadījās no Pēterpils konservātorijas stingrām akadēmiskām tradicijām. Kā labi zinām, Rimskis-Korsakovs pēc kāda Debisī (Debussy) darba atskaņojuma nākamā dienā savus audzēkņus brīdinājis: ,,Šādu mūziku nedrīkst daudz klausīties, jo pie *viņas* varētu pat pierast...'' Arī mūsu lielākās autoritātes — prof. Vītola ieskati par moderno mūziku bija absolūti un noraidīgi. Ā. Ābelem vajadzēja visu to savā laikā izjust, un ne bez rūgtuma. Un viņš droši vēl vairāk ierāvās sevī un savā Dziesmuvarā, jo ne viņam, ne viņa mūzikai arī Dziesmu svētkos praktiski nebija vietas.

Krājumā pa retam atrodama kāda valodas neveiklība, aplam burtots sveštautiešu komponista vārds, viens otrs apstrīdams fakts. Tas nemazina krājuma nozīmi un vērtību. Pēc mana ieskata, tas nedara kaunu paša apcerētā skaņraža smalki kultūrālai gaumei, lai gan viņa iemīļotais teiciens mums, audzēkņiem bija: ,,Var arī tā... un var arī pavisam citādi...''

Grāmatu illustrē 20 foto attēli no komponista gaitām Latvijā un svešumā. Rakstu autori ir J. Rudzītis, J. Poruks, I. Sakss, H. Pavasars, A. Vītoliņš, O. Sproģere, V. Dārziņš, J. Cīrulis, A. Jērums, V. Baštiks, A. Sprincis un šo rindu autors. Īpaši vērtīgas ir H. Pavasara apceres par Ābeles instrumentālo mūziku. A. Vītoliņa uzskatiem par Ā. Ābeles 11 tautasdziesmu izlasi (izdotu Amerikā, arī ar tekstiem angļu valodā) ne vienmēr varu piekrist. Esmu pārliecināts, ka viss Ā. Ābeles vokālās mūzikas mantojums tiks reiz techniski un estētiski izvērtēts tādā dziļumā, kādu šī nozīmīgā mūzika pelna. Tas rādīs, ka tajā mūsu koŗa mūzikā, kas savu ierosmi guvusi no nacionālās folkloras, ir raksturā, ir paņēmienos Ādolfa Ābeles stilam pienākas pilnīgi atsevišķa vieta un ka būs koŗi ar konģeniāliem diriģentiem, kas šīs skaņu pērles varēs parādīt visā mirdzumā.

Tālivaldis Ķeniņš

VALENTĪNS PĀVULS
GLEZNAS
Izstādes atklāšana piektdien, 1987.g. 4.dec., pl. 19.00
LATVIEŠU CENTRA TORONTO MĀKSLAS GALERIJĀ
Galerija atvērta sestdien un svētdien, no pl. 11.00 - 18.00
Ielūgumus neizsūtīs. Visi laipni aicināti.

Dzīves pilnskaņas meklētāja

8. decembrī uz 80 mūža gadiem atskatīsies dzejniece Marija Urnežus-Lamberga. Kopš iecelošanas Amerikā viņa dzīvojusi Bostonā, kur latviešu sabiedrībai atdevusi savus talantus — dzeju, dziesmu un krāsu rotaļas. Tagad viņa kopā ar citiem tautiešiem dzīvo valdības atbalstītā blokmājā, kur brīvprātīgi piedalās arī ar garīgiem priekšnesumiem, lai veciem cilvēkiem dzīvi padarītu ciešamāku. Amerikāņi viņu pazīst ar angļu valodā publicēto dzeju ,,Boston Seniority'', kas iznāk vairāk nekā 10.000 eksemplāros.

Viņa mīl latviešus, kaut puse asiņu viņas dzīslās no brāļiem lietuvjiem. Viņas tēvs dzīvoja Jelgavā, bija pazīstams maiznieks, un meita prot šo valodu. Tulkojusi lietuvju autorus gan dzejā, gan drāmatiskos darbus, un bijusi par garīgā tilta cēlāju starp abām baltu tautām. Tomēr savu talantu viņa vislabāk izkopusi latviešu valodā, ko liecina viņas četras dzejoļu grāmatas ar dziļām domām, ko pārdzīvo latviešu tauta un ko dzejas formā izteikusi autore. Šo dzeju dzied baznīcā, jo tās ir slavas dziesmas pasaules Radītājam un nopietnam ceļa gājējam, kam vajadzīgs stiprinājums dzīvē. Droši vien par viņas dzeju spriedīs nopietni literātūras speciālisti literātūras vēsturē. Marija Urnežus-Lamberga dzimusi 1907. g. 8. dec. Jelgavā. Beigusi slaveno Hercoga Pēteŗa ģimnaziju direktora Jāņa Lapiņa laikā, kad Jelgavā notika Zaļās Vārnas rīkotie rakstnieku vakari. Tur arī modusies interese par dzeju un radusies tiešā saskare ar latviešu dzejniekiem Ed. Virzu un Jāni Veseli. Marija Urnežus savu balsi skolojusi Jelgavas Tautas Konservātorijā pie Adas Benefeldes, pēc tam kā soliste dziedājusi simfoniskos koncertos, Rīgas radiofonā un baznīcās, pat kori vadījusi Jelgavā. Dziesmu turpinājusi arī bēgļu gaitās Erlangas, Neietingas bēgļu nometnēs, kā arī spēlējusi ērģeles — Bostonā Sv. Cecilijas baznīcā. Dzejniece arvien piedalās kopējos rakstnieku cēlienos, dažreiz agrākos gados arī ar solo dziesmām. Baznīcā dievkalpojumos arvien dzird viņas tīro balsi citu baznīcēnu vidū.

Dzejniece Jelgavā precējusies ar advokātu Valdemāru Lambergu. Laulībā piedzimuši četri dēli. Viens no tiem — Aristīds, pazīstams kā sabiedrisks politisks darbinieks, ir tagad ALA priekšnieks. Arī citi dēli uzrādījuši sekmes saimnieciskā laukā.

Kad dēli aiziet pasaulē, Marija pievēršas gleznieciībai, jo arī zīmēšanā viņai ir bijis talants jau skolas gados. Tur viņa krāsās pārdzīvo mistiskus skatus pāri redzamai pasaulei augstākā dimensijā. Tie ir viņas ēteriskie portreti, kas parastai izstāžu publikai ir pasveši, bet izteic Dieva eksistenci visā viņa radībā un dzīvības bezgalīgā turpinājumā. Viņa rakstūrojama par dzīves pilnskaņas meklētāju.

Toronto latviešu kaŧoļi pagājušā gadā viņu godināja, un filozofi viņu iecēla goda krēslā, ko neviena cita sieviete vēl nav piedzīvojusi.

Draugi, dzejas cienītāji varētu viņu apsveikt dižajos gados, rakstot: **Mrs. Marija Urnežus-Lambergs, 90 South St. Apt. 308, Jamaica Plain, Ma. 02130.**

Osvalds Akmentiņš

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

Dziesmu svētku biedrība Kanadā
piedāvā:

8. Latviešu dziesmu svētku Kanadā koncertu izlases skaņu lentes (cassetes), kas sastāv no divām lentēm.

Komplekts ir $18.00 Kanadas vai $15.00 A.S.V.

Koŗiem un tautas deju grupām pasūtinot kopīgi, cena ir $15.00 Kanadas vai $12.00 A.S.V., pieskaitot $1.50 par komplekta pasta izdevumiem.

Pasūtinājumus adresēt:

Miss V. Gertners,
Latvian Canadian Cultural Centre,
4 Credit Union Drive,
Toronto, Ont. M4A 2N8, Canada

LABA GRĀMATA ZIEMSVĒTKU DĀVANAI

PULKVEDIS ALEKSANDRS PLENSNERS

Laikmeta liecības par pulkveža dzīvi un darbiem Latvijas brīvības cīņu, brīvās valsts, 2. Pasaules kaŗa un trimdas laika gaismā.

Dabūjama grāmatu galdos vai tieši apgādā. Cena $20.-
Pasūtinot apgādā, ceki rakstāmi uz Lettonia, Inc., vārda:
Lettonia Inc., c/o A. Jansons,
146 Wallinwood, N.E., Grand Rapids, MI 49503, USA.

400 STEWART ST., APT. 1108
OTTAWA, Ontario
K1N 6L2

02RIAK-871109RI1

What happened in Latvia on November 18, 1918

by Eduard Krustkalns

Western media comment shows that some people there still believe that on November 18, 1918, Latvia became independent and that a government was formed in it reflecting the will of the people. But the facts of history attest that it was a puppet government without popular support.

Who needed an ,,independent'' Latvia

At the start of World War I, German troops captured southern Latvia (Latvia was then a part of Russia). Soviet power was established in northern Latvia, following the victory of the Socialist Revolution in Petrograd in October 1917. But in February 1918, the invaders occupied the whole of Latvia. Though revolution broke out in Germany in November 1918, the German troops were not withdrawn from most of the occupied parts of Russia.

Under Article 12 of the Armistice between the Triple Entente nations (England, Russia and France) and Germany, on November 11, 1918, German troops were to leave the occupied territories of Russia when the allies recognized that the moment came for this, considering the internal situation of these territories. US Secretary of State R. Lansing declared that the allied powers were, because of the armistice, Germany's allies in the Baltic provinces. The entente feared the establishment of Soviet power there and hoped to use the Baltic area as a bridgehead for invading Soviet Russia.

Germany left its occupation troops in the Baltic area. To cover this up, it agreed to the setting up of a puppet government made up of local collaborationists. A. Vinnig, Germany's representative in the Baltic area, wrote: ,,I wanted to take advantage of Latvia's independence for us to stay in that country. My political aim was to create such relations between us and the Baltic area as would tie that country to us both politically and economically.''

Unauthorized by the people

Officially, the new government was created by decision of the National Council, formed on December 17, 1918, by representatives of eight Parties (the Peasants' Union, the Social Democratic Labour and Democratic Parties, the Socialist Revolutionaries etc.). On November 18, 1918, in an appeal to the Latvians the National Council declared itself the ,,sole bearer of power in the Latvian state'' and formed a provisional government led by K. Ulmanis.

The National Council wasn't empowered by the Latvian people. No one had elected it, and the parties that formed it did not have the backing of the people's majority. Thus, September 1917 elections to the District Councils of Vidzeme (Northern Latvia) demonstrated popular support for the Social Democracy of Latvia (the Party of the Latvian Bolsheviks). Over 70 percent of the electorate had voted for its candidates. In November 1917 elections to the Constituent Assembly of Russia took place in Vidzeme, with the SDL candidates winning 72.6 percent of the vote. The SDL stood against Latvia's secession from Russia, under the slogan of ,,A Free Latvia in a Free Russia''.

No wonder the people were hostile to the Ulmanis government. The newspaper Jaunais Laiks for December 30, 1918, wrote: ,,The real state of things clearly shows that... the provisional government stands alone, without the masses.'' ,,Latvia lived,'' noted A. Vinnig, ,,under the protection of German bayonets and with German money.''

Ulmanis' receipts of December 17 and 23, 1918 and January 4, 1919 for loans received from A. Vinnig of half a million marks each, to maintain the state apparatus, are evidence of this. In December 1918 British warships entered Latvian ports: the government of Great Britain had decided to give Ulmanis arms ,,for the struggle against the Bolsheviks.''

People's Choice

The Latvian people came out vigorously against the foreign interventionists and Ulmanis' collaborationist government. Demonstrations were held, partisan detachments were operating, and underground Soviets were established. The struggle intensified after the start of the Revolution in Germany in November 1918. In some places armed uprisings took place even on November 11. By the end of January 1919 Soviet power was restored in nearly all of Latvia.

On January 13—15 in Riga a Congress of Soviets of workers', landless peasants', and soldiers' Deputies took place. It was attended by 705 delegates from all over Latvia. The Congress adopted Soviet Latvia's Constitution, approved a government and charted several important reforms. For the first time in history the Latvian people created a sovereign state. Soviet Russia recognized its independence.

However, Soviet Latvia soon underwent aggression. Germany advanced on it from the West, and Finnish, Estonian and Polish troops from the North and the South. An Anglo-French fleet supported them from the sea. The USA supplied the interventionists and collaborationists with over 5 million dollars' worth of war materials. Soviet Latvia was drowned in blood. Fifteen thousand civilians died as a result of terror alone.

It was on the bayonets of the interventionists, not with the help of elections, that the Ulmanis government again came to power.

(APN)

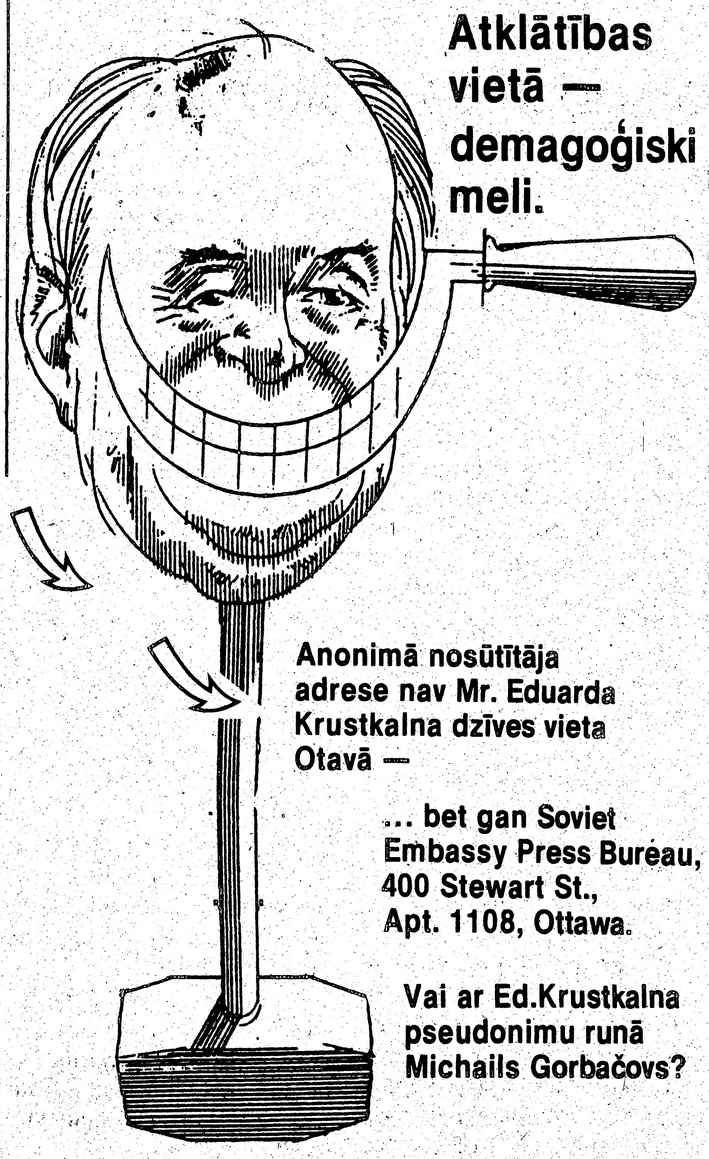

Atklātības vietā — demagoģiski meli.

Anonimā nosūtītāja adrese nav Mr. Eduarda Krustkalna dzīves vieta Otavā —

... bet gan Soviet Embassy Press Bureau, 400 Stewart St., Apt. 1108, Ottawa.

Vai ar Ed.Krustkalna pseudonimu runā Michails Gorbačovs?

If you would like a free copy of booklet containing complete text of Mr. Gorbachev's Report, please fill in this coupon and Mail to:

Soviet Embassy Press Bureau
400 Stewart St. Apt. 1108
Ottawa, Ontario K1N 6L2

NAME: _____

ADDRESS: _____

CITY: _____ **PROV.:** _____ **POSTAL CODE:** _____

HOUSE OF COMMONS
CHAMBRE DES COMMUNES
CANADA

ANDREW WITER, M.P.
PARKDALE-HIGH PARK

House of Commons Debates

WEDNESDAY, NOVEMBER 18, 1987

HISTORIC EVENTS

LATVIA — ANNIVERSARY OF PROCLAMATION OF INDEPENDENCE

Mr. Andrew Witer (Parkdale—High Park): Mr. Speaker, today marks the 69th anniversary of the Proclamation of Independence by the nation of Latvia. On November 18, 1918, after years of occupation by Tsarist Russia, Latvians united to create a sovereign and democratic republic. That treasured status perished when the Soviet Union invaded and occupied this Baltic country in 1940.

In commemorating this event, Latvians around the world are paying tribute to the brave and independent spirit of their nation. In spite of Soviet threats of reprisal, Latvians in Riga are rallying at the Latvian Statue of Liberty, and a sympathetic demonstration is scheduled at the former Latvian Legation in Moscow.

I have just received reports that three Latvian demonstrators have been arrested. Telephone lines used by the foreign press have been cut off and the CBC has been refused permission to travel to Riga.

Today the Latvian community in Canada invites all Canadians to join with them in commemorating the spirit of independence, and in demonstrating their desire for liberty and justice in their homeland.

Sava latvietība pierādama darbos

18. NOVEMBRIS TLB SESTDIENAS SKOLĀ

Toronto latviešu biedrības sestdienas skola Latvijas valsts dibināšanas dienas atceri rīkoja 21. novembrī Latviešu namā, pulcinājot ap 250 dalībnieku, skolas saimi un viesus. Pēc karoga ienešanas svētbrīdi vadīja mācītājs A. Celms, pakavējoties arī pie šīs vasaras notikumiem Rīgā, kas likuši pasaulei sadzirdīt Latvijas brīvības ilgas, kuŗu balsis nav apklusināmas. Vienotībā ar dzimteni visi vienojās lūgšanā Mūsu Tēvs.

Skolas pārzine E. Pētersone aicināja veltīt mūsu domas un darbus Latvijai un cienīt savu tēvu valodu, visiem kopīgi nodziedot mūsu valsts himnu Dievs, svētī Latviju!

Svētku runu teica Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijas direktors Pauls Legzdiņš, kas pats ir Sestdienas skolas 23. izlaiduma absolvents. Viņš atcerējās, ka pats kādreiz sēdējis skolēnu vidū 18. novembŗa sarīkojumā. P. Legzdiņš apskatīja, kādēļ 18. novembris ir tik nozīmīga diena visiem latviešiem, pakavējoties pie latviešu senvēstures, dzīves svešu tautu jūgā, cīņām, kas deva mums 1918. gada 18. novembri un beidzot pie tagadējām demonstrācijām Rīgā un Liepājā, prasot brīvību latviešu tautai. Meklējot atbildes, kas ir latvietis, kāds jautājums tagad nodarbina mūsu svešumā dzimušo paaudzi, pie kuŗas pieder arī mūsu jaunās paaudzes audzinātājs P. Legzdiņš, pēdējais secināja, ka dzimšanas un dzīves vieta vien nenosaka tautību, bet mums sava piederība pie tautas jāpierāda. „Vienkārši tas, ka mani vecāki ir dzimuši Latvijā, mani vēl nepadara par latvieti," teica runātājs. „Man jālieto sava valoda, jāinteresējas par manu tautu. Ir viegli tautu aizmirst, ja pats tik ļoti iegrimst savā dzīvē... Mums nav jākaunās no mūsu valodas, nav jāslēpj mūsu ģimenes vēsture. Varam brīvi teikt, ka esam latvieši, varam brīvi pierādīt, ka esam latvieši! Lai 18. novembris būtu mums atgādinājums, ka katru dienu mums sava latvietība ir jāpierāda."

Ar svētku runātāju P. Legzdiņu iepazīstināja skolotāja Līga Miklašēvica. Viņš 1983. gadā beidzis Toronto universitāti ar augstāko atzinību un B.C. gradu psiholoģijā. B. Ed. gradu un vidusskolu skolotāja tiesības ieguvis 1985. gadā, bet 1986. gadā M.A. gradu paidagoģiskā psiholoģijā Kalifornijas universitātē Berklejā. Pašlaik sagatavojas doktora gradam. Pirms TLTA ģimnazijas direktora pienākumu uzņemšanā šinī ģimnazijā darbojies par latviešu literātūras skolotāju.

Pēc akta sākās skolēnu priekšnesumi, kuŗos piedalījās audzēkņi no pirmskolas līdz 8. klasei, ar patriotiskām dziesmām, kokļu mūziku un kopdeklamācijām. Progammu bija sakārtojuši klašu audzinātāji, bet pieteica skolotāja L. Miklašēvica. Kopdeklamācijās skaisti skanēja latviešu valoda, tekstos bija ietvertas tautasdziesmas un latviešu autori — Antons Austriņš, Eriks Raisters, Zinaīda Lazda, Andrejs Eglītis, Krišjānis Barons un Anšlavs Eglītis. 4., 5. un 6. klases skolēnu koris dziedāja tautasdziesmu Lēni, lēni Dieviņš brauca M. Aldiņa sabalsojumā un Ritas Strautiņas vadībā. Skolas koklētāju grupa Arianas Liepiņas vadībā atskaņoja viņas sabalsotās tautasdziesmas, bet solo dziedāja Astra un Konrads Ozoli. Priekšnesumi beidzās ar V. Plūdoņa dziesmu brīvai Latvijai, ko visi dziedāja kopīgi. Klavieŗmūzikas pavadījumus dziesmām spēlēja Dace Cielava.

Toronto latviešu biedrības priekšnieks L. Ozols pasniedza skolas nozīmi sudrabā skolotājai Ārijai Mileiko par 5 gadiem skolas darbā. Šopavasar tādas pašas nozīmes bija saņēmušas skolotājas Līga Miklašēvica un Valda Bērziņa par 5 gadiem un Renate Vusta par 10 gadiem skolas darbā. Sarīkojums beidzās ar vecāku komitejas sagādātu cienastu bērniem un bufeti pieaugušiem. Bija skolēnu tautas dejas un rotaļas skolotājas V. Bērziņas vadībā.

V. Sidare

18. novembŗa sarīkojumā TLB Sestdienas skolā, kas notika Toronto Latviešu Namā, skolas karogu ienes Baiba Vilka, Nils Ozoliņš un Laura Ezera. Aiz viņiem soļo karoga glabātāju otrā maiņa — Ilze Treimane, Edvards Kaļiņš un Kristīne Vilmane. Foto J. Liģers

TLB Sestdienas skolas 18. novembŗa sarīkojums notika Latviešu Namā. Uzņēmumā no kr.: TLTA ģimnazijas direktors P. Legzdiņš, māc. A. Celms, skolotāja L. Miklašēvica un skolas pārzine E. Pētersone. Foto J. Liģers

Mēs nedrīkstam viņus aizmirst! Katru gadu latviešu jaunā audze Saulainē ierodas Varoņu piemiņas dienā, 11. novembrī, godināt kritušos cīnītājus. Šogad TLB Sestdienas skolas 8. klases audzēkņi pie Kritušo karavīru piemineķļa kopīgi deklamēja A. Eglīša „Liec zobenu zem galvas". Foto L. Ozols

Novēlam Priecīgus Ziemsvētkus un Laimīgu Jauno gadu radiem un paziņām, ziedojot 100 dol. Gaujas (14.) gaidu vienībai Toronto.

Edgars Broders,
Ināra un Jānis Grāvleji

Dr. Ulafs Jānsons

Vārdi un darbi

„Vārdi... Darbi?" Latvijas PSR Rakstnieku savienības 9. kongress 1986. gada 3.—4. aprīlī, RS izdevums, par izd. atbild Jānis Peters, Rīgā 1987, 166 lpp.

(Nobeigums)

Māra Zālīte

— Jaunā partijas Programma vēlreiz akcentē, ka nāciju savstarpējās tuvināšanās procesu nedrīkst nedz mākslīgi kavēt, nedz mākslīgi paātrināt. Pašreizējā izglītības sistēma diemžēl šo procesu, no vienas puses, mākslīgi kavē, nedodot iespēju citu nāciju jauniešiem Latvijā pilnvērtīgi apgūt latviešu valodu, kultūru un vēsturi, no otras puses, rupji un mākslīgi paātrina, neradot apstākļus latviešu jaunajai paaudzei dziļi un pamatīgi apgūt tautas garīgo mantojumu, arī valodu.

— Tā ir dabiska vēlēšanās un Konstitūcijā garantētas tiesības, *lai savā tēvu zemē* jebkurā sabiedriskā, valsts un ražošanas iestādē *latvietis varētu runāt un tikt saprasts savā mātes valodā*. Un ne tikai tiesības, tas ir mūsu pienākums saglabāt dzīvu, bagātu, attīstīties spējīgu valodu, dainu valodu. Citādi nav jēgas taču arī rakstnieku darbam. *Un neļausim demagogiem to saukt par nacionālismu.*

Aldonis Builis, izglītības ministrs

— Ir pamatotas pretenzijas skolēnu zināšanām dzimtajā valodā un literatūrā. Cēloņu tam daudz. Formālisma paliekas literatūras mācīšanā, vienkāršota izpratne par literatūras lomu sabiedrībā...

— Izskanēja bažas, ka tikšot samazināts stundu skaits latviešu valodas un literatūras mācīšanai 4.—11. klasēs. Oficiāli paziņoja, ka stundu skaits arī pēc reformas ir un paliek līdzšinējais. Mūsu kopīgie nelabvēļi izplata baumas, ka 11. klasē tikšot atcelts eksāmens latviešu literatūrā. Tas nav tiesa. Kamēr jūs latviski rakstīsiet, tikmēr noteikti būs gan programmas, gan mācību grāmatas, gan eksāmeni šajā mācību priekšmetā.

Jānis Baltvilks

— Latvijas rajonos, it īpaši lauku skolās nu vienkārši nav — *nav bērniem grāmatu*. Tas ir vairāk nekā skumji. Un nekāda statistika tur nevar pierādīt neko citu.

— Avīze Pionieris ir apdraudēta. Kādam ir radusies ideja nevis radīt patiešām jaunu avīzi krievu valodā, bet mechaniski iztaisīt divas avīzes no vienas — dublēt paralēli latviski un krieviski.

Jāzeps Osmanis

— Patlaban izdevniecībā Liesma no 60 bērnu grāmatām gadā esam aizgājuši līdz 47—45——42. Tas taču kaut ko izsaka! Mums nepieciešama patstāvīga bērnu un jaunatnes literatūras izdevniecība.

Ruta Runce (tulkotāja)

— Varu tikai pievienoties A. Belam un teikt, ka tiešām pienācis pēdējais laiks ķerties pie Kafkas, Džoisa un arī Prusta darbu tulkošanas.

Uldis Bērziņš

— Ieklausīsimies ar izpratni arī tautu ķildās un savstarpējās pretenzijās... Tas ir literāta amats — izrakstīt, izrunāt *tās grūtās būšanas, kuŗas stāv starp mums.*

Vika Doroševko (tulkotāja)

— Sekcija uzskata, ka stāvoklis latviešu prozas tulkošanā ir visai bēdīgs. Par jaunu tulkotāju sagatavošanu neviens nedomā — ne universitāte, ne RS vadība.

Ludmila Azarova (dzejniece, tulkotāja)

— Izdevniecībā Liesma tapa mūsu krievu valodā izdodamo darbu redakcija. Mums ir ap 290 lokšņu gadā... Toties mūsu utopiskie plāni un rozā sapņi ir vilinoši. No mūsu redzespunkta arī latviešu literatūra — mūsdienu un klasika — izskatās citāda (pat ņemot vērā kongresa aso un paškritisko toni) — stabilāka, nozīmīgāka, neatklātu vērtību un noslēpumu pilna.

Knuts Skujenieks

— Folkloristiskajai domai ir nepieciešama tribīne, vismaz „Folkloras gadagrāmatas" vai kāda cita almanacha veidā. Nepieciešama vesela serija, vesela tautasdziesmu bibliotēka vai, ja labpatīk, tautasdziesmas enciklopēdija, kuŗā atspoguļotos visi galvenie tautas garīgās un materiālās dzīves aspekti. Šobrīd daudzi folkloras izdevumi, diemžēl, arī lielo 15 sējumu tautasdziesmu kopojumu ieskaitot, cieš no iepriekšpieņemtām *vulgārsociologiskām schēmām.*

Saulcerīte Viese

— Mēs zinām, piemēram, cik klusi noritēja Kr. Barona līdzgaitnieka J. Alunāna jubileja. Arī Barona jubileja netika atzīmēta UNESCO ietvaros. Vai mēs spēsim panākt, ka Latvju dainu pirmizdevumu atzīmē pasaules mērogā? Ir ļoti daudzi priekšnoteikumi lai to varētu izdarīt. Un tomēr — vai nebūs atkal kādas resora robežas, kāda neatsaucība...

Andris Vējāns

— Vairākas paaudzes ir izaugušas, neapzinot, neapgūstot daudzās pagātnes kultūras vērtības. Mums Latvijā nav uzrakstīta un nav izdota latviešu kultūras vēsture.

— Nevajag svešumam, nevajag aizmirstībai un iznīcībai atdot to, kas mums vērtīgs. Nevajag bīties no šīm sarežģītajām biografijām. Vajag atklāti, principiāli izgaismot ir katra atsevišķa rakstnieka ceļu, ir katra atsevišķa latviešu literatūras posma ceļu, atmetot peļamo, kaitīgo, nevajadzīgo.

Ilgonis Bērsons

— Ir jāizdod demokratiskās rakstnieces — antifašistes, internacionālistes Austras Ozoliņas-Krauzes romāns Virpuļu durvīs, kas iespiests 1929. gadā, pēc tam krievu valodā Pad. savienībā (tur attēloti deklasētie baltgvardu emigranti Francijā).

— Par literāro mantojumu notiek ideoloģiskas kaujas, un šai ziņā mūsu literatūras pētniecībai stingri *jāstāv partejiskuma pozicijās.* Čaku mēs neatdosim mūsu tautas nelabvēļiem.

Anda Kubuliņa

— Pienācis laiks arī mūsu republikā rēgulāri izdot kritikas mēnešrakstu.

Valdis Artavs

— Pārskata referātā par *humoru un satiru* nekas nebija sacīts. Varbūt nebija vērts... Jakubānam neiet viegli „Literatūriņā un Māksliņā". Izmisuma brīdī viņš ir pat nogalinājis savu miesīgo dēlu *H. Cumlaku*, kuŗa piemiņu, diemžēl, neviens te negodināja pieceļoties.

— Reizēm, operējot ar vārdu „vulgāritāte", vai nu apcērp humoru, vai vispār kādu programmu noņem. Bet vai Andrejs Upīts nenosauca par vulgārām lugām Blaumaņa lugas? Bet, ja mēs joprojām skaudīsim humoru vai vismaz nesekmēsim tā attīstību, diez' cik jauki neies.

Kanadas latviešu skautu saime sveic vad. L. Luksu kā PBLA valdes priekšsēdi, vēlot visu to labāko jaunajā darbā!

Jānis Lapsa

— Diskusijās par grāmatniecību tomēr nav atklāts galvenais cēlonis, kāpēc rakstnieka manuskripts līdz grāmatas vākiem nostaigā gadiem ilgu ērkšķainu ceļu. Tad kur galu galā tas suns apraksts? Tas suns apraksts dziļi, pareizāk gan — diezgan augstu. Šādus grāmatu izdošanas normatīvus noteikuši kompetenti Vissavienības organi, un tie obligāti arī mūsu republikai, lai gan grūtajos pēckaŗa gados, kamēr *centrālizētās atpalicības normas* vēl nebija spēkā, grāmatas pie mums izdeva trīs četras reizes ātrāk un arī nesalīdzināmi labākā kvalitātē.

— Kam izdevīgi šādi mākslīgi izstiepti grāmatu izdošanas termiņi? Lasītājam — nē, un rakstītājam — vēl jo mazāk. Taču tie it kā attaisno eksistenci milzīgajam administrātīvi birokratiskajam aparātam, kas mazpamazām apaudzis ap grāmatu.

— Nopietnus iebildumus rada supertirāža „Favoritam". Bija uznākusi tāda carisko relikviju apjūsmošanas mode... Bet visi cari, ieskaitot Pēteri I, kas ar patkulu palīdzību latviešu tautu iedzina vēl dziļāk vācu muižniecības jūgā — *visi cari bijuši latviešu darbatautas niknākie ienaidnieki.*

Vilis Jansons, izd. Liesma direktors

— Par birokratisko plānošanas sistēmu, kāda pašreiz pastāv izdevniecības darbā. Proti, pašā sistēmā ir ielikts termiņš, ka *vismaz divi gadi darbam ir jāstāv uz vietas, bez kustības.* Mēs esam protestējuši, mēs esam pat mānījušies, uzdodami, ka darbs ir izdevniecībā. Pagaidām mums nav izdevies pārlauzt šo sistēmu.

Ivars Riekstiņš, izd. Zinātne direktors

— Enciklopēdijas (LPE) sagatavošanā pats sarežģītākais jautājums ir *šķirkļu atlase*... Jūs, piemēram, neatradīsit A. Kolberga biografiju, jo *viņam nav titula.* J. Liepiņa biografiju arī neatradīsit — viņam arī nav laimējies ar titulu. Tikai ar lielu piepūli kaut kā pašās beigās M. Kroma un V. Lāms iekļuva šķirkļu sarakstā. Jūs atradīsit Frīdrichus,, bet atradīsit Fridrihus, bet neatradīsit (gleznotāju) Fridrihsonu. Kur nu vēl Efrosu! Uldis Brauns neiekļuva enciklopēdijā, tāpat kā Elga Brahmane. Viņu vārdus meklēs un meklē šodien — un neatrod. Lūk, kādas kļūmes notiek, ja mēs raugāmies formāli, ja neskatāmies pēc būtības.

Jānis Rokpelnis

— Jauno literātu apvienību nedrīkst jaukt ar Rīgas Jauno literātu studiju; apvienība, kuŗas vadīšana man ir uzticēta, ir jauna organizācija, nevis studijas vienkāršs turpinājums.

— Diemžēl, arī *jaunatnē ir spēcīga apatija,* un tāpēc galvenais apvienības uzdevums ir jaunajos literātos šo apatiju tomēr likvidēt, savākt entuziasma dzirksteles un tās atkal uzkvēlināt...

Viktors Hausmanis

— Mums ir jāgatavojas jaunas latviešu literatūras vēstures uzrakstīšanai. To mēs labi apzināmies, jo iepriekšējais izdevums savu laiku ir pārdzīvojis.

* * *

Piebilde. Šie RS 9. kongresa materiāli būtu pamatīgi jāstudē visiem, kam ir patiesa interese par kultūras dzīvi mūsu tēvzemē (nevis tikai tiekšme izklaidēties un izraudāties „kultūras sūtņu" sarīkojumos). It īpaši ar tiem būtu jāiepazīstas latviešu studentiem Kalamazū un Minsterē.

Toronto Latviešu Tautas augstskolai nepieciešami līdzekļi

Toronto Latviešu Tautas Augstskolas Saimniecības padomes sēdē 24. novembrī Latviešu Namā piedalījās 16 dalībnieki. Sēdes vadītājs K. Vasarājs apsveica jauno TLTA ģimnazijas direktoru P. Legzdiņu un izteica vēlēšanos, lai šai saimniecības padomes sēdē piedalītos lielāks skaits organizāciju pārstāvju, tā informējot par notiekošo sabiedrību.

Ziņojumā par TLTA finanču stāvokli priekšsēdis izteicās, ka sabiedrības atbalsts samazinājies, un tādā kārtā ik gadus kasē rodas neliels iztrūkums. Tam par iemeslu ir parādība, ka dažas organizācijas piešķir lielas godalgas atsevišķiem skolniekiem, skolu beidzot, bet ne TLTA. Pagājušajā gadā saņemts valdības pabalsts 1777 dol. apmērā. Korp. Talavija savā jubilejā ziedojusi 1200 dol. LNAK ģimnazijai, bet līdz šim tāda nauda nav saņemta.

Par TLTA darbību izdots apkārtraksts 400 eksemplāros, par ko sabiedrībā ir pozitīva atsauksme.

TLTA interesējusies, kāpēc nav iecelts jauns Latvijas konsuls, un saņēmusi paskaidrojumu, ka neviens konsuls neesot svītrāts, bet arī neesot iecelts neviens jauns.

Attiecīgās iestādēs mēģināts noskaidrot, kāpēc, pieprasot ārzemju pases, parādās ieraksts ar dzimšanas vietu PSRS. Saņemta atbilde, ka tā ierēdņa kļūda un to iespējams labot.

Saņemtās vēstules kopija nosūtīta laikrakstiem Laiks un Latvija Amerikā.

Bijis ierosinājums, lai vasaras skola notiktu arī Toronto. Šo jautājumu kārtojot māc. A. Celms.

Kasieris A. Bērziņš nolasīja TLTA pārskatu, pēc kuŗa ienākumos $14,921.79, bet izdevumos $15,875.38. Iztrūkums $953.59.

Nozaŗu vadītāju ziņojumi bija TLTA direktoram P. Legzdiņam — šogad ģimnazijā ir 36 audzēkņi no 31 ģimenes. Ir 12 skolotāji un 3 skolotāji padomdevēji. Direktors arī ziņoja par skolēnu aktīvitātēm latviešu sabiedriskā dzīvē.

Par Neklātienes skolu ziņoja E. Ezera un par Latvisko Zinātņu semināru — P. Melnbārde. Kārtējais semināra apmeklētāju skaits 50—70, bet no tiem tikai 10 proc. jauniešu. 13. decembrī seminārs izkārtojis R. Silaraupa viesošanos Latviešu Namā.

Revīzijas komisijas ziņojumu nolasīja priekšs. A. Šterns un ierosināja izteikt pateicību kasierim A. Bērziņam par rūpīgo darbu, tāpat visiem darba darītājiem.

Ar aklamāciju revīzijas komisijā ievēlēja A. Šternu, L. Gruzīti un S. Birkhāni.

Dažādos jautājumos galvenais pārrunu temats bija līdzekļu pavairošana.

Edm. Ozols izteicās, ka valdība piešķir līdzekļus samērā maziem notikumiem, tādēļ ģimnazijai nebūtu grūtību tos saņemt. Kādreiz H. Miķelsons saņēma skolas drāmas pulciņam valdības pabalstu. Jautājumu solījās noskaidrot. Par dažādiem valdības piešķīrumiem Kaspars Dzeguze norādīja uz dažādām iespējām, tomēr atzīstot, ka tas gaŗš un grūts ceļš.

Gaŗākas pārrunas izraisījās par godalgām vairāku simtu dolaru apmērā, ko saņem ģimnazijas absolventi no organizācijām, skolu beidzot. A. Sudmalis paskaidroja, ka skolai vajadzīgi līdzekļi kārtējam skolas darbam, ne tikai balvām.

Bija ierosinājums lūgt organizācijām ziedot līdzekļus skolai, un no tiem tikai daļu piešķirt godalgai ar atzīmi, kuŗa organizācija naudas balvu devusi.

Sēde ilga vairāk nekā divi stundas dzīvā domu izmaiņā.

E. E.

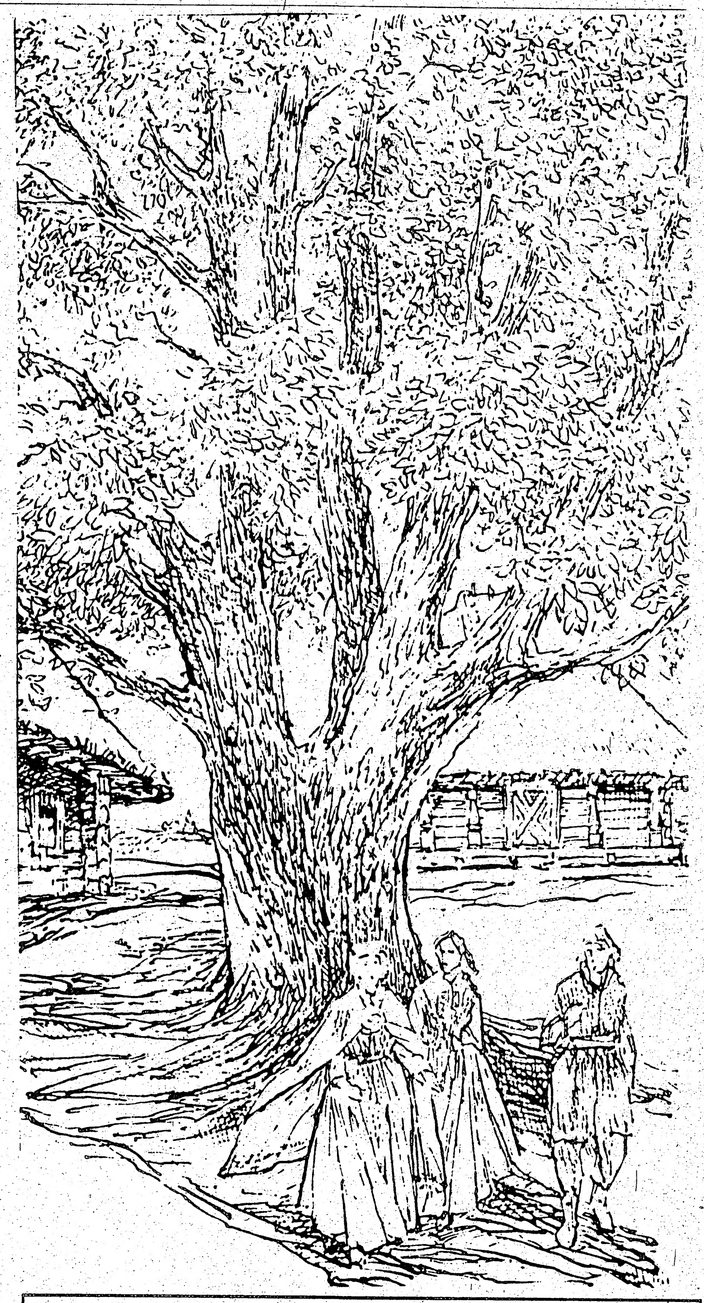

Daugavas Vanagu Kanadas valdes izdevumā un
KRIŠJĀŅA PURIŅA SAKĀRTOJUMĀ
iznākusi
DAINU IZLASE
Liepa un pārējie koki
Mākslinieka Ed. Dzeņa illustrācijas.
Grāmata ieteicama skolām un dāvināšanai Ziemsvētkos.
Dabūjama DV Toronto grāmatnīcās — Latviešu Namā un Latviešu Centrā.
Cena 12.00 dol.

Kas ir un ko dara TLTA?

Toronto Latviešu tautas augstskolas (TLTA) oktobŗa apkārtrakstā atrodam ziņas par Tautas augstskolas darbību un mērķiem — „kopt latviešu valodu, kultūru un stiprināt nacionālo apziņu". TLTA darbība aptveŗ trīs galvenos laukus: TLTA ģimnaziju, Neklātienes skolu un Latvisko zināšanu seminārus. TLTA vadītājs Kārlis Vasarājs devis īsu atskatu par TLTA un tautas augstskolu sākumu Latvijā, kad 1905. gadā nodibināta Tautas augstkola pie Rīgas politechniskā institūta. Neatkarīgās Latvijas laikā Satversmes sapulce izdevusi likumu par tautas augstskolām, kas atļāvis organizācijām un privātpersonām atvērt un uzturēt mācības iestādes, kuŗās no mācībspēkiem un klausītājiem neprasītu pierādījumus par iepriekšējo izglītību. Tā Latvijas neatkarības laikā tautas augstskolas ar savām nodaļām atradušās visā valstī.

Toronto Latviešu tautas augstskolai šoruden jau aprit 35 darbības gadi. Tāda darbojas arī Ņujorkā un varbūt nākotnē darbosies arī Francijā, latviešu iegādātajā īpašumā Abrenē. TLTA prezidija 8 locekļus ievēl Saimniecības padome, kuŗā piedalās pārstāvji no apmēram 30 Toronto latviešu organizācijām. Pirmais TLTA vadītājs bija prof. Dr. agr. E. Žubeckis, tad prof. V. Burkēvics, inž. Ā. Sudmalis un ar 1985. gadu inž. K. Vasarājs ar vadītāja vietnieku Ojāru Silu; sekretāre Silvija Šedena (Shedden), kasieris Arvīds Bērziņš; locekļi: Kaspars Dzeguze, Valdis Pētersons, Mārtiņš Vagners un Edgars Žubeckis. Goda priekšsēdis ir Ādolfs Sudmalis.

TLTA ģimnazija ir gandrīz tikpat veca kā pati Tautas augstskola, dibināta 1953. gadā. Pirmais direktors bija prof. V. Burkēvics, tad kopš 1968. gada līdzšinējā ģimnazijas inspektrise V. Slavieša un ar šā gada rudeni Pauls Legzdiņš. Kā ģimnazijas inspektors O. Sils, tā tagadējais direktors P. Legzdiņš, abi bijuši šīs ģimnazijas audzēkņi. Direktors P. Legzdiņš savā atskatā, runājot par ģimnazijas vietu latviešu sabiedrībā, norāda, ka „ģimnazijas beigšana nav latviskās izglītības gala punkts, bet tā sagatavo latviskam darbam", ko ģimnaziju beigušajiem jāliek saprast, izejot latviešu sabiedrībā.

Par Neklātienes skolu rakstījusi šīs skolas pārzine Elfrīda Ezera. Šīs skolas ideja radusies piecdesmito gadu beigās, jo bijušas vairākas latviešu apmetņu vietas, kur nelielā bērnu skaita dēļ latviešu skolas nav darbojušās. Tā 1958. gada rudenī nodibināta TLTA Neklātienes skola ar pamatskolas un ģimnazijas kursu. Pirmie skolēni bijuši no Kanadas, bet vēlāk pieteikušies arī no ASV. Pēc pabeigta kursa skolēni atbraukuši uz Toronto nolikt pārbaudījumus. Kāda Neklātienes skolas skolniece, kas dzīvojusi Austrālijā, pēc pabeigtā kursa nolikusi pārbaudījumus turienes latviešu skolā. 1973/74. mācības gadā Neklātienes skolā mācījušies 16 skolēni, kas uzskatāms par rekorda gadu. Līdz ar vasaras skolu nodibināšanos mazinājies arī neklātienes skolēnu skaits. No paša sākuma Neklātienes skolā vēsturi māca J. Mežaks, latviešu valodu E. Ezera un no 1985. gada ģeografiju A. Ozoliņš.

Latvisko zināšanu semināri kopš 1970. gada darbojas kā TLTA nozare. Lekcijas lasa mūsu redzamākie zinātnieki un akadēmiķi, kā arī citi lietpratēji. LZS par nacionālo darbu 1986. gadā saņēmis Pulkveža Januma balvu. Seminārus vada Pamela Melnbārde.

TLTA Apkārtrakstu sakārtojusi TLTA sekretāre Silvija Šedena (Shedden), bet iekārtojumu veidojis Valdis Lapsa. Foto attēlus devis preses fotografs Jānis Ligers. **V. S.**

DAUGAVAS VANAGU KANADAS VALDE
IZDOD
Tēvzemes balvas laureāta
dzejnieka VIĻA PLŪDOŅA
Kopotos rakstus četros sējumos
(kopā apmēram 2500 lappuses).
Iepriekš pieteicoties (tikai uz visiem sējumiem kopā)
cena ir U.S.$65.00, Kanadā $70.00.
Čekus rakstīt uz DV KV vārda ar atzīmi PLŪDOŅA RAKSTI un sūtīt A. Šternam, 492 Brookdale Ave, Toronto, Ont. M5M 1R7, Canada.

TORONTO ZIŅAS

● Pēc sekmīgas izrādes Hamiltonā Toronto latviešu biedrības drāmas kopa ar Anšlava Eglīša Omartija kundzi 21. novembrī viesojās Montrealā, kur izrādi Latviešu centra zālē rīkoja Montrealas latviešu biedrība. Izrādi, kuŗu bija sagatavojis režisors Dzintars Pūpēdis, kas pats arī tēloja vienu no lomām, bija labi apmeklēta. Publika tai veltīja daudz aplausu, brīžiem pat izrādes laikā un beigās sumināja aktieŗus vēl ar ziediem. Otrā dienā drāmas kopa viesojās Otavā, kur izrādi kārtoja DV Otavas nodaļa un tā notika turienes Poļu zālē. Arī šeit publika uzņēma izrādi ļoti atsaucīgi, veltot spēlētājiem daudz aplausu. Pēc abām izrādēm vanadzes spēlētājiem deva vakariņas. Pagaidām Drāmas kopa viesizrādes pārtrauc un tās citos latviešu centros atkal atsāks pavasarī. Toronto Omartija kundzi izrādīs 16. un 17. janvārī, dodot divas izrādes Latviešu namā.

● Sv. Jāņa draudzes pēcpusdienā 5. decembrī, pl. 4:00 prof. J. Zariņš referēs par Bībeles archailoģiju. Būs arī dāmu komitejas kafijas galds. Prof. J. Zariņš doktora gradu archailoģijā ieguvis Čikagas universitātē. Vairākus gadus vadījis archailoģiskos pētījumus Turcijā, Irakā, Irānā un Saudiarabijā. No 1975.—1981. gadam dzīvojis Saudiarabijā, kur pētījis Bībeles laika archailoģiju. Referātu papildinās ar slīdīšu izrādi.

● Sv. Andreja draudzes pēcpusdiena pēc 6. decembŗa dievkalpojuma pl. 11:00 būs veltīta ārmisijas darbam. Mācītājs J. Cālītis informēs par ārmisiju un vaīds Ziemsvētku dziesmas.

● Sievietes centrā referātu ciklā 11. novembrī Latviešu centrā Džeks Panters (Punter) stāstīja par runu teikšanu, ko noklausījās pāri par 70 apmeklētāju. Referents minēja dažādus runas mākslas veidus un apstākļus, sagatavojot publiskas runas. Interesanto referātu bija izkārtojusi Edite Linča, Baltijas sieviešu padomes Kanadā priekšsēde. Nākošā sanāksme 9. decembrī Džēna Dakofa (Dukoff) runās par nodarbībām pirms Ziemsvētkiem un demonstrēs rotājumu izgatavošanu ar mājas līdzekļiem.

● Daudzinājumu Latvijai 18. novembrī Latviešu centrā, ko rīkoja Burtnieki, vadīja Auseklis Pērkons.

● Latviešu centra pēcpusdienu azaida ciklā 22. novembrī komponists un diriģents Arvids Purvs rādīja slīdītes un stāstīja par šīs vasaras Richarda Vagnera mūzikas festivālu Baireitā un operas festivālu Veronā, Italijā. Pēc dziesmu dienām Minsterē A. Purvs devies tālākā ceļojumā uz ievērojamākiem Eiropas mūzikas festivāliem. Šogad bijusi septītā reize šādiem viņa apciemojumiem. Vispirms referents parādīja slīdītes Minsteres dziesmu dienas, kam sekoja stāstījums par Vagnera operu izrādēm, kas notiek paša komponista sagādātā Baireitas operas namā, kur 1870. gadā sākās viņa gadskārtējie festivāli. Šovasar, jūlija beigās un augustā, notika 30 šo operu izrādes. Pārdošanā uz 60.000 sēdvietām bijuši 300.000 biļešu pieprasījumi. A. Purvs pieminēja, ka kopš tūkstoš deviņi simti septiņdesmitajiem gadiem viņš bijis vienīgais latviešu akreditētais mūzikas kritiķis. Kā vienīgā latviešu māksliniece tur uzstājusies operdziedātāja Paula Brīvkalne (1951. un 1952. g.) Parsifalā. Dziedātājiem, kas uzstājas Bairetas festivālos, paveŗas visu lielo opernamu durvis. Šogad tituļlomā dziedātājs Lohengrinā bijis Pauls Fraija (Frey) no Kičeneŗas. Slīdītēs parādīja arī Baireitu, kas ir Vagnera dzimtā vieta un arī atdusas vieta. Tālāko ceļu referents veicis vilcienā, pāri Brenneram, kur paveŗas skaistie Alpu skati, uz Veronu. Tur notiek grandiozās operu un baleta izrādes brīvā dabā, I g.s. pēc Kristus romiešu celtajā arenā, kas spēj uzņemt 16.000 klausītāju. Vienā sezonā notiek 40 izrādes. Pirms izrādes sākuma klausītāji iededzina svecītes, kuŗas ņem līdz sēdvietās. Visvairāk izrādītā opera ir Aida, šogad 65. sezonā un kopš festivāla sākuma tā izrādīta 249 reizes. Uz milzu apmēra skatuves bez solistiem vēl darbojas 175 dziedātāju koris, bet kopā ar statistiem ap 500 personu parādes gājienā. Itālijā A. Purvs vēl apmeklējis Veneciju, Neapoli, Sorento kurortu un Florenci. Kastaņolā pie Lugano ezera nofotografējis Raiņa un Aspazijas trimdas dzīvesvietu — apkārtni, jo pati ēka tur vairs neatrodas. Slīdītēs parādīja arī pieminekli. Referentam par saistošo referātu un izcildām slīdītēm pateicās Viestura koŗa diriģente Vizma Maksiņa. Nākošā referātā 6. decembrī, pl. 14:00 Marta Ķuze, RN ART, runās par ķermeņa pretestību un cīņu ar slimībām.

● Vecoļaužu aprūpes mājas Kristus Dārza iemītnieki izdevuši sava biļetena — apkārtraksta pirmo, šā gada novembŗa numuru: Priežu Šalkas. To izdod ar valdības New Horizon materiālo atbalstu. Izdevuma nosaukums atvasināts no mītnes novietojuma pie Priežu alejas. Redakcijas kollēģijā darbojas Irmgarde Balgalve, Biruta Vasarāja un Andrejs Ozoliņš, kas paši ir Kr. Dārza iemītnieki. Pirmajā numurā, kas iznācis uz 10 lappusēm, ar nosaukumam izteiktu galvas zīmējumu, ievietots mītnes administrātores Māras Zariņas apsveikums. Redakcijas ievadā teikts, ka „izdevums domāts visu Kristus Dārza iemītnieku pašdarbības veicināšanai" un aicina visus iemītniekus piedalīties tā satura kup'nāšanai. Novembŗa izdevuma ievietoti pašu iemītnieku sacerējumi, sentimentāli iekrāsoti atmiņu raksti, prātojumi u.c. Bagātīgi pārstāvēta dzeja, kam veltīta puse no visa izdevuma telpas. Kāds visai asprātīgs pantojums, rakstīts ar atskaņām, pauž kāda iemītnieka iztēli par sagaidāmo dzīvi Kristus Dārzā. Ievietoti arī daži mūsu vecākās paaudzes rakstnieku dzejoļi. Jācer, ka nākošajos numuros saturs būs vairāk līdzsvarots, ierādot savu vietu arī informācijai.

● Kristīgās sadraudzības pēcpusdiena 12. decembrī, pl. 14:00 Templa baptistu baznīcā. Galvenais runātājs mācītājs J. Šmits. Svētku priekšnesumi.

● Mācītājs J. Cālītis salaulājis Džefriju Vilkoku (Willcock) un Intu Kristīni Zalcmani.

● Māc. A. Celms Sv. Barnaba baznīcā salaulājis Nikolaju Brasliņu un Valiju Alksnīti.

● Toronto veco ļaužu mītnē 17. novembrī mirusi Anna Gaile, dzimusi Ansone, piedzīvodama 90 gadus. Dzimusi 1897. gada 25. jūnijā Ugalē. Aizgājēju pēdējā gaitā no Rosara bēŗu nama 20. novembrī pārpelnošanai izvadīja mācītājs F. Kristbergs. Nelaikei paliek māsa Otīlija Rutkis, māsas dēli Imants un Edvins Jumis un meita Skaidrīte Rutkis.

● Latviešu katoļu draudzes Ziemsvētku dievkalpojumu lietuviešu baznīcā, 1021 College St., 25. decembrī, pl. 13:00 vadīs prāvests Dr. B. Kokins. Pirms svētkiem Toronto viesosies Kazimirs Vilnis no Zviedrijas, Dzimtenes Kalendāra 1988. gadam sastādītājs.

● Latviešu katoļu apvienības gadskārtējais sarīkojums 28. novembrī Latviešu namā bija labi apmeklēts. Daži viesi bija ieradušies arī no Hamiltonas. Vienības priekšnieks J. Budže vadīja vakaru un pieteica programmu. Priekšnesumos dziedāja soliste Laura Zariņa, klavieŗmūzikas pavadījumus spēlējot Pēterim Zariņam, kas atskaņoja arī klavieŗsolo. Jautrajā daļā A. Silavs rādīja roku veiklību trikus. Izlozi, kuŗā visas lozes izpirka, vadīja dāmu komitejas priekšniece J. Pērkone ar palīdzēm, kas arī gādāja par cienastu. Deju mūziku atskaņoja J. Girgensons.

18. novembŗa dievkalpojumu Kristus Dārzā vadīja māc. Juris Cālītis. Foto J. Liģers

● Toronto 24. novembrī 86 gadu vecumā mirusi pazīstamā aktrise un režisore Milda Bērziņa-Muižarāja. Aizgājēju pēdējā gaitā izvadīja 30. novembrī no Rosara bēŗu nama uz Jorkas latviešu kapiem mācītājs A. Celms. Svētdien, 29. novembrī, bēŗu namā notika aizlūgums ar māc. A. Celma Bībeles lasījumiem. Ariana Liepiņa dziedāja divas tautas dziesmas: Maza biju, neredzēju un Saulīt tecēj tecēdama pašas kokles pavadījumā. Aktieris Eduards Pētersons no Gvelfas pakavējās pie aizgājējas dzīves gājuma. Viņa Krievijā zaudējusi savus vecākus, pārcietusi grūtības un 1917. g. atgriezusies Latvijā. Darbojusies Nacionālā teātrī Rīgā. 1951. gadā no Zviedrijas iecelojusi Toronto, kur nodibinājusi un vadījusi pati savu teātri, kur izrādītas mūsu klasiskās lugas. Lolita Gulbe deklamēja savu dzejoli Priežu skals, veltītu aizgājējai. Hugo Miķelsons deklamēja kokles pavadījumā. Ar dzeju vēl atvadījās Skaidrīte Pūpēde, Stanis Butkēvics, Biruta Tīruma-Pētersone, Juris Dzeguze.

● Toronto Latviešu pensionāru apvienība priekšnieka R. Bērziņa, viņa vietnieka J. Galēja un nenogurstošo nozaŗu vadītāju vadībā ir viena no aktīvākām vienībām Kanadā.

Pensionāri savā pēdējā saietā savāca 500 dol., lai tos nosūtītu Latviešu Nacionālam Fondam, Zviedrijā, kas veic svarīgu darbu Latvijas brīvības labā.

19. novembŗa saiets notika Latvijas proklamēšanas 69. gada dienas zīmē. Tajā piedalījās vairāk nekā 200 viesu. Svētrunu teica māc. A. Celms, uzrunu — R. Bērziņš, bet svētku runu — LNAK Kultūras daļas vadītāja Inta Purva.

Dziedāja apvienības koris Īrisas Purenes vadībā; A. Brigaderes Māte Latvija un Z. Lazdas Ticība deklamēja A. Bencone, bet B. Senkēvičas dzejoli skandēja mācītājs A. Celms. Saiets noslēdzās ar kopēju mielastu. Pensionāru apvienības dāmu izkārtojumā.

● Ir patīkami iegriezties Latviešu namā ceturtdienas pēcpusdienās, kad tur iknedēļas notiek latviešu pensionāru tikšanās, pulcinot aizvien pilnu zāli apmeklētāju regulāram svētbrīdim, viesiem — māksliniekiem, referentiem. Svētku diena ir, kad pašu pensionāru centieni iepriecina viesus; — koris, tautas deju grupa, teātris. Tā iepriekšējās nedēļas saietā apmeklētāji redzēja Birutas Komerovskas sakārtotu teatŗa uzvedumu Nekad nav par vēlu... Uzvedumā piedalījās V. Šimiņa, B. Komerovska, E. Volmere un K. Štelmanis. Suflēja M. Matīsa, palīgs skatuves iekārtošanā bija E. Koks. Ka uzvedums skatītājiem patika, liecināja jautrība izrādes laikā, rozes zieds katram dalībniekam un aplausi — beigās. Šeit būtu vietā piebilde ka, lai aizpildītu īslugu trūkumu pensionāru ansamblim, apsveicams ir Birutas Komerovskas darbs — sakārtot piemērotus uzvedumus, izlietojot publicētus prozas vai drāmatiskus darbus.

Pensionāru saieta norisi vadīja sarīkojumu daļas vadītājas palīdze Silvija Vanka. Viesus uzrunāja priekšsēdis R. Bērziņš. Izrādei sekoja dāmu komitejas sarūpēts cienasta galds.

IZNĀKUSI

ELMĀRA ZAKUĻA TREŠĀ STEREO KASETE
(60 minūtes)
ATPŪTAI UN DEJAI.
Dabūjama latviešu grāmatnīcās.

AMBER PRINTERS AND PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

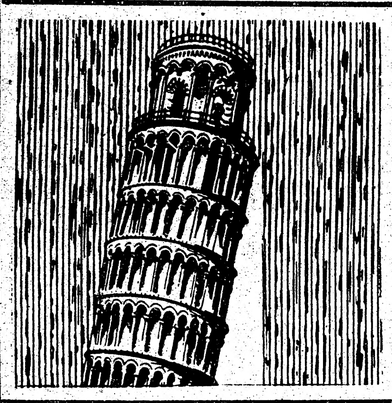

Arnis Akmentiņš

Citronziedu zemes gūstekņi

(11. turpinājums)

Mans jaunais paziņa, aizbildinādamies ar pilnīgu ēstgribas trūkumu, gandrīz visu devu, tai nemaz nepieskardamies, ielēja manā katliņā, pats atstādams sev tikai nelielu lāsi.

Kad pamodos no īsas diendusas snaudas, jūrnieks no savas gultas bija pazudis. Atgriezās tikai pievakarē no kādas speciālas „terapijas", kuŗas nozīmi man, medicīnas noslēpumu nepazinējam, nemaz nebija iespējams saprast. Vakariņu laikā manam kaimiņam un vēl pāris citiem jaunekļiem bija tikpat vāja ēstgriba. Novēroju, ka viņi visi trīs uz brīdi kaut kur pazuda, kas vēl vairāk pastiprināja manas aizdomas. Tādēļ nolēmu — gadījumā, ja šie vīri te bija ielikti ar uzdevumu mūs pārējos slepeni un neuzkrītoši izklaušināt — izmantot šo gadījumu sev par labu, jo laiks, kad mēs cīnījāmies ar ieročiem rokā, bija pagājis, un tagad man varēja palīdzēt vienīgi kaŗa viltība.

Kļuvu runīgāks un sāku sūdzēties par savu sūro likteni. Stāstīju, kādas dzīvības briesmas un ciešanas mums sagādājuši krievi un vācieši un kāda netaisnība tagad jāpiedzīvo no amerikāņiem, kuŗi apgalvo, ka ir brīvības un taisnības aizstāvji. Parādīju jūrniekam arī savu asins grupas tetovējumu un izskaidroju, ka to esmu dabūjis, gribēdams palīdzēt citus glābt no dzīvības briesmām, tiem dodams savas asinis, kas taču katra īsta kristieša svēts pienākums. Būtībā šāds apgalvojums nebija meli — cīnīdamies Leģiona rindās, mēs jaunekļi toreiz ticējām, ka spēsim pasargāt savu tēvzemi no Staļina čekistu terrora atkārtošanās. Mana apsūdzība pret rietumu sabiedrotajiem par viņu vienaldzību un patieso apstākļu neizprašanu brīžiem kļuva tik asa, ka mans sarunu biedrs aimirsa lomu, kāda viņam uzdota tēlot, un sāka amerikāņus aizstāvēt, izteikdams pārliecību, ka visi pārpratumi droši vien drīzā laikā tiks noskaidroti un es atgūšu zaudēto brīvību.

Beigās mūs abus sāka mākt nogurums, bet nebija iespējams aizmigt, jo otrā telpas galā mežonīgi trokšņoja vairāki italieši. Visi viņi savā melodiskajā valodā runāja reizē tā, ka neviens neko nevarēja saprast. Neievēroja arī pārējo lazaretes iemītnieku — pssst! un csst! — šņācienus. Visskaļākais par pārējiem bija kāds sprigans jauneklis, kuŗš bez pārtraukuma kliedza: — Tutti italiani grandi specialista! Tutti italiani grandi specialista!

Spalgā balss skanēja kā spēcīga gramofona taure, kad mechanisma adata aizķērusies vecas skaņu plates izdilušajā rievā un bez apstājas atkārto vienus un tos pašus vārdus.

— Vajadzētu šiem klaigātājiem uztaisīt zilu aci! — mans kaimiņš jūrnieks dusmojās. — Bet es negribu iesākt pirmais...

— Tad italiešus vajag tā sakaitināt, lai viņi zaudē pacietību un uzbrūk mums, — kāds cits vācietis deva labu padomu.

— Bet kā to izdarīt?

Izrādījās, ka mēs neviens nepratām pietiekami labi italiešu valodu. Arī manas zināšanas šai virzienā bija ļoti vājas. Reizēm, drūmu domu mākts, es nespēju pietiekami koncentrēties, lai kā pienākas nodotos italiešu valodas pašmācībai. Tādos brīžos es mēdzu uz labu laimi atšķirt italiešu-vācu valodas vārdnīcu un pirmo vārdu, kas man šķita derīgs un interesants, paturēt atmiņā. Tai brīdī atcerējos, ka vārdnīcā reiz biju lasījis vārdu „somaro", kas nozīmēja mūlis un nastu nesējs ēzelis.

— kamerad! Vai tu patiesi gribi ar italiešiem kauties? — drošības dēļ vēl jūrniekam pajautāju.

Viņš piekrītoši pamāja.

— Basta! Basta! — spalgi iekliedzos. — Ļaujiet man runāt!

Italieši, par šādu uzdrīkstēšanos pārsteigti, uz brīdi patiesi apklusa. Un es šai klusumā teicu:

— Tutti italieni grandi somaro!

Par tādu nekaunīgu apvainojumu klaigātāji ārprātīgi sadusmojās, jo latīņu dusmas ir kā sausi salmi, kas ātri uzliesmo, deg ar mežonīgu kvēli, bet arī tikpat ātri izdziest, ka ne pelni pāri nepaliek. Visi saskrēja ap manu gultu un ar zīmēm rādīja, lai nāku pagalmā. Kad nicīgi pasmaidīju un pagriezos uz otriem sāniem, italieši grasījās mani ar visu matraci celt augšā un nest laukā. Bet jūrnieks pa to laiku jau bija paguvis viņu barvedi saķert aiz labās rokas, roku ar veiklu kustību sagriezt uz muguras tā, ka nelaimīgais aiz sāpēm iekungstējās un, sev pa priekšu stumdams, tenteriski izgrūzt pagalmā.

Viss satrakotais bars metās pārdrošniekam virsū. Bet jūrnieks, aiz durvju sliekšņa stāvēdams, paguva italiešus veikli pieveikt, rādīdams izcilu dūŗu cīņas mākslu un neticami veiklus pašaizsardzības paņēmienus.

Cietušie tikai pēc laba brīža — dažs klibodams — atgriezās savās gultās un turpmāk izturējās pavisam klusu.

Nākošajā priekšpusdienā sanitāri izsniedza atpakaļ manas privātās drēbes un pavēlēja braukt līdz kādam amerikāņu virsniekam uz armijas kaŗa slimnīcu, kas atradās Neapoles nomalē. Tur baltos virsvalkos tērpti ārsti ar speciāliem aparātiem — ar lēcām un spožām spuldzēm — pārbaudīja manas redzes spējas.

Atpakaļ braucot, amerikānis apturēja savu „džīpu" armijas Sarkanā Krusta kafejnīcas priekšā un pavēlēja man gaidīt. Gaidīšana iznācą ilga un diezgan uztraucoša, jo domu par bēgšanu nebiju atmetis. — Varbūt te bija laba izdevība atgūt zaudēto brīvību?... Atlika tikai izkāpt no automašīnas, iziet caur pagalma vārtiem, pie kuŗiem neredzēja sargus, un pazust gaŗāmgājēju drūzmā... Bet varbūt, ka šāda — tikai šķietama — nevērība bija provokācija un lamatas? Droši vien, ka no kāda tuvējā nama loga kāda vērīga acs uzmanīja katru manu kustību! Brīdi vēlāk netālu blakus apstājās otri līdzīgi gumijrati, un kareivji, kas no tiem izkāpa, atstāja uz aizmugures sēdekļa divas mašīnpistoles. Iespējams, ka šiem ieročiem tai brīdī trūka municijas, bet katrā ziņā tā šķita liela vieglprātība, kuŗu varēja izmantot katrs gaŗāmgājējs, lai iegūtu šādus šaujamos dzelžus, kuŗiem arī melnajā tirgū bija droši vien liela vērtība.

Situāciju labi pārdomājot, tomēr atzinu, ka bēgšana nav mans īstais ceļš. Tik tālu Italijas dienvidos ar ļoti vājām vietējās valodas zināšanām šāda pārgalvīga uzdrīkstēšanās solīja maz panākumu. Tikai tagad īsti sapratu, cik pareizi būtu darījis, ja jau pašā sākumā būtu paklausījis persieša brīdinājumu un labo padomu — būt neuzticīgam un uzmanīgam pret amerikāņiem. Bet vairāk nekā piedzīvojumu kāre un vēlēšanās meklēt dēkas tālajā Irānā, toreiz man patika doma, ka svešumā visiem latviešiem vajag turēties kopā. Taisnība, ka rietumu sabiedrotie nebija mūsu ienaidnieki, bet tagad šo attiecību vērtēju no pavisam citas perspektīvas.

Kad sākās Otrs pasaules kaŗš, man bija sešpadsmit gadu. Tagad divdesmit divi. Drosmes man netrūka, bet labprāt par vajātu bēgli arī nevēlējos kļūt. Dievs palīdz tiem, kas Viņam uzticas! Varbūt ka šie liktens pārbaudījumi man vēlāk nesīs svētību? Varbūt tā Visuvarenā griba, lai tiktu pasargāts no bojāejas? Tādēļ, lai cik bezcerīga un drūma rādījās nākotne, nolēmu panākt, lai amerikāņi paši atzīst savu kļūdīšanos un mani atkal palaiž brīvībā.

Vēl tās pašas dienas pievakarē mani no nometnes ambulances izsūtīja atpakaļ uz dzeloņstiepļu aploku, bet ne vairs kopā ar pārējiem latviešiem.

(Turpinājums sekos)

SENĀS BALSIS

No dainu pūra

TĒVZEMEI — SADZĪVEI—PADOMAM

Sakārtojuši K. un N. Puriņi

59.

Visa Dieva radībiņa
Saulītēi līgojāsi:
Graudi, vārpas, puķu ziedi
Diža meža koku gali.
55001 Svitenes B.

Līgo bite, līgo saule
Baltābola kalniņā,
Bite ziedus lasīdama,
Saul' ābolu vītēdama.
28657 Odzienas Md.

Duobuleiga tei pļaviņa,
Kur ganeņi naganēja;
sudrabeiga tei muosiņa,
Kurai daudzi buoleliņu.
37782 Pildas Ldz.

Krīt' zemē zelta rasa,
No sudraba āboliņa!
Lai es varu cauri brist
Pakaļ savu bāleliņu.
28648 Rīga

Koša pļava, kad nopļauta,
Vēl jo koša kad sagrābta;
Tad palika vēl jo koša,
Kad sameta kaudzītē.
28644 Nīcas Lp.

*

Kalnā kāpu es dziedāt,
Uz akmeņa gavilēt,
Lai trīc visa tautu zeme,
Lai dzird mani bāleliņi.
224 V.K.Z.

Uz kalniņa es dziedāju,
Ar to savu skaņu balsi,
Lai rit manas skaistas dziesmas
No kalniņa lejiņā.
35874 Nītaures Rg.

Vai tuos meitas dzīduot dzīd,
Vai leiguoti nūleiguoja?
Vai tuos bites šeutin ševa,
Vai voskuoti nūvoskuoja?
35875 Mēmeles Jk.

Tu, māmiņa, gan zināji,
Kāpēc liela dziedātāja:
Tu ieliki lakstīgalu
Manā šūpļa galiņā.
35873 Nītaures Rg.

Vai tamdēļ nedziedāt,
Kad man mice galviņā?
Man' māmiņa iedevuse
Dziedāšāju pulciņā.
35992 Sidgundas Rg.

*

Padziedāju, palīksmoju,
Neraudzīju ļaunu dienu,
Ļaunu dienu pabīdīju
Zem savām kājiņām.
119 Bērzaunes Md.

Dzievā gudri, staigā daiļi,
Mana jauna līgaviņa,
Redzēs tevi ciema meitas,
Noņems tavu vainadziņu.
11100 Tērvetes Jg.

Akmeņaina tei zemīte,
Kur aug muna līgaviņa;
Tur vojaga dzelzu rotu,
Aši kolta kumeliņa.
4278 Preiļu D.

Gan es būtu drīzi braucis,
Nav tik ātra kumeliņa;
Gan es būtu lielījies,
Nav tik daudzi rociņā.
20808 Sēlpils Jk.

Sarīkojumu Kalendārs

5. decembrī pl. 16 prof. Dr. Juŗa Zariņa referāts — Archaioloģija un Bībele — Sv. Jāņa baznīcā.

6. decembrī no pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā. Pl. 14 vid. zālē Martas Ķuzes R.A., ART, referāts ar slīdītēm — Ķermeņa pretestība un cīņa ar slimībām.

6. decembrī, svētdienā, pl. 14 TLTA seminārā referēs Pēteris Zariņš — Dārziņš, tēvs un dēls. Ingrīda Jansone — Latviskie Ziemsvētki. Vadīs Ingrīda Matckare.

9. decembrī pl. 19.30 Latviešu Centra vidējā zālē māc. Juŗa Cālīša referāts — Luteriskās baznīcas atdzimšanas un atjaunošanās kustība Latvijā — jaunākie notikumi. Video lente. Rīko LATS.

10. decembrī pl. 14 Latviešu Namā pensionāru saiets ar mūzikālu pēcpusdienu. Piedalās K. un A. Ozoli, koncerta pianiste I. Purene.

12. decembrī pl. 19 Koncerts Ziemsvētku ieskaņai Sv. Jāņa baznīcā. Piedalīsies baritons Pauls Šķetris, draudzes vokālais ansamblis dir. Brigitas Alkas vadībā, ērģelniece Anita Rundāne.

13. decembrī Zelta svētdiena Latviešu Centrā. Azaids no pl. 11.30—15.00. Centra dāmu komiteja pārdos piparkūkas. Pl. 15.00 tradicionālā Ziemas svētku dziesmu dziedāšana māc. F.T. Kristberga vadībā.

13. decembrī pl. 15.30 Latviešu Namā tikšanās ar R. Silaraupu.

20. decembrī no pl. 11.30—15.00 azaids Latviešu Centrā par labu stipendiju fondam. Paziņos mākslas darbu laimestus.

31. decembrī Latviešu Namā jaungada sagaidīšana.

DAUGAVAS VANAGI

5. un 6. decembrī DV namā Ziemas svētku tirdziņš.

13. decembrī pl. 14 DV namā vanadžu rīkotā Bērnu eglīte.

19. decembrī pl. 19 DV namā Ziemas svētku eglītas sarīkojums.

31. decembrī pl. 20 DV namā Jaungada sagaidīšana.

LONDONA

31. decembrī pl. 19 Jaungada sagaidīšana Easter Star Temple telpās, 800 Fanshawe Road East, Londonā.

1988.g.

12. martā Latviešu Centrā vīru koŗa Viesturs koncerts.

TORONTO LATVIEŠU KONCERTAPVIENĪBAS 29. SEZONAS 1987/1988. GADA KONCERTI

1987. gada 1. decembrī (otrdien) **Linda-Biruta Alļe,** čello — no Vācijas. Olle Sjoberg pie klavierēm.

1988.g. 19. janvārī (otrdien) Latviešu Kamermūzikas koncerts: J. Vītola Stīgu kvartets, T. Ķeniņa Kvartets nr. 2 un J. Mediņa Kvintets klavierēm un stīgām. Izpildītāji: Paul Meyer un Mark Skazinetsky — vijoles, Arturs Jansons — altvijole, David Hetherington — čells un Arianna Goldiņa — klavieres.

1988. gada 5. aprīlī (otrdien) **Pauls Berkolds,** baritons. Pēteris Zariņš pie klavierēm.

Visi koncerti notiks Jane Mallett teātrī, St. Lawrence Centre, 27 Front Street East, un sāksies precīzi pl. 20.00.

Prāvestam Kazimiram Vilnim 80

Priesterim un redaktoram Kazimiram Vilnim Zviedrijā 18. novembrī apritēja 80 mūža gadi. Varbūt tāpēc, ka viņš dzimis savas tēvzemes Latvijas lielajā dienā, viņš sava mūža gadus vadījis, veikdams visu iespējamo gara dzīves gaismošanai gan pie Dieva altāŗa, gan palīdzēdams ļaudīm ikdienas vajadzībās, gan iespiestā vārda laukā — izdodams un rediģēdams žurnālus un kalendārus, tādus kā slaveno Dzimtenes Kalendāru, kas jau gadu desmitiem izvērties par plašāko latviešu kultūras dzīves Almanachu trimdā.

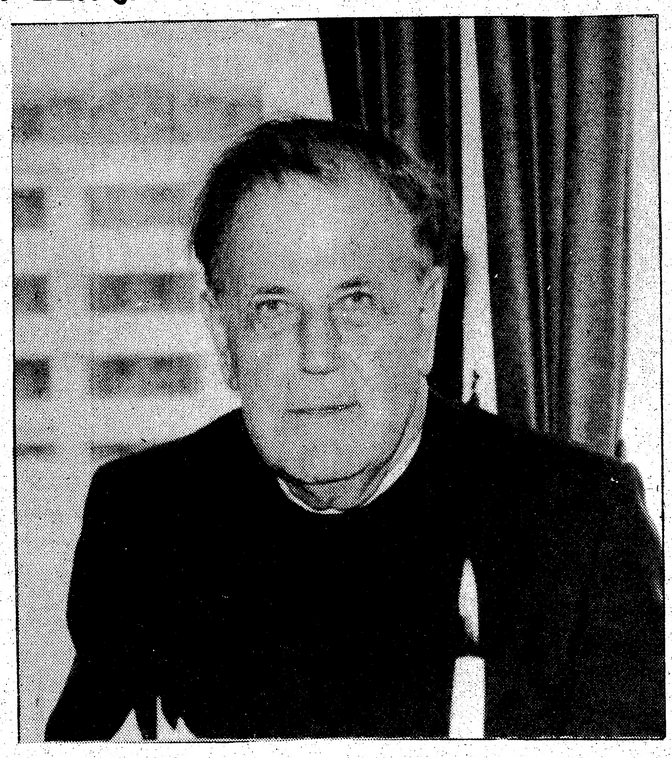

Jubilārs dzimis ar kultūras saknēm un avotiem slavenajā Nautrēnu, ko agrāk sauca par Rogovku, pagastā. No šā pagasta cēlās pirmie Latgales ļaužu brīvības cīnītāji un rakstu vīri jau 19. gadsimta sākumā — Pīters Miglinīks un Andrivs Jūrdžs. No turienes nāca arī visai Latvijai pazīstamie Baznīcas, izglītības un politikas lauka darbinieki — skolu dibinātājs un vadītājs mons. Nikodēms Rancāns un bīskaps un Latvijas Saeimas vicepriekšsēdis Jezups Rancāns. Tā no Kazimira Viļņa mūža gājuma redzams, ka viņš ir turpinājis savu priekšteču Baznīcas un kultūras darbu tradiciju savai tēvzemei par godu. Bez jau pieminētiem viņa priekšteču rindā ir vēl tādas slavenības kā Francis Trasuns, Kazimirs Skrinda un Aloizs Broks, kuŗu par žīdu slēpšanu nobeidza nāves nometnē Vācijā.

Kazimira Viļņa dzīves rīts sācies 1907. gada 18. novembrī Rasupļu ciemā pie Rasupītes, kas iztek no Pujatu ezera. Viņa vecāku ģimenē ir 6 bērni. Kazimiram ir divi brāļi un trīs māsas. Ģimene ir tuvos rados ar slaveno Andrivu Jūrdžu, ko Kazimirs jau pazīst kopš bērnības. Jūrdžs bija tāds retums latviešu rakstos 19. gadsimta beigās, kas ar savu roku sarakstīja desmitiem biezu grāmatu drukas burtiem un pats tās iesēja. Mazajam Kazimiram viņš uzdāvinājis lūgšanu grāmatu „Sveicynota Marija". Iespējams, ka tās ieveidja Kazimira mūža gājumu.

Viņš bija jaunākais no sešiem bērniem. Mācījās Aglonas ģimnazijā. Katoļu Garīgo Semināru Rīgā nobeidza 1933. gadā. Izglītību papildināja Vitauta Dižā universitātē Kauņā, kur ieguva licenciāta gradu. 1934. gada septembrī Rīgas archibīskaps A. Springovičs viņu iecēla par jaundibināmās Kristus Karaļa draudzes mācītāju Sarkandaugavā, Rīgā, kur vēl nebija ne draudzes, ne baznīcas.

Jaunais mācītājs ielika visu enerģiju ļaužu saistīšanā ap topošo draudzi. 1943.g. aprīlī jauno, izskatīgo Kristus Karaļa baznīcas ēku iesvētīja. Tas bija bargais Hitlera okupācijas laiks, kad vajāja nevainīgus cilvēkus, tāpat krievu Čeka. Šoreiz žīdus. Kazimirs Vilnis, lai glābtu no drošas nāves, riskēdams ar savu dzīvību, paslēpj Dāvidu Packinu, kas meža mājiņā izdzīvo visus briesmu gadus. 1986. gada 11 decembrī, pēc 43 gadiem, Nujorkā Universitātes zālē satiekas glābējs ar izglābto. Kazimira viļņa godināšanu rīko „Jewish survivors of Latvia". Savā runā glābējs teica: „Es to darīju tāpēc, ka zinu, ka visi esam līdzīgi Dieva bērni un tāpēc, ka māte mums mācīja: Esiet cilvēki!"

Kazimirs Vilnis 1944. gada rudenī kā bēglis nokļūst Zviedrijā un strādā čuguna lietuvē. 1948.g. bīskaps Millers nosūta viņu uz Eskilstunu rūpēties par latviešu un citu tautību bēgļiem. Bet jau 1946. gadā viņš sāk savu mīlestības darbu, kas ir iespiesta vārda tapšana, un iznāk žurnāls Dzimtenes Balss, kas vairākus gadus ir gaiša saite izkaisītiem trimdiniekiem.

No 1951.g. viņa vadībā iznāk Dzimtenes Kalendārs, kas iznāk arī šodien. 1987.g. izdevumam 274 lp., bet 1984.g. bija 370 lp. Tā līdzstrādnieku pulkā lasām visu vēsturē, kultūras apcerēs, teoloģijā, dzejā, prozā pazīstamo latviešu vārdus. Viņa vadītais kalendārs — almanachs, var teikt, ir — „oikūmēnisks", jo tanī raksta luterāņi, katoļi, baptisti, pareizticīgie — visi. Pats prāvests ir īsti oikūmēnisks — viņš neškiro cilvēkus pēc ticības, tautības, rases vai sabiedriskā stāvokļa. Viņš Zviedrijā ir noorganizējis draudzes un atpūtas namus. Bet — pats viņš neļauj sev atpūsties, jo Baznīca un Latvija liek viņa iekšējai balsij kalpojumu turpināt. Ad multos annos!

Jānis Klīdzējs

Tev mūžam dzīvot, Latvija

Mude Goppera fonda markai, kas veltīta Latvijas 70 gadiem.

Latvijas skautu prezidenta ģenerāļa Kārļa Goppera fonds, kas pastāv pie Latviešu skautu kustības, izdevis 1988. gadam marku, veltītu Latvijas 70 gadiem un latviešu jaunatnei. To izsūta tautiešiem brīvajā pasaulē. Ar savu darbu Goppera fonds kalpo latviešu jaunatnei, rūpēdamies par grāmatu izdošanu jaunatnes latviskai audzināšanai, kā arī sekmēdams dažādus jaunatnes pasākumus, izlietojot par marku saziedotos tautiešu līdzekļus.

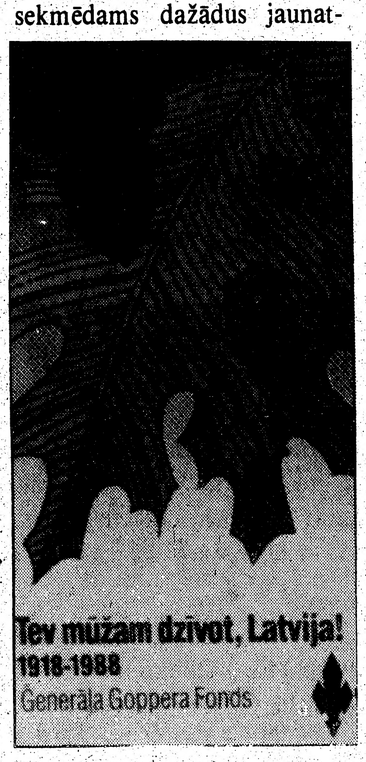

Goppera fonda marku 1988. gadam zīmējis mākslinieks grafiķis Uldis Puriņš, kas ir arī pērngada un divu ASV pastmarku autors.

Markā tēlotas ozola lapas un zīle, kas simbolizē, ka mūžīgi dzīva brīvas Latvijas ideja, jo ozola zīlē slēpts jauna ozola augšanas spēks. Tā arī brīvas Latvijas idejas balss sauc, ka pēc sarkanās tumsas būs gaiša rītausma. Šīs idejas saucēji ir pavisam jauni latvieši, kas dzimuši tikai pirms diviem gadu desmitiem.

Kā informē Latviešu skautu kustības priekšnieks un Goppera fonda valdes priekšsēdis vad. Ādolfs Artmanis un fonda ģenerālsekretārs vad. Fricis Sīpols, fonds ik gadus izsludina sacensības literātūrā, mūzikā, tēlotājā un lietiskajā mākslā, kā arī citās kultūras jomās jaundarbu radīšanai. Labākos darbus godalgo īpaša žūrijas komisija. Katra balva ASV 800 dol. Šā gada balvu ieguvējus paziņos nākamā gada 2. aprīlī, Goppera 112. dzimšanas gada atceres dienā.

Goppera fonds piešķir arī līdzekļus dažādiem jaunatnes pasākumiem: periodiskiem izdevumiem, vasaras vidusskolām, nometnēm, studiju centriem, jaunatnes organizācijām u.c. fonda valde pateicas visiem, kas ar ziedojumiem dod iespēju darīt darbu jauno audžu latviskā audzināšanā, kā arī aicina nodot marku ziedojumus arī šogad, palīdzot turpināt latvisku darbu.

Markas saņems tautieši, kuŗu adreses zināmas, bet citiem tās jāpieprasa:

Goppera fonds,
P.O. Box 115, N.E. Station,
Livonia, MI 48151, U.S.A.

Cita Fonda sarakste sūtāma ģenerālsekretāram:

Fricis Sīpols
2523 Oxford, Troy, MI 48084, U.S.A.

Čeki un naudas pārvedumi rakstāmi uz Goppera fonda vārda.

Jānis Ladusāns

LATVIEŠU CENTRĀ

1987. gada 20. decembrī, pl. 11.30

AZAIDS PAR LABU LATVISKO ZINĀŠANU STIPENDIJU FONDAM.

Paziņos mākslas darbu loterijas rezultātus.

VISI LAIPNI GAIDĪTI

RAIBĀ NEDĒĻA

VEIKLS POLĪTIĶIS UN VILTĪGS APARAČIKS

Nedēļu pirms kāpšanas lidmašīnā, lai dotos uz Vašingtonu galotņu apspriedēm ar prezidentu Rēgenu, Pad. savienības komūnistu partijas ģenerālsekretārs Michails Gorbačovs NBC televīzijas raidītājā veselu stundu atbildēja uz amerikāņu intervētāja žurnālista Toma Brokova jautājumiem, kas skāra Gorbačova perestroikas polītiku, atomarsenāla samazināšanas nolīguma konsekvences, Berlīnes kauna mūŗa eksistenci, sarkanarmijas bruņoto spēku klātieni Afganistānā, Gorbačova tuvākā atbalstītāja Jelcina atlaišanu un Gorbačova dzīvesbiedres Raisas lomu polītisko jautājumu izvērtēšanā.

Gorbačova intervija bija Kremla propagandas meistardarbs.

Šajā intervijā Gorbačovs apliecināja veikla polītiķa talantu, bet reizē arī rūdīta marksista — komūnistu partijas aparačika — spējas, ja nepieciešams melnu pataisīt par baltu vai sarkanu.

Nav šaubu, ka žurnālista Brokova jautājumi jau iepriekš bija nodoti Gorbačovam, lai viņa padomdevēji un propagandisti varētu sagatavot laikus piemērotas atbildes.

Gorbačova salīdzinājumā Sarkanās imperijas polītbirojs neko daudz neatšķiras no ASV valdības administrācijas. Tā, piemēram, atbildot par Jelcina atlaišanu, Gorbačovs jautāja, cik sekretāri nav atlaisti vai aizgājuši pēdējos gados no Rēgena administrācijas.

Runājot par Zvaigžņu kaŗu, viņš atzina, ka Pad. savienība neļaus sevi pārsteigt, un tādēļ padomju zinātnieki strādā pie līdzīga atomieroču atvairīšanas plānu projektiem. Viņš gan piebilda, ka Kremlis nekad šos atvairīšanas ieročus nenovietošot izplatījumā. Te der atcerēties, ka Rēgens un viņa aizsardzības ministrs Veinbergers neticīgiem amerikāņiem atkārtoti apgalvoja, ka tā dēvētā Zvaigžņu kaŗa programmā Pad. savienība izdod nesalīdzināmi vairāk līdzekļu nekā amerikāņi, un tādēļ visas Kremļa vaimanas par SDI projekta pārtraukšanu amerikāņiem būtu jāignorē.

Partijas ģenerālsekretārs atzinās, ka perestroikas rezultāti būs redzami tikai pēc ilgāka perioda. Viņš neļaušot šajā laikā plānu traucēt ne konservātīviem, nedz arī karstgalvjiem.

Gorbačovs atzinās arī, ka viņš it visos jautājumos daloties ar savas dzīvesbiedres Raisas domām. No tā var secināt, ka Raisa un nevis pats Michails varbūt ir daudzu polītisku gājienu autore.

Runājot par cilvēka tiesībām, viņš starp citu pieminēja arī Baltijas telpu, kur esot dažas problēmas.

Tas, ko Gorbačovs noklusēja, ir nenoliedzamā patiesība, ka viņa perestroikai ir negaidīti liela, varbūt pat izšķirēja pretestība strādniekos. No tiem perestroika prasa lielāku piepūli un bieži vien sākuma periodā mazāku atalgojumu. Protams, ka perestroiku klusībā sabotē arī milzu birokratijas armija, kuŗas uzdevums līdz šim bija ikvienu jauninājumu pārbaudīt, izvērtēt un beigās noraidīt.

Kaut gan Gorbačovs runāja ļoti pašapzinīgi, viņš atkārtoti pieminēja ,,es un mani kollēgas'' — citiem vārdiem, centrālkomitejas un polītbiroja locekļi.

Abi šie augstākie komūnisma režīma iestādījumi nebūt nav nostājušies paštaisītā revolūcionāra Gorbačova pusē. Varbūt ka Gorbačovam ir izdevies nodrošināt neliela vairākuma atbalstu sarkanajā galmā, bet opozicijas kodols pastāv kā centrālkomitejā, tā arī polītbirojā. Opozicija tikai gaida Gorbačova perestroikas neveiksmes, lai tās izmantotu savā labā un teiktu: ,,Vai mēs jūs nebrīdinājām?''

Tā Gorbačovs kādā dienā no reformātora var viegli pārvērsties par avantūristu, bonapartistu vai komūnistu žargonā citā vārdā nosauktu ,,darba ļaužu ienaidnieku'', kas steidzīgi novācams.

Kad Gorbačovs ar pavadoņu svītu 7. decembrī ieradīsies Vašingtonā, viņš vairs neredzēs pie Rēgena sāniem tālredzīgo Kremļa polītikas izpratēju — stipro vīru bij. ASV aizsardzības ministru Kasparu Veinbergeru. Tāpat padomdevējs valsts drošības jautājumos nevar lepoties ar pārāk bagātu pieredzi.

Cik zināms, Šulcs vēlas, lai līgumu parakstītu. Tas nozīmē, ka ārlietu ministra ausis būs vaļā, arī lai uzklausītu citas Kremļa un Vašingtonas sadarbības balādas.

Amerikāņu patrioti visas cerības liek uz prezidentu Rēgenu, kas, kaut pēdējā gada laikā polītiskās konfrontācijās ar kongresu stipri apbružāts, nav zaudējis savu aso skatu par Kremļa polītiskiem nolūkiem. Droši vien Rēgenam ir zināms, ka pirms dažām nedēļām lielā slepenībā Maskava parakstīja savstarpējas militāras palīdzības protokolu ar Teheranu. Šī ziņa parādījās tikai vienā radio raidījumā, un vairs nekur netika atkārtota.

Rēgens arī norādīja, ka bada novēršanā Abesīnijā Maskava var daudz vairāk darīt nekā Rietumu sniegtā milzu palīdzība. Badu šajā komūnistu valstī turpina mākslīgi radīt Maskavai paklausīgais pulkveža Mengistu režīms, lai iznīcinātu savus polītiskos pretiniekus un viņu atbalstītājus.

No Tālajiem austrumiem nāk ziņa, ka Gorbačovs izteicis vēlēšanos drīzumā tikties ar Ķīnas stipro vīru Dengu, lai reizi par visām reizēm normālizētu Maskavas un Pekingas attieksmes. Ja šī Gorbačova polītiskā misija izdotos, tad pasaules starptautiskā arēnā rastos pavisam jauna aina, kuŗas sekas šobrīd vēl grūti novērtēt.

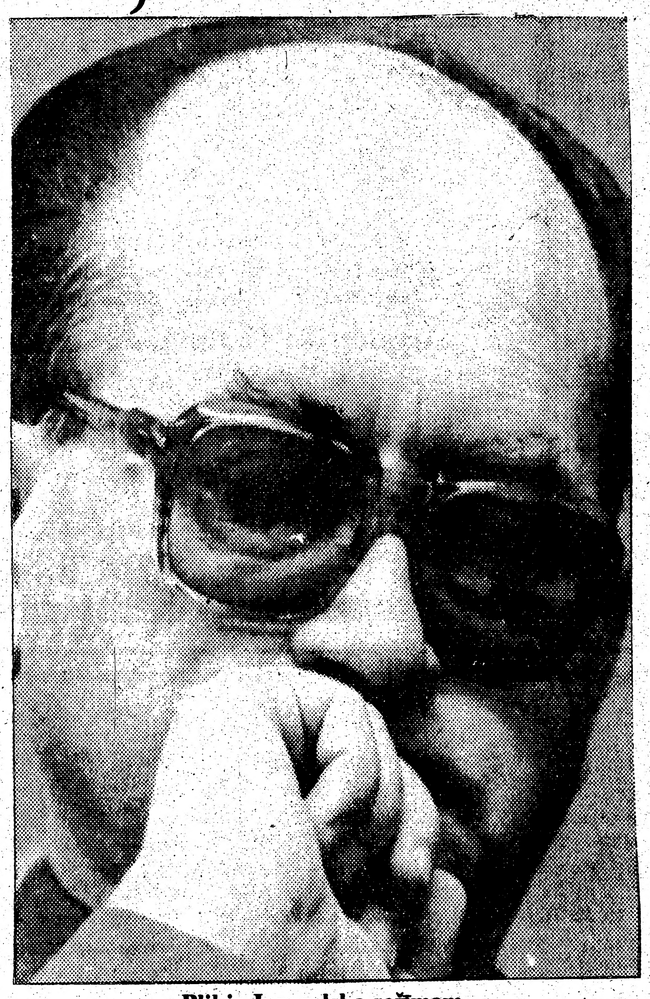

Pliķis Jaruzeļska režīmam.

Pretēji iepriekšējām aptaujām, kas pareģoja, ka 87 proc. balstiesīgo tautas nobalsošanā pievienosies reformām, 55 proc. balstiesīgo nobalsošanu pilnīgi ignorēja. par reformām gaidīto 87 proc. vietā nobalsoja tikai 44 proc. Būtībā tā ir atklāta neuzticības izteikšana Jaruzeļska režīmam.

Reformu rezultātā daudzām precēm cenas paaugstinātos līdz pat 200 proc. Tas nobalsošanas priekšvakarā radīja visā Polijā nepieredzētu iepirkšanās drudzi. Poļi pirka it visu — no maizes kukuļu kalniem līdz misiņa durvju rokturiem. Tukšie veikalu plaukti ir mēma liecība par balsotāju uzticību Varšavas režīmam.

Valdība gan atzīst notikušo neveiksmi, bet paspējusi jau paziņot, ka reformas tomēr īstenošot, kaut samazinātā apmērā.

Te jāpiezīmē, ka patiesībā aiz šīm reformām slēpjas algu un cenu sistēmas pārkārtošana. Straujā cenu celšanās pirmās nepieciešamības precēm bija par cēloni strādnieku dumpjiem 1970., 1976. un 1980. gadā.

KGB AĢENTA ATGRIEŠANĀS STOKHOLMĀ

Zviedru prese 18. novembrī izcilā vietā atzīmēja okupētās Latvijas ,,ārlietu viceministra'' Neilanda ierašanos Stokholmā 18. novembrī kopā ar komūnistu rakstnieku Peteru un komponistu Raimondu Paulu.

Zviedri atceras, ka Neilandu izraidīja kā nevēlamu diplomātu, kas padomju sūtniecībā darbojās kā KGB aģents ar īpašu uzdevumu kaitēt baltiešu emigrantu sabiedriskām un polītiskām aktīvitātēm.

Neilanda un viņa biedru ierašanos Stokholmā 18. novembrī protesta demonstrācijā atzīmēja Zviedrijas latvieši.

KGB aģents Neilands atgriezās Stokholmā.

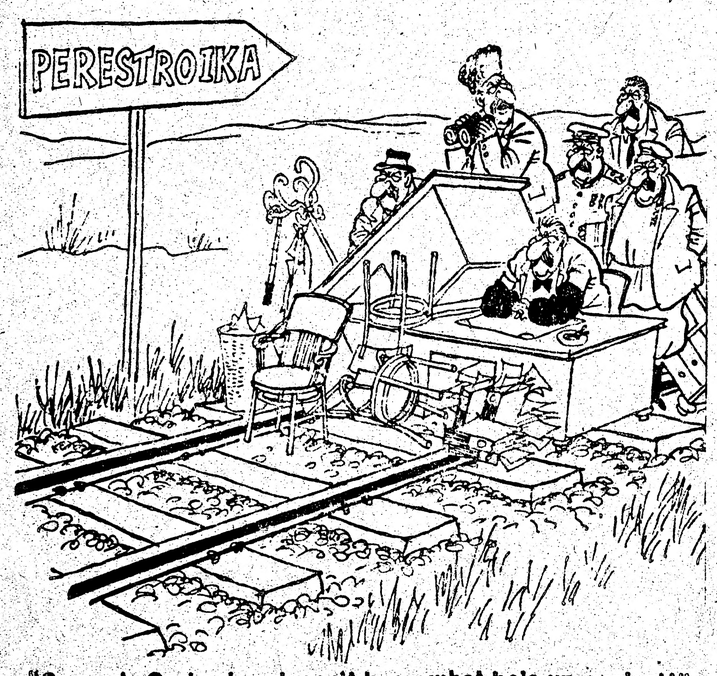

"Comrade Gorbachev doesn't know what he's up against!"

POĻU TAUTA NORAIDA

Ģenerāļa Jaruzeļska mēģinājums ar tālu ejošām pārmaiņām radīt uzticību režīmam un reizē īstenot radikālas saimnieciskas reformas šonedēļ sagādāja Varšavas režīmam nepatīkamu pārsteigumu.

8. Vispārējo dziesmu svētku darbi pilnā sparā

Kopkoŗu koncertam pieteikušies 1270 dziedātāju

Tautas deju lieluzvedumam — 587 dejotāji

Mūzikas nozare Voldemāra Meļķa vadībā sagatavojusi mūzikālo programmu. Andreja Jurjāna kantātes Tēvijai solo dziedās soprāns Skaidrīte Līduma-Hildebrante; Lolitas Ritmanes kantātei Dziedāj tautu tīrumā (vārdi Andŗa Ritmaņa un Arnolda Lūša) — mecosoprāna Laimdotas Gleškes-Anšmites un basbaritona Dr. Jāņa Kļaviņa solo dziedājumi.

Garīgā koncertā piedalīsies solisti: basbaritons Dr. Jānis Kļaviņš, soprāns Aija Jirgensone, tenors Džēms Šrēders (Shreder), pianists Valdis Treimanis un ērģelniece Anita Rundāne.

Vokālā koncerta programmā solisti: soprāns Aija Jirgensone, tenors Džēms Šrēders un Ņujorkas latviešu koris diriģenta Andreja Jansona vadībā.

Koŗu administrātore Ieva Džonsone ziņoja, ka līdz šim pieteikušies 1270 dziedātāji no 42 dziesmu vienībām, kā arī 17 atsevišķi dziedātāji. Ir ievadītas sarunas par rajonu koŗu mēģinājumiem.

Tautas deju lieluzvedumam pieteikušos dalībnieku skaits sasniedzis 587. Tautas deju lieluzveduma vadītāja Iveta Asone nosūtījusi deju apraksts visām tautas deju kopām. Arī tautas deju mūzikas kasetes ir sagatavotas, un tās izsūtīs tuvākā laikā.

Sēžu starplaikā rīcības komitejas priekšsēdis Konstantīns Sventeckis satikās ar Daci Dindoni un citiem Indianapoles Baleta teātŗa vadītājiem par iespējamām baleta izrādēm dziesmu svētku sarīkojumu klāstā. Tas tiešām būtu izcils notikums, ja izdotos baleta izrādes izkārtot, jo programmā paredzēti tikai latviešu mūziķu darbi. Vienīgās grūtības patlaban vēl sagādā financiālā puse un lielie izdevumi, ar ko šādas izrādes saistītas, bet rīcības komiteja ir ļoti optimistiska.

Kanadas DV Toronto teātŗa trupa sagatavo divas teātŗa izrādes — Gunāra Griezes speciāli 8. Vispārējiem dziesmu svētkiem rakstītu lugu Pa aizaugušām takām Gunāra Vērenieka Režijā.

Literārās nozares vadītāja Inese Daiga informē par diviem rakstnieku cēlieniem, kuŗus vadīs Kārlis Zvejnieks un Ojārs Jēgens. Iespējams, ka viens rakstnieku cēliens notiks vakara stundā.

Dziesmu spēles Princese Gundega un karalis Brusubārda izrādēm, kas ir autonomi sarīkojumi, ir sarunātas skaistas un modernas telpas — koncertu zāle — Cloves Hall, kas daudzus gadus bija Indianapoles simfoniskā orķestŗa mājvieta. Laikrakstos izsludinātajā konkursā dziesmu spēlei pieteikušies 120 aktieŗi, kas divos sastāvos sniegs trīs izrādes.

Tēlotājas mākslas izstādei savus darbus pieteikuši 16 un lietiskās mākslas izstādei — 37 mākslinieki no ASV, Kanadas, Austrālijas un pat tālās Brazilijas. Tēlotājas mākslas izstādi iekārtos mākslinieks Arnolds Sildegs, un lietiskās mākslas izstādi — keramiķe Anna Graudiņa.

Daiļamatniecības tirdziņā piedalīsies 30 daiļamatnieki. Pieteikts arī grāmatu un latvisko apsveikuma kartīšu galds.

2. oktobrī speciāli Dziesmu svētku vadoņa jautājuma apspriešanai domātajā sēdē piedalījās Vadoņa galvenais redaktors Alberts Raidonis no Čikagas, lai kopā ar rīcības komitejas locekļiem pārrunātu financiāli izdevīgākās iespiešanas iespējas, vienojoties iespiešanas darbus uzticēt Augstuma spiestuvei Linkolnā. Mazajam dziesmu svētku vadonim materiālus savākt un sagatavot apņēmās Renāte Grāvere.

Administrātīvās nozares vadītājs Gunārs Kančs ziņoja, ka no Indianapoles sanāksmju centra (Convention Center) ir saņemts viesnīcu saraksts, kuŗu tuvākā laikā ievietos laikrakstos Laiks un Latvija Amerikā.

Notiek sarunas par iespējamām apmešanās telpām koristiem un dejotājiem.

TLB Sestdienas skolā Toronto mācības ievada ar svētbrīdi. Foto J. Liģers

No lielākajiem atsevišķiem organizāciju sarīkojumiem korporāciju balle notiks Indiana Roof Ballroom atjaunotajās telpās, un Daugavas Vanagu saviesīgs vakars ar vakariņām, priekšnesumiem un deju — Murat Temple arabu dejas zālē (Arabian Ballroom).

Telpas atsevišķiem organizāciju saietiem, brokastīm un citiem mazākiem notikumiem jāpiesaka pie sarīkojumu lietu kārtotāja:

Māris Kārkliņš,
4063 Arborcrest Drive,
Indianapolis, Indiana 46226.

Vēl nav par vēlu pieteikties dziedātājiem kopkoŗu koncertam:

Ieva Johnson,
6918 N. Hoover Road,
Indianapolis, Indiana 46260.

Nokavējušos dejotājus aicina tautas deju nozares vadītāja:

Rasma Kārkliņš,
4063 Arborcrest Drive,
Indianapolis, Indiana 46226.

Daiļamatniecības tirdziņam pieteikumi sūtāmi:

Anna Lagzdiņš,
9178 Budd Run Drive,
Indianapolis, Indiana 46250.

Aida Ceriņa

TLB Sestdienas skolas meiteņu basketbola vienība skolas sporta laukumā. Foto J. Liģers

40 gadi kopējā sirojumā

Gaidošanas un skautošanas degsme latviešu gaidas un skautus pavadīja viņu visgrūtākajā un visgaŗākajā sirojumā, kad no Eiropas zemēm gaidas un skauti devās Pasaules Tālēs.

Tikko ieradušies Kanadā, 1948. gadā, gaidas un skauti tūliņ centās iekurt pirmos ugunskurus. Viņu darba sauksme bija „Domas un darbus Latvijai". Gaidu un skautu ugunskuri iedegās Toronto, Hamiltonā, Montreālā, Edmontonā, St. Katrīnās — Kičenerā un Londonā.

Laika tecējumā daudzi šo vienību ugunskuri ir izdzisuši vadītāju un sabiedrības trūkuma dēļ. Lai gan mūsu organizācijas daudz runā par jaunatnes iesaistīšanu Latvijas nākotnes darbā, tie paliek tikai ieraksti protokolos.

Kanadas latviešu gaidu un skautu jendu vadības biroju apspriedē 1987. g. 9. novembrī nolēma rīkot 40 gadu atceres nometni ar gaidu un skautu vienībām 1988. gada 10—11—12 jūnijā A. Kalna īpašumā pie Saulaines. Nometnē aicināti piedalīties visi, kas ir gaidojuši — skautojuši vienībās, lai kopējās nodarbībās un dziesmās pie nometnes ugunskura atcerētos tās dienas, kad visi kopīgi dziedājām „Nometnē mums labi klājās, Dzīvojam kā savās mājās. Tur mēs vāram putriņas, Tur mēs cepām karašas".

Tāpat pašreizējo gaidu un skautu vecāki lūgti piedalīties nometnē, lai kopīgi pavadītu jauku laiku kopā ar saviem bērniem gaidām un skautiem.

Bijušās gaidas un skauti, kuŗu vienības vēl aktīvi darbojās, lūdzu sazināties ar šo vienību priekšniekiem, kas sniegs tuvāku informāciju par nometnes norisi. Gaidas un skauti, kuŗu vienības vairs nedarbojas, bet kas vēlas piedalīties kopējā nometnē, aicināti sazināties ar jendu priekšniekiem: gaidām ar vad. **S. Ozolu, 18 Shaver Ave. N. Islington, Ont. M9B 4N4.** Tel. 416 231-9618, skautiem ar vad. **S. Leimani, 71 Allonsius Dr. Etobicoke, Ont. M9C 3N6.** Tel. 416 621-0184.

Jendu vadības biroju apspriedē pieņems datumus turpmākiem notikumiem gaidu un skautu kustībā. ASV un Kanadas jendu vadītāju konference notiks 1988. gada 15. — 16. oktobrī Toronto.

Latviešu gaidu 65 un skautu 75 gadu jubilejas nometni rīkos Kanadā 1992. gada jūlijā pirmajā nedēļā.

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

Dieva mīlestības sludinātājs

Šā gada 9. decembrī māc. Pēterim Valdemāram Nesaulem, kurš jau 36 gadus, bet svētīgus darba gadus ir Indianapoles latviešu luterāņu garīgais aprūpētājs, apritēs dzīves gājuma 80. gadskārta.

Māc. Nesaule dzimis 1907. g. 9. decembrī Mangaļos, pie Rīgas. Pēc Latvijas universitātes teoloģijas fakultātes absolvēšanas archibīskaps prof. Dr. T. Grīnbergs Viņu 1935.g. ordinē par mācītāju. Darbu uzsāk paprāvajās Nītaures un Zaubes—Jaunpils luterāņu draudzēs Rīgas apriņķī. Ir arī aizsargu mācītājs. Komūnistiem atgriežoties, arī mācītājs ar ģimeni dodas bēgļu tekās. Britu okupācijas joslā Vācijā ir vairāku DP nometņu mācītājs, arī Baznīcas jaunatnes darba vadītājs.

Amerikas krastos apmetas Indianapolē, strādā fizisku darbu un noorganizē patstāvīgu latviešu luterāņu draudzi (1951.g.). Kopbaznīcas darbā LELBAs pārvaldē bijis sekretārs, priekšnieka vietnieks, pārzinājis jaunatnes un ārmisijas nozares. Baznīcas Virsvalde viņu 1970.g. apbalvo ar Atzinības krustu.

Māc. P. Nesaules garīgie raksti un lūgsnas publicētas periodikā un grāmatās. Vācijā 1962.g. mirušais archibīskaps Dr. T. Grīnbergs savā testamentā kā vienu no sava amata pēcnācējiem bija ieteicis arī jubilāru.

Studiju laikā vairākus gadus bija Kristīgo studentu biedrības priekšnieks, ir Betānijas akadēmiskās brālības loceklis un Indianapoles Daugavas Vanagu apvienības dibinātājs.

Jubilārs nepārtraukti, jau ilgāk par 52 gadiem, celsmīgi kalpo latviešu baznīcai un tautai, mācot mūs sajust Dieva mīlestību arī ikdienā. Lai dotais devējam atdodas!

Vanagu Kārlis

No Meirāniem līdz Toronto

Bagāts mūža gājums

Sasniegusi deviņdesmit gadus un tuvojoties sava mūža gadsimtei, jubileju varēja atzīmēt Alma Lideka, kas Toronto vada savus daudzos trimdas gadus, pēdējā laikā dzīvojot savas mazmeitas Kristīnes Dāvis ģimenē. 28. novembŗa vakarā Latviešu namā bija pulcējies kupls skaits viņas tuvāko piederīgo, draugu un daudzie paziņas ar kuŗiem bijusi saskare gaŗajā mūža gājumā gan dzimtenē, pat no Draudziņa ģimnazijas tālā laika Rīgā, kuŗu beigusi 1922. gadā, gan arī svešumā, trimdas ceļus staigājot. Kā Latvijas armijas vltn. Nikolaja Lideka atraitne viņas paziņu un draugu pulks iesniedzas arī mūsu bijušo kaŗavīru saimē. Gaviļnieces garīgās intereses izpaudušās arī literārā jomā, pašai rakstot dzeju un prozu, kas parādījusies mūsu periodikā, starp citu, arī DV Mēnešrakstā. Jubilejā tāpēc bija pārstāvēta arī mūsu rakstītāju cilts. Godināšanu bija izkārtojusi jubilāres mazmeita Kristīne.

Godināšanas vakara norisi atjautīgi vadīja žurnālists un redaktors Rūdolfs Norītis, apskatīdams Almas Lidekas dzīves gājumu. Viņa dzimusi 1897. gada 22. novembrī Meirānos, kas ir arī Latvijas armijas pirmā virspavēlnieka Oskara Kalpaka dzimtā un atdusas vieta. Tur viņas tēvs Reinis Rubulis bijis pagasta vecākais un vietējās luterāņu draudzes perminderis. Augusi deviņu bērnu ģimenē kā viena no četrām māsām. Trīs no brāļiem bijuši kalpakieši un tuvi draugi pulkvedim Kalpakam, kādēļ ģimenē bijis liels Kalpaka iespaids, kuŗā veidojušies tās locekļu likteņi. Lielākā daļa cietuši izsūtījumā vai noslepkavoti, kā vecākais brālis kalpakietis Kārlis, kas pirmajā padomju okupācijas gadā noslepkavots pie Baltezera. Almas Lidekas dzīvē arī vēlāk bijuši daudz traģisku brīžu. Viņas vienīgais dēls Raimonds kritis cīņās par Latvijas brīvību, meita, dzejniece un rakstniece Lidija Līdeka, 1982. gadā pāragri aizgājusi mūžības ceļos, bet vīru Nikolaju zaudējusi 1973. gadā. Jaunības dienās iemīlētā mūzika un dziesmas nav ļāvušas salauzt viņas garu. Dziesma viņu pavadījusi arī svešumā, kādu laiku dziedot Toronto latviešu pensionāru apvienības korī, bet vēl joprojām tā neļauj pagurt savai rokai rakstniecībā.

Pie ziediem un degošām svecēm sapostajiem mielasta galdiem izskanēja daudz apsveikumu un laba vēlējumu. No kalpakiešiem sveica kalpakietis Kārlis Tannis, pieminēdams jubilāres darbošanos arī pensionāru apvienībā. No laika biedriem sveica Tadeušs Puisāns, kas tuvu stāvējis Lideku ģimenei, atminēdamies kopīgās kaŗa gaitas ar jubilāres dzīves draugu, rotas komandieri Nikolaju Lideku. No latviešu preses biedrības Kanadas kopas sveica priekšniece Inta Purva un paziņoja, ka, godinot Almu Lideku, viņa uzņemta par šīs kopas biedri. No latviešiem vēl sveica TLB Sestdienas skolas agrākā pārzine Milda Matīsa, DV Mēnešraksta literārās daļas vadītāja dzejniece Guna Ikona. Aktriše Lija Pone sveicināja jubilāri ar Elza Ķezberes dzejoli, bet Biruta Senkēviča ar īpaši sacerētu pašas dzejojumu. Meirānu laiku atminējās Valters Ivans, jubilāres mazmeitas Kristīnas tēvs. Visi apsveicēji un viesi parakstīja arī jubilārei veltītu adresi, ko bija zīmējis Eduards Tiltiņš. Atskanēja arī jubilāres iemīļotās dziesmas, kuŗas vadīja DV vīru koŗa diriģents Auskelis Pērkons. Bija arī rakstveida apsveikumu, arī no virsnieku saimes ASV.

Visiem apsveicējiem un viesiem, nolasot kādu savu dzejoli, pateicās pati jubilāre.

V. Sidare

Kļūdas labojums

L.A. 28. nov. 48. nr. **Hermīnes Osis** nāves sludinājumā jābūt: dzimusi 1906.gada 2. augustā Saukas (nevis Saulkrastu) pagastā.

LA atvainojas par kļūmi.

Jo jums šodien Pestītājs dzimis Dāvida pilsētā, kas ir Kristus, tas Kungs. (Lk. 2:11).

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, 30 McDairmid Rd., Scarboro, Ont. MIS 1Z6.

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave. Mācītāja F.T. Kristberga runas stundas otrdienās no pl. 10—13, trešdienās no pl. 18—21, ceturtdienās no pl. 10—13. Māc. F.T. Kristberga adrese: 12 Worthington Cresc., Toronto, Ont. M6S 3P6, tālr. mājā 769-6950.

6. decembrī pl. 11 2.Adventa svētdienas dievkalpojums. Pēc dievkalp. dāmu komitejas rīkota draudzes pēcpusdiena. Referēs prof. Dr. Juris Zariņš par archaioloģiju un Bībeli.

12. decembrī Ziemsvētku ieskaņas koncerts.

13. decembrī pl. 11 3.Adventa svētdienas dievkalpojums. Spredikis bērniem.

20. decembrī, 4.Adventa svētdienā, mūzikas dievkalpojums: Kristus piedzimšana Bībelē un dziesmā. Dziedās: Svētdienas sk. bērni, Jauniešu grupa, iesvētes klase, Sv. Jāņa dr. vokālais ansamblis.

24. decembrī pl. 16 pirmais Kristus piedzimšanas svētku priekšvakara dievkalpojums. Dziedās Sv. Jāņa dr. vokālais ansamblis, diriģente B. Alka.

Pl. 18 otrs dievkalpojums. Spēlēs bračists Arturs Jansons.

Abos dievkalpojumos ērģeles spēlēs A. Rundāne.

25. decembrī pl. 11 Kristus piedzimšanas svētku dievkalpojums.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jārvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties,

6. decembrī pl. 9.30 2.Adventa svētdienas dievkalpojums angļu valodā. Pl. 11 dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma Ziemsvētku dziesmu dziedāšana. Informācija par ārmisiju. Ziedojumi.

13. decembrī pl. 11 3.Adventa svētdienas dievkalpojums un draudzes bērnu eglīte.

20. decembrī pl. 15 4.Advents svētdienas dievkalpojums. Ziemsvētki vārdos un dziesmās. Dzied koris.

24. decembrī pl. 18 svētvakara dievkalpojums. Koris.

25. decembrī pl. 10.30 Kristus piedzimšanas svētki. Plkst. 13.30 dievkalpojums angļu valodā.

27. decembrī pl. 11 dievkalpojums.

31. decembrī pl. 19 Vecgada dievkalpojums ar dievgaldu.

1988.g. 3. janvārī pl. 15 Jaungada dievkalpojums. Dzied koris.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

6. decembrī pl. 13 Adventes dievkalpojums. Rom. 15:4—13; Mat. 3: 1—13.

13. decembrī pl. 13 Adventes dievkalpojums. Jēkaba vēst. 5:7—10; Mat. 11:2—11.

19. decembrī (sestdien) pl. 15 draudzes eglīte un priekšnesumi.

20. decembrī pl. 13 Adventes dievkalpojums. Rom. 1:1—7; Mat. 1: 18—25.

24. decembrī pl. 18.00 Svētā vakara dievkalpojums. Tit. 2:1—14; Lūkas 2:1—20.

27. decembrī dievkalpojums nenotiks.

31. decembrī Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu. Rom. 8:31—39; Mat. 4:18—25.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. J. Šmits, 30 McDairmid Rd., Scarborough, Ontario, M1S 1Z6, tālr. 299-3780.

Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes: Temple Baptist Church, 14 Dewhurst Blvd. (1 bloku uz rietumiem no Donlands pazemes stacijas).

Dievkalpojumi svētdienās pl. 14. Bībeles un lūgšanas sanāksmes trešdienās pl. 19.

Gaismas telefons ticības stiprināšanai 299-8545 darbojas nepārtraukti 24 stundas dienā. Vēsts latviešu valodā tiek ieskaņota divreiz nedēļā.

12. decembrī (sestdienā) pl. 14 Kristīgās sadraudzības pēcpusdiena Templa baptistu draudzes telpās.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins — 11290 Pine Valley Dr., Woodbridge, Ont., L4L 1A6, telef. 832-3264.

Dievkalpojumi notiek katra mēneša otrā svētdienā pl. 13.00 Lietuviešu baznīcā, 1021 College St., Toronto.

Nākošais dievkalpojums svētdien, 6. decembrī, parastā laikā.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā, 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Dūmiņš, P.O. Box 655, Port Colborne, Ont. L3K 5X8, tālr. (416)-834-6081.

20. decembrī pl. 13.30 Ziemsvētku dievkalpojums.

NIAGARAS DRAUDZE

Draudzes priekšnieks Andrejs Šteinbachs, 6308 Drummond Rd., Niagara Falls, tel. 354-1258.

HAMILTONAS DRAUDZE

Mācītājs Ivars Gaide, Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave South. Biroja telefons 527-5810, māja Toronto 1-656-4489. Mācītāja runas stundas (iepriekš telefoniski sazinoties): otrdienās no pl. 10—12, trešdienās no pl. 17—19 un ceturtdienās no pl. 17—19.

6. decembrī pl. 16 2. Adventa un draudzes mācītāja amatā ievešanas dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās viesi garīdznieki. Mūzikālā daļā ērģeļu māksliniece Anita Rundāne un draudzes koris. Pēc dievkalpojuma—Draudzes vakars. Dziesmu lapiņas.

13. decembrī pl. 11 3. Adventa dievkalpojums ar Svētdienas skolas piedalīšanos.

20. decembrī pl. 16 koŗa Ziemsvētku koncerts svecīšu gaismā. Solisti. Dziesmu lapiņas.

24. decembrī (ceturtdien) pl. 16 un pl. 18 Kristus dzimšanas svētku dievkalpojumi. Koris, solisti. Dz. lapiņas.

SV. KATRĪNU DRAUDZE

Mācītājs Jānis Prauliņš, 301 Queenston, St. Catharines, Ont., L2P 2X5, tel. 685-3190.

Dievkalpojumi notiek katra mēneša 3. svētdienā, pl. 15.00 Kristus lut. baznīcā, 140 Russell Ave, St.Catharines.

24. decembrī plkst. 16.30 Ziemsvētku vakara dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.

LONDONAS DRAUDZE

Londonas latviešu ev. lut. draudzes mācītājs Jānis Prauliņš, 301 Queenston St., St. Catharines, Ont. L2P 2X5, tel. 685-3190.

Dievkalpojumi notiek katra mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 13.30 Trīsvienības baznīcā, 746 Colburne ielā, Londonā. Draudzes priekšn. R. Epneris, 59 Langarth E., London, Ont., tel. 438-4560.

MONTREALAS LATVIEŠU DRAUDZE

Dievkalpojumi notiek Jāņa (igauņu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Mācītājs Gunārs Hūns, 8262 Place Chanceaux, Montreal, Que. H1K 1M7, tel. 352-1204. Mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

Dievkalpojumi, ja nav citādi norādīts, notiek katru svētdienu pl.13.30 baznīcā.

6. decembrī pl. 13.30 dievkalpojums.

13. decembrī pl. 13.30 dievkalpojums.

OTAVAS DRAUDZE

Mācītāja Sarma Eglīte, 40 Driveway, Apt. 708, Ottawa, Ont. K2P 2C9, tālr. (613) 234-6764. Otavas latviešu ev. lut. draudze — 83 Main ielā.

6. decembrī pl. 11 2.Adventa svētdienas dievkalpojums. Dziesmu grāmatas. Pēc dievk. draudzes ārkārtas sēde.

13. decembrī pl. 11 3.Adventa svētdienas dievkalpojums. Dziesmu grām.

20. decembrī pl. 16 4.Adventa svētdienas dievkalpojums un draudzes un skolas eglīte. Dziesmu lapiņas. Māc. E. Langes 80 g. jubilejas atzīmēšana.

24. decembrī pl. 18 Kristus piedzimšanas dievkalpojums. Dziesmu lap.

25. decembrī pl. 10 Ziemsvētku rīta dievkalpojums. Dziesmu grām.

27. decembrī pl. 11 dievkalpojums. Dziesmu lapiņas.

31. decembrī pl. 18 Vecgada vakara dievkalpojums ar dievgaldu. Dz. lap.

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac. 100 Huntley St., Toronto, no pirmd. — piektd. pl. 10.30 no rīta, svētd. Bafalo TV 29. stac. pl. 21; 700 Club — Bufalo TV 29. stac. no pirmd. — piektd. pl. 10 no rīta, svētdienās pl. 22.

TV stac. 47 no pirmd. — piektd. pl. 9 no rīta.

DV Montrealas nodaļas 37 gadi

Montrealas Daugavas Vanagi šā gada 7. novembrī atskatījās uz 37 darba gadiem, vienā laikā atzīmējot arī mūsu Lāčplēšu piemiņu. Īsu svētbrīdi vadīja māc. Gunārs Hūns, aicinādams, salīdzinājumā ar Bībeles tekstu, mūsu cīņās un lūgšanās būt pacietīgiem, jo tikai Dievs zina to, kad mūsu brīvības stunda būs pienākusi.

Atceres sarīkojumu, kas notika Montrealas latviešu sabiedriskā centrā, Lašīnā, atklāja nodaļas valdes priekšsēdis J. Norvels, norādot, ka mūsu lielo brīvības cīnītāju—lāčplēšu īstu un patiesu godināšanu Latvijas brīvības laikā atsāka tikai pēc 1934. gada 15. maija. Pirms tam šim jautājumam netika piegriezta īsta vērība. Viņš norādīja, ka šajā pašā laikā arī mūsu pretinieki svin savus svētkus, kam gan nav nekāda sakara ar mūsu tautas brīvības cīņām.

Plašu referātu teica DV KV sekretārs no Toronto Rūdolfs Pētersons, vispirms aprakstot 240 vīru lielās pirmsākuma Latvijas armijas ceļu un cīņas plkv. O. Kalpaka vadībā, nenoteikto un šaubīgo stāvokli toreiz Latvijā, bezcerīgās iespējas gūt kaut kādas uzvaras; viņi tomēr dziļā ticībā un pārliecībā devās pretim savam lielajam uzdevumam. Jau pēc diviem gadiem Latvijas nacionālā armija bija pieaugusi uz 75.000 vīru lielu vienību, ar stipru un noteiktu nacionālu mērķi. Referents arī sīki norādīja uz pieciem dažādiem plāniem, kas bija gatavoti dažādu uzskatu un dažādu materiālu dziņu pamatā, lai vēlāk paklautu Latviju un latviešu tautu saviem mērķiem un savai varai.

Zīmīgi, ka arī mūsu toreizējo sabiedroto mērķi bija tīri materiāli, un tos nekādi nevar uzskatīt par patiesu palīdzības sniegšanu latviešu tautai. Ja mūsu tautai kādam būtu jāpateicas par palīdzības sniegšanu mūsu brīvības cīņās, tad tā bija poļu tauta un tās valdība, kas par savu ieroču un munīcijas piegādi mums neprasīja neviena santīma. Tas tomēr tā nebija ar mūsu sabiedrotiem.

Čikagas Daugavas vanadžu dubultkvartets Lāčplēšu atceres sarīkojumā dziedāja 8. novembrī. No kr.: A. Grīna, R. Veitmane, A. Vuda, A. Saleniece, F. Grilate, L. Vuda — mūzikālā vad., S. Priedulāja un I. Grigolate. Foto S. Priedulāja

Lāčplēša kara ordenis tika nodibināts 1919. gada 11. novembrī, un Lāčplēša ordeņa kavalieru bija pāri par 1800. Referents uzsvēra, ka daudziem nebūs zināms fakts, ka Latvija pieteica karu Vācijai 1919. gada 23. novembrī, un pēc kāra zaudējumus Latvijā var vērtēt ap 100 milj. latu.

Apbalvojumus saņēma: nodaļas ilggadējais darbinieks un aprūpes daļas vadītājs Jānis Leitens—DV krūšu nozīmi zeltā, bet Gundars Valdmanis un Jūlijs Metums—DV Kanadas valdes atzinības rakstus.

Sarīkojuma otrā daļā—koncertā dziedāja ap 15 dziesmu tenors Viesturs Brants un soprāns Dzidra Egle pianistes Brigitas Alkas pavadījumā. Lielākā daļa no dziesmām bija mūsu komponista Pauļa Saksa darbi, un apmēram pusi mūsu veiksmīgie dziedoņi dziedāja duetā. Šis koncerts, vērojot no montrealiešu ilgiem aplausiem, tiešām klausītājiem gāja pie sirds un bija labi balansēts un labi izvēlēts.

Bagātīgi klātu galdu bija rīkojušas nodaļas čaklās vanadzes Ērikas Vītiņas vadībā, bet ar rožu ziediem nodaļas valdes priekšs. J. Norvels apdāvināja mūsu bijušo Lāčplēšu piederīgos. Rožu ziedus saņēma arī mūsu mākslinieki — torontieši, un šis skaistais vakars bija pulcinājis ap 100 viesu. Vakaru vadīja E. Reveliņš.

Sk.

Ar diegiem nav aršana

PBLA Sabiedrisko Zinātņu Institūts šī gada 5. oktobrī uzsāka savu trešo darbības gadu. Tajā laikā bija ieradušies tikai seši no paredzētiem deviņiem dalībniekiem.

Skatoties uz šā gada iecerēto akadēmisko programmu, varu apgalvot, ka mums visiem būs daudz ko iegūt. Sabiedrisko Zinātņu Institūta galvenais mērķis ir sagatavot dalībniekus, kas efektīvi darbotos latviešu organizācijās. Šā gada dalībnieki ir atbraukuši no vairākām zemēm—Kanadas, Anglijas, ASV un pat no Austrālijas. Mums visiem ir vienlīdzīgs mērķis—efektīvi sadarboties un tā paveikt svarīgus politiskus un sabiedriskus darbus šogad un nākotnē.

Sabiedrisko Zinātņu Institūta trešo mācību gadu atklāja LCM aulā 21. oktobrī. Ievadrunu teica SZI vadītājs Guntis Priedītis, dodot īsu pārskatu par institūta pirmajiem mācību gadiem. Sekoja institūta koordinatores Māras Sīmanes apraksts par šā gada darbību un nākotnes iecerētiem plāniem.

SZI dalībniece Tija Kārkle uzrunāja tautu visu dalībnieku vārdā. Raža un ražas novākšana līdzīga SZI tālākai attīstībai—bija runas galvenais temats. Runas citāts: „Kā mēs vislabāk varētu sagatavot mūsu trimdas latviešu jauno paaudzi sabiedriskajam darbam? Kādu ražu mēs varam sagaidīt šogad? Mēs saprotam, ka bez liela darba un garām pārdomām mums ražas nebūs. Mēs esam ar mieru pielikt laiku un pūles, kas vajadzīgas, lai Sabiedrisko Zinātņu Institūts varētu turpināt augt un veidoties."

Pēc uzrunas klātesošie nodziedāja valsts himnu. Atklāšana oficiāli beidzās ar dalībnieku savstarpējo iepazīšanos ar publiku. Atklāšanas aktam sekoja omulīga pieņemšana LCM klubiņā.

Mēs, šī gada SZI dalībnieki, paši izstrādāsim kursa saturu un veidosim plānu nākamajiem darbības gadiem. Darbības plānā ir jau iecerēts politiskais seminārs, stratēģijas seminārs, tautas skaitīšanas projekts, kā arī praktiskie darbi, kuŗus galvenokārt veic PBLA informācijas birojā, Minsterē.

SZI dalībniekiem ir jau bijusi izdevība sastrādāties ar informācijas biroju. Sakarā ar Rožkalnu un Ginteru ģimeņu izceļošanu no Latvijas mums bija jāsagatavo preses izziņojums un Helsinki-86 oficiālā dokumenta tulkojums angļu valodā, lai būtu informācija ārzemju presei Vīnes preses konferencē. Šo konferenci sekmīgi novadīja SZI dalībnieks Mārtiņš Hildebrants. SZI arī kopīgi norīkoja Rožkalnu un Ginteru oficiālo iepazīšanos ar Minsteres saimi 25. oktobrī, LCM. Apmēram piecdesmit minsterieši bija sapulcējušies iedzert kafiju, paēst kūciņas un klausīties, ko mūsu jaunie kaimiņi vēlas teikt par saviem piedzīvojumiem.

SZI 1987. mācību gada dalībnieki vēlas iegūt praktiskas zināšanas un spējas, lai papildinātu trimdas latviešu organizāciju darbību. Mēs ceram, ka pēc šī gada katrs no mums varēs ietilpināt savas zināšanas mūsu attiecīgās zemes trimdu organizācijās.

Vēlos izteikt savu pateicību LNAK par financiālo atbalstu, bez kuŗa mana piedalīšanās Sabiedrisko Zinātņu Institūtā šogad nebūtu īstenojusies.

Sarma Dindzāne
SZI dalībniece

Latviešu nams Toronto

IZĪRĒ LABI VĒDINĀTAS TELPAS

SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM

Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

LATVIEŠU TAUTAS DZIESMAS

(Izmantots apgāda "Imanta" 1956. g. izdevums - 12 sējumi)
Iznākuši visi 12 sējumi – $240.– (USA)
Atsevišķs sējums $22.–
Skaista dāvana jauniešiem!
Pasūtināt:
JĀŅA ZĪTARA GRĀMATNĪCA
24087 Azevedo Ave., Hayward, CA 94541
Tālr. (415) 582–7276

ROLANDS SILARAUPS KANADĀ

NO 1. LĪDZ 14. DECEMBRIM

LNAK aicina tautiešus tikties ar R. Silaraupu
Toronto Latviešu Centrā otrdien, 1. decembrī, pl. 19.30.
Programmā: R. Silaraups stāstīs par saviem pieredzējumiem un atbildēs uz jautājumiem.
Būs arī pēdējās videofilmas par notikumiem okupētajā Latvijā.

R. Silaraups būs Otavā un
2. decembrī runās latviešu saimei, kā arī liecinās Parlamenta Cilvēka tiesību komisijai par apstākļiem Latvijā un Ārlietu ministrijā.

R. Silaraups viesosies Montrealā no 5.—7. decembrim.
Sarīkojumi Montrealā tiks laikus izziņoti.

R. Silaraups apmeklēs Toronto Latviešu ģimnaziju piektdien, 11. decembrī, vakarēs ar LNJAK 12. decembrī, piedalīsies Cilvēka tiesību dienas ietvaros rīkotajā demonstrācijā 13. decembrī un runās sarīkojumā Latviešu Namā arī 13. decembŗa pēcpusdienā.

Visus šos sarīkojumus apmeklt aicina LNAK, kas kārto R. Silaraupa viesošanos Kanadā.

Vērtīgie Bērziņi

LELBAs sinodes laikā Ņujorkā pienāca sēru vēsts — mācītājs Ringolds Bērziņš miris 9. oktobrī Ķelnē, Vācijā; viņš bija darbojies vairāk nekā 35 gadus, pēdējā laikā slimojis, nodzīvojis 77 gadus.

Līdz ar Ringoldu pieminams viņa tēvs Roberts Bērziņš, kas savu vārdu atstājis kā garīgs dziesminieks, lielās Bērziņu dzimtas loceklis. Pēc Irlavas skolotāju semināra beigšanas un darbības dzimtajā Džūkstē ieguvis virsskolotāja tiesības vācu valodā, viņš pārcēlies uz Ķijevu, Ukrainas galvaspilsētu, vecākā brāļa Luža Bērziņa aicināts labā vietā. Tur tad savu bērnību pavadījis Ringolds, dzimis Rīgā 1911. g. 30. martā, jaunākais sešu bērnu ģimenē.

Roberts Bērziņš, atgriezdamies brīvā Latvijas valstī 1920. g., jau uz robežas licis visiem nomesties ceļos un nosķūpstīt zemi. Roberts Bērziņš Rīgā izdevis trīs garīgu dziesmu un dzeju grāmatas: Ciānas kokli, Kristus pēdās un Uz gaismas kalniem. Šis trešais krājums iznācis Rīgā 1921. gadā Latvijas Iekšējās misijas biedrības izdevumā ar 105 dzejoļiem.

Roberts Bērziņš no 1921.—25.g. bijis Rīgas pilsētas izglītības nodaļas vadītājs, pēc tam skolotājs Rīgā.

Ringolds Bērziņš beidzis Rīgas I valsts ģimnaziju un 1929. g. rudenī sācis studijas Latvijas universitātes teoloģijas fakultātē. Iestājies korporācijā Selonija, uzņemts tās 1930/31. g. sastāvā. Trīs gadus bijis prezidijā, 1936/37.g. seniors. Pēc tēva nāves studijas pārtrūkst, un dēlam jāpārņem saimniecība Smārdes pagastā.

Nodibinās ģimenes dzīve ar Irmu Dauguli, kas nobeigusi tautsaimniecības studijas un ir korporācijas Gaujmaliete locekle; Piedzimst dēls Ints. 1943.g. Ringolds atsāk teoloģijas studijas, strādā Finanču ministrijā. Kara laikā veic patriotisko pienākumuLatviešu leģionā, 15. divīzijas artilerijā. Seko gūsts Putlosā. Ģimene var apvienoties Vācijas Neištatē. Ringolds kļūst skolotājs latviešu ģimnazijā, brauc uz Baltijas universitāti Pinebergā likt eksāmenus teoloģijā. 1947.g. piedzimst dēls Klāvs. 1948.g. iestājas sardžu vienībās.

Dzīvesbiedre Irma Bērziņa turpina savu literāro darbību. Jau Rīgā 1944.g. publicētajai bērnu grāmatai seko dzejoļu krājums Skrejceļš 1965.g., Nopietnības lauks 1968.g. un citas publikācijas periodikā.

Ringolds saņem ordināciju 1952.g. Hamburgā, dzīvo Augustdorfā pie Detmoldas, ir prāv. E. Berga vadītās Baznīcas virsvaldes Ziemeļu nodaļas loceklis, loceklis arī latviešu Centrālā padomē. Pārceļas uz Ķelni, aprūpē sardžu vienības un latviešu luterāņus vairākās vietās Vācijā, brauc arī uz Holandi. Pēc prof. Dr. L. Bērziņa nāves (1965.g. ASV) valkājis viņa amata krustu.

Abi Bērziņu dēli akadēmiski izglītoti, abi Selonijā un iesaistīti garīgā laukā, mācās teoloģiskos kursos. Ints ir psihologs bērnu iestādē, Klāvs strādā farmaceitiskā firmā, palīdzējis tēvam pastorālos uzdevumos, kvalificējies teoloģijā un 1985.g. maijā iesvētīts par evaņģelistu, tagad pārdēvēts par diakonu, ir ģimenes cilvēks.

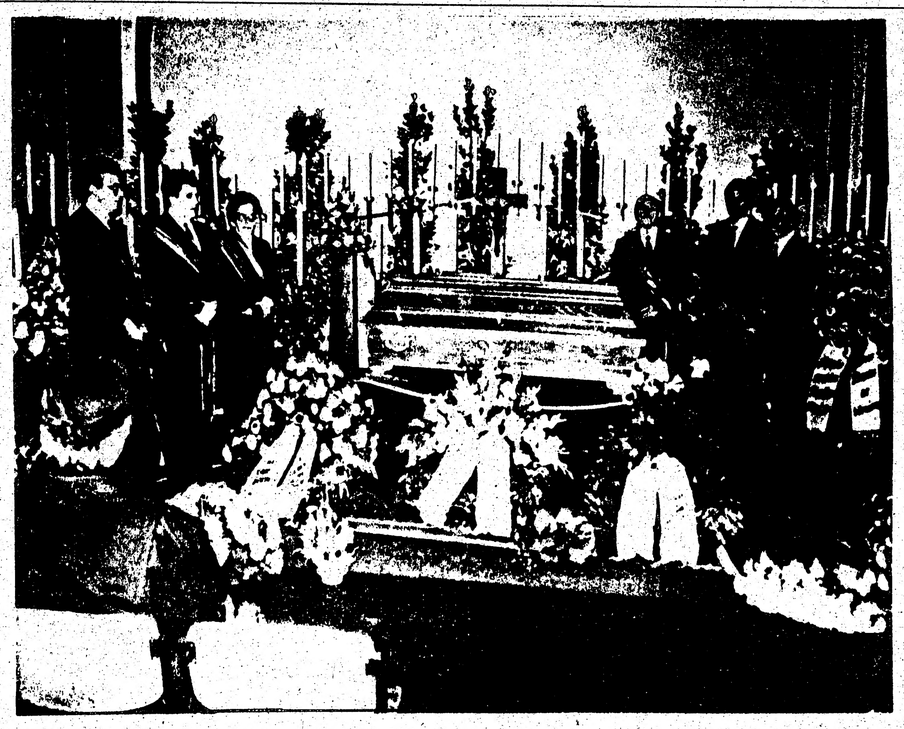

Māc. Ringolda Bērziņa bēres Ķelnē-Hohenbergā, Milheimas kapu kapellā 1987.g. 19. oktobrī. Kreisā pusē no trim vidējais Klāvs Bērziņš, pēdējais Ints Bērziņš. Priekšplānā ar muguru pret fotografu — atraitne Irma. **Foto Andris Bērziņš**

Māc. Ringolds Bērziņš vairākkārt bijis ASV, spredikojis Selonijas jubilejās Ņujorkā, Milvokos un 100 gadu jubilejā Toronto. Pēdējā gaitā pavadīts 19. oktobrī Ķelnē. Bērēs piedalījušies septiņi mācītāji (ieskaitot 2 vācu māc.) prāvesta E.E. Rozīša vadībā Milheimas (Köln-Hohenberg) kapu kapellā. Korporāciju kopas goda sardze sen. Dr. J. Platā, tal! vadībā. Goda sardzē 3 sēļi un 3 lettoņi. Ļoti daudz vainagu un ziedu. Pie kapa atvadījušies ar ,,ja kādu brāli...'' Bērēs piedalījās ap 130 personu.

Māc. Richards Zariņš

Daugavas Vanagu izcils darbinieks mūžībā

Pēc desmit gadu ilgas smagas sirgšanas 27. oktobra rītā Korbijā miris savā laikā Anglijā plaši pazīstamais Daugavas Vanagu Fonda vadītājs darbinieks Genrijs Rītiņš. Aizgājējs atstāj dzīvesbiedri Hermīni un četrus par latviešiem uzaudzinātus dēlus — Juri, Jāni, Andreju un Mārtiņu. Pēdējie divi uz bēriem bija ieradušies no Kanadas. Nelaiķi izvadīja 2. novembrī no Korbijas Latviešu ev.-lut. baznīcas uz vietējiem ,,Shire Lodge'' kapiem, piedaloties ap 100 pavadītāju.

G. Rītiņš dzimis Rēzeknē 1910. g. 27. aprīlī. Savos jaunajos gados kalpojis Robežsargu brigādē, ar dienesta vietu uz Latvijas-Padomju savienības robežas un bijis liecinieks Padomju savienības izdarītajai Latvijas okupācijai. Ģimenes dzīvi ar Hermīni Brikšu nodibinājis 1940. g. februārī. Īsu laiku darbojies policijas dienestā Codes pag. un vēlāk pašā apriņķa pilsētā Bauskā. Piedalījies cīņu laukos austrumu frontē.

Iecelojis Anglijā 1947. g. pavasarī, kur pirmos gadus strādājis ogļraktuvēs — sākumā Stokontrentas apvidū, bet vēlāk Rietumvelsā. 1954. g. visa ģimene pārcēlusies uz Korbijas pilsētu Austrumanglijā, kur maizi pelnījis tēraudrūpnīcā.

Jau ar 1948. gadu britu salās plaši izvērtusies Rītiņa darbība DV organizācijā. Bijis Stokontrentas nod. valdes priekšsēdis. Īsu laiku darbojies Tsornej-Pitas nodaļā. Korbijā bijis nod. valdes priekšsēdis un delegāts. Ievēlēts zemes revīzijas komisijā, daudz laika veltījot saimniecisko pasākumu revīzijai Londonā. Sekoja ilgu gadu darbs zemes valdē— kā valdes loceklim un vēlāk priekšsēža vietniekam. Visvairāk pūles prasījuši saimniecības daļas vadītāja daudzie pienākumi. Viņa darbības laikā Londonas nams tika nostādīts uz drošiem saimnieciskiem pamatiem un nopirkts līdzās vēl otrs nams.

Septiņdesmito gadu mijā apskatīja pāris desmit dažādus īpašumus, līdz 1975. gadā organizācija nopirka plašo lauku īpašumu Straumēnus, Anglijas vidienē. Tas lielā mērā īstenojās Rītiņa neatlaidīgās uzņēmības dēļ.

Nerimtīgais vīrs sešdesmito gadu beigās pārstrādāja DVF statūtus, izstrādāja Nodaļu darbības noteikumus un Noteikumus DVF saimniecisko pasākumu darbībai, kas visi ir spēkā vēl tagad. Organizācijā viņš bija tālu daudzināts un cienīts. Apbalvots ar zemes un centrālās valdes atzinības rakstiem, bet 1967. g. ar DV zelta nozīmi, kuru saņēma no DV priekšnieka plkv. V. Januma rokām. Arī pēc nopietnās saslimšanas 1977. g. vēl turpināja dažus gadus darboties kā zemes valdes referents, līdz veselība pilnīgi un neglābjami sabruka.

2. novembrī pēdējais ceļš sākās ar dievvārdiem dievnamā, piedaloties māc. J. Jurģim, prāv. J. Savickim un angļu valodā māc. Džonam Ūdrim (tēvs latvietis). Pēdējais gluži nejauši sastapis aizgājēju slimnīcas gultā un kļuvuši sirsnīgi draugi. Gaļa pavadītāju mašīnu rinda aizvijās uz kapsētu. Pēc garīdznieku dievvārdiem un divām kopējām dziesmām no organizācijas atvadu vārdus teica DV priekšnieks J. Frišvalds, zemes valdes — ārējās inf. daļas vadītāja Rūta Parisa, Korbijas nod. —pr-dis V. Auers un draudzes — J. Stalsis. Starp pavadītājiem bija arī DVF revīzijas kom. priekšs. J. Tauriņš un vairāku nodaļu valžu priešsēži, kā arī citi darbinieki. Bēriņieki visi bija aicināti vēl pakavēties pie kafijas galda draudzes namā. Viņsaulē aizgājis dižens latvietis un cildens DV darbinieks.

J. Frišvalds

LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
LATVIAN CREDIT UNION

Ziemas svētku laikā Kreditsabiedrības darba stundas College ielā un Centrā būs sekojošas:

Ceturtdien	24. decembrī	11.00 līdz 16.00
Piektdien	25. decembrī	slēgts
Sestdien	26. decembrī	slēgts
Ceturtdien	31. decembrī	11.00 līdz 16.00
Piektdien	1. janvārī	slēgts
Sestdien	2. janvārī	slēgts

Hamiltonā

Ceturtdien	24. decembrī	11.00 līdz 15.00
Ceturtdien	31. decembrī	11.00 līdz 15.00

TORONTO OFFICE 4711 Yonge Street Toronto, Ontario M6G 1A5 Phone: 924-[illegible]
TORONTO OFFICE 41 Cranfield Road Toronto, Ontario M4A 2N8 Phone: 751-8087
HAMILTON OFFICE 16 Queen Street North Hamilton, Ontario L8R 2R8 Phone: 524-7815
LONDON OFFICE 113 Huron Street London, Ontario N6A 2J1 Phone: 432-3442

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Ērgļu ligzdas medus

30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

SAVIENOTĀS VALSTIS

Ņujorkas redakcijas vadītājs V. Irbe,
6D Millholland Drive, Fishkill, N,Y. 12524, U.S.A.
tālr. 1-914-838-2411.

ŅUJORKA

● Par to, ka ārzemju preses pārstāvji Padomju savienībā bijuši informēti par latviešu vēlēšanos atzīmēt savas valsts dibināšanas dienu 18. novembrī, liecina laikraksta The New York Times līdzstrādnieces Felicitas Baringeres raksts no Maskavas. Laikraksta 19. novembŗa numurā jau virsrakstā pateikts, ka latviešu protests bija ierobežots, bet apakšvirsrakstā norādīts, ka plānoto demonstrāciju Rīgā nav bijis iespējams uzsākt, jo demonstrācijas vieta bijusi norobežota. Latviešu nacionālistu plānoto demonstrāciju nevarēja iesākt Latvijas galvaspilsētā Rīgā, jo simtiem policistu un civilā milicija, stāvot plecu pie pleca, norobežoja centrālo laukumu, spriežot pēc ziņojumiem no Rīgas (tātad pati žurnāliste nav bijusi Rīgā). Jau iepriekš Helsinku-86 grupa, kam piedēvē stingru latviešu nacionālo noskaņu, otrdienas (17. novembŗa) pēcpusdienā neieteica uzsākt plānoto demonstrāciju, lai ,,novērstu nekārtības, asins izliešanu un aizkavētu latviešu patriotu nonievāšanu''.

Līdz 18. novembŗa pusdienas laikam tomēr cilvēki varējuši nolikt ziedus Brīvības pieminekļa pakājē, Rīgas centrālā parkā(?). Pēc tam policijas rindas apkārtni slēgušas, satiksmi novirzījušas uz citām ielām, autobusu pieturas slēgtas šinī apkārtnē, kaut gan autobusi varējuši braukt pa paredzētām vietām bez pieturēšanas.

Vismaz diviem nacionālistu vadītājiem uzlikts mājas arests, ieskaitot Helsinki-86 grupas vadītājam Jānim Barkānam, kā to liecina ziņojumi no Rīgas un Maskavas. Daži arī apcietināti — pēc viena ziņojuma četri, pēc cita 40 cilvēki, kas mēģinājuši tikt pie pieminekļa.

Nacionālās demonstrācijas vietā notikusi labi izreklāmēta oficiālā demonstrācija 18. novembŗa pēcpusdienā. Tā esot noorganizēta, lai protestētu pret ASV kongresa rezolūciju, kas 18. novembri izsludināja par Latvijas neatkarības dienu. Pēc aculiecinieku nostāstiem Rīgā demonstrācijā piedalījušies ap 2000 cilvēku. TASS tomēr ziņoja, ka ,,desmit tūkstoši Latvijas iedzīvotāju (tātad arī nelatvieši) galvaspilsētā izteikuši savu protestu pret Vašingtonas mēģinājumu iejaukties Padomju savienības neatkarīgo republiku lietās. Šī demonstrācija notikusi pie Latviešu Sarkano gvardu pieminekļa, kas ,,aizstāvēja pirmo valsti latviešu vēsturē, sociālo republiku.''

Brīvības pieminekli uzcēla 1935. gadā, un piecus gadus vēlāk Staļins pievienoja trīs Baltijas valstis Padomju savienībai. Kopš tā laika periodu no 1920.—1940.g. padomju vēsturē apzīmē par ,,buržuju diktātoru laikmetu''. **-be**

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzei trešdien, 18.novembrī, bija četri dievkalpojumi. Betlēmes baznīcā Bruklinā dievkalpojumu vadīja māc. R. Zariņš, ērģelniece M. Lake.

Jonkeros dievkalpojumu sāka ar karogu ienešanu, kur piedalījās skolas, skautu un gaidu un DV karogi. Dievkalpojumu ievadīja A. Šturma komponētā ērģeļu priekšspēle, solists Pauls Berkolds dziedāja četras dziesmas, ērģelniece M. Prāmniece. Dievkalpojums vairāk atgādināja koncertu, ne ikdienas dievkalpojumu.

Salā dievkalpojumu vadīja māc. L. Saliņš, piedalījās draudzes Longailendas koris diriģentes I. Upenieces-Jasutas vadībā, nodziedot divas dziesmas.

Īstoranžā, Ņudžersijā, dievkalpojumu dienā vadīja māc. R. Zariņš. Lavijas valsts dibināšanas atceres aktā runāja Ingrida Jansone-Ivanova, kas tikai pirms apmēram mēneša bija kļuvusi par advokāti. Sabiedriskā daļā blakus telpās runāja Ņudžersijas pensionāru priekšnieks J. Rozenbergs, bij. draudzes priekšnieks I. Vijums un novada vecākais A. Blodnieks.

● Latvijas valstssvētku dienā ABC televīzija uz Ņujorkas 7. raidāmceļa rādīja vakara ziņās latviešu demonstrāciju Vašingtonā pie padomju sūtniecības. Tur latviešu studenti demonstrēja par Latvijas tiesībām būt brīvai. Jaunietis Juris Blodnieks, Amerikas Latviešu apvienības viceprieksšēža dēls, bija atradis veidu, kā policija viņu tik ātri nevarēja dabūt projām. Kārtības sargi demonstrantus gribēja apcietināt, jo tie demonstrēja par tuvu Padomju savienības sūtniecībai. Juris Blodnieks bija noīrējis smago kravas mašīnu uz Vašingtonas draudzes vārda un sarunājis astoņus jauniešus. Diviem no tiem bija iemūrētas kājas cementa bluķos, ko novietoja Padomju sūtniecības tuvumā. Izsauktā policija nespēja jauniešus no bluķiem atbrīvot. Bija jāsauc palīgā ugunsdzēsēji, kas bluķus ar lieliem āmuriem sasita. Smagais auto nebija aizbraucis, bet gaidīja sūtniecības tuvumā. Policija visus jauniešus apcietināja. Kāda cita latviešu grupa demonstrēja pie Linkolna pieminekļa Vašingtonā, kur bija ieradušies arī senātors Rīgls un citi likumdevēji, kā arī igauņi, lietuvieši un ukraiņi. Senātors Rīgls aplika roku Helsinki-86 grupas dalībniekam R. Silaraupam un nosauca viņu par varoni. **Vk**

Bostonas DV apvienības valdes locekļi: V. Rudzroga un J. Āboliņš soļo ar Latvijas karogu 18. novembŗa demonstrācijā. Foto O. Akmentiņš

Bostona atcerējās Latviju

Trīs dienās dažāda rakstura sarīkojumi bija veltīti Latvijas 69. gada dienai. Bez tam atsevišķs piemiņas akts noticis Keipa Koda pussalā, kur arī dzīvo mūsu tautieši. Visi runāja par to, kas notiek Rīgā, kas notiek Liepājā. Tie, kas uz īsiem viļņiem klausās Amerikas Balsi, notikumu attīstībai dzīvoja līdz un bija vislabāk informēti. Par Latviju runāja ASV Kongress un Senāts, izdodami īpašu rezolūciju, kas prasa prezidentam Rēgenam runāt ar Gorbačovu, kā atrisināt Latvijas un Afganistānas brīvības jautājumu. Arī Demokratu Nacionālā komiteja Vašingtonā bija izdevusi presei īpašu paziņojumu 18. novembŗa atcerē, kuŗā tie apliecina nedalītu atbalstu Latvijas un pārējo Baltijas valstu brīvības atgūšanā.

Demonstrācijas rīkotāji pie State House bija plaši informējuši avīžu korespondentus, kā arī valdības pārstāvjus un ārzemju konsulus, ziņojumam pievienojot 1918.g. 18. novembŗa Latvijas proklamācijas tekstu (angļu valodā) un jaunāko informāciju, ko bija sagatavojis ALA informācijas birojs. Šai novembŗa dienai bija piešķirta sevišķi saulaina diena, kuŗā mirdzēja mūsu karoga nacionālās krāsas. Ar karogiem bija ieradušies DV apvienības valdes locekļi, dubultkvartets Tēvija tautas tērpos. Plakāti izteica šīs cīņu dienas nozīmi. Demonstrāciju vadīja ALA priekšsēdis Aristīds Lambergs un Jānis Bībelnieks, kas iepriekšējā radio programmas raidījumā ,,Spotlight on Latvia'' sniedza drāmatisku ziņojumu par notikumiem Rīgā un Liepājā.

ASV Kongresa un Senāta rezolūcijas nolasīja Ilze Oga. Krāšņu ainu piešķīra Latvijas mazie sarkanbaltie karodziņi, kuŗus izdalīja DV apvienības priekšn. A. Mačs. Savus iespaidus par pag. gada notikumiem Jūrmalā stāstīja lielais latviešu draugs Erls Tatle (Earle Tuttle). Viņš tur bijis viens no šīs konferences dalībniekiem. Par jaunāko Latvijā informēja A. Lambergs un J. Bībelnieks. Runāja ukraiņu, lietuvju un ungāru pārstāvji.

Kaut gubernātors M. Dukakis bija 19. novembrī izdevis mums veltīto proklamāciju, Latvijas karogu mastā neredzēja. Demonstrācijas laikā A. Mangulis vāca parakstus Gunāra Astras atbrīvošanai no apcietinājuma. Par viņa lietu referēja arī Maršals Goldmanis no Harvarda krievu institūta. Viņš ir bieži redzams TV kā Padomijas speciālists.

Vietējos laikrakstos parādījās demonstrācijas aina ar rakstiem, bez tam bija publicēta O. Akmentiņa iespaidīga vēstule laikrakstā The Boston Globe par to, kā Gorbačovs negrib atzīt Staļina noziegumus pret Baltijas valstīm un liekas nezinām par starptautiskiem līgumiem, kas nolīgti starp Padomju savienību un Baltijas valstīm.

Sekoja Latvijas tumšajā naktī dzimušā Helsinki-86 vadītāja Rolanda Silaraupa godināšana Trimdas draudzes namā.

21. nov. Veleslejas Community Centrā Bostonas organizācijas un draudzes rīkoja kopēju svētku aktu Latvijai. Novērotāju pārsteidza, ka reti svētku aktā piedalās tik daudz tautiešu. Tā bija labākā liecība, ka dzimteni mēs mīlam un gribam tai palīdzēt. Dievvārdus teica Džamaikapleins latv. lut. ilggadējais māc. Fricis Ruperts. Dzimtenē tauta vēsturiskos datumus nav aizmirsusi. Mutvārdos no mātēm un tēviem tie pārnesti nākošās paaudzēs. Ko varam teikt par Latviju? Valoda piebārstīta ar barbarismiem, viņu mākslinieki nekad neapmeklē gulagos izsūtītos tautiešus, kam garīgā spēka vajadzīgs visvairāk. Mums brīvības uguns jānes tālāk.

Svētku runu teica L. Reiters un jautāja klausītājiem, ko katrs darījis Latvijas brīvības labā. Kultūras sakaru komiteja vēlas, lai uzsākam ,,jaunu politisku domāšanu''. Nekādas pārmaiņas mūsu labā nav notikušas, bet mūsu tautas mūžu mēro ar citiem laika mēriem. Mums jānes tālāk brīvības vīzija. Viņš pieskārās arī dažiem ,,sāpīgiem'' jautājumiem. Kāpēc mēs Bostonā nevarētu rīkot vienu 18. novembri? Kā zināms, tāds tika atsevišķi rīkots Trimdas draudzē.

Klātesošie vienojās himnā Dievs, svētī Latviju, ko ar savu skaisto balsi pieskaņoja jaunais talantīgais baritons Pauls Berkolds J. Ansberga klavieŗu pavadījumā. A. Grots izdalīja goda rakstus Silvestram un Valentīnei Lambergiem par latviešu mūzikas un kultūras popularizēšanu radio raidījumā ,,Starmeši uz Latviju''. Ar ziedu pušķi godināja vienīgo LKO kavalieri Jāni Luiku, ģenerāļa Priedes un plkv. Kreišmaņa kundzes. ALA goda rakstu saņēma mākslinieks aktieris Gunārs Straumēns, bet zelta mūža biedru nozīmes (ar 500 dol. ziedojumu) saņēma daudzi bostonieši. No Latvijas Brīvības fonda diplomus izdalīja ALA valdes loceklis St. Duļevskis, aicinādams tautiešus iestāties LB fondā.

Mākslinieciskio daļu sniedza Amerikas Latviešu Teātŗa Vašingtonas ansamblis A. Uršteinas-Jubertes vadībā ,,Šī ir tava diena, Latvija!'' Pieci no izpildītājiem ir tilta metēji uz Latviju ik dienas, jo viņi strādā Amerikas Balsī.

Vanadzes pārdeva baltus asteres ziedus, un ienākums aizgāja Patiesības fondam. No šī vakara katrs ieguva kādu pilienu ticības rītdienai, savas tautas rītdienai.

Osvalds Akmentiņš

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM,
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $6.00

125 Broadview Ave.
Tel 465-5225
Svētdienās iepriekš sazinoties pa tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIEŠIEM
sākot ar 1987. gada 29. jūniju
Pirmdienās no pl. 14.00 līdz 21.00.
Otrdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Trešdienās slēgts.
Ceturtdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Piektdienās no pl. 12.00 līdz 23.00.

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
● Izjusti personīgi pakalpojumi
● Pastāvīga kapella
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

DR. ROBERTS U. VAGNERS, O.D.
OPTOMETRIST
3439 YONGE STREET
TORONTO, ONTARIO M4N 2N1
TELEPHONE
(416) 485-5233

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozar
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus
ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2L6
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

Grāmatas dāvanām

A. Silgailis — Latvian Legion	$25.00
Kanadas vanadzes — Latvian cooking	$12.00
L. Ozolkalne — Kur tu esi	$19.00
Latviešu karavīru dziesmas ar notīm	$12.50
L. Gulbe — Varbūt — es esmu mežs, dzejas	$12.00
Latvju Enciklopēdija 2	$52.00
Garīgs apskats II	$15.00
88 Latviešu Tautas dejas un Apdares	$27.50
Mūzikālie pavadījumi 88 dejām	$12.00
I. Gubiņa — Uz akmeņa stāvēdams	$18.00
A. Alksnis — Panaceja un viņas mācekļi	$18.00
A. Eglītis — Svešais cirvis cērt un cērt	$ 9.00
A. Kraujiete — Spoguli, spoguli, atklājies, dzejas	$14.00
M. Zichmanis — Brāļi Zēbergi	$14.00
V. Jankevica — No Ārlavas līdz Ņujorkai	$17.00
Dainu izlase — Ozols	$12.00
E. Grīslis — Uz ērgļa spārniem	$19.00
O. Perro — Vestures veidotāji	$20.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom.	$16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm.	$24.00
T. Krūka — Rīgas Ieviņa — Jaunatnes romāns	$12.00
Laiks, telpa, laudis IV daļa	40.00
Dainu izlase — Liepa un pārējie koki	12.00
Dainu izlase — Trīs Skuju Koki un Bērzs	$12.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums	$15.00
Latvija — sienas kartes	$12.50
O. Perro — Holmas cietoksnis (trešais izd.)	$20.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV Grāmatnīca, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.
Pirmdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 17.00
Otrdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 19.00
No treš. līdz piektd., iesk., no pl. 12.00 līdz pl. 18.00
sestdienās no pl. 9.00 līdz pl. 13.00.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.
Darba laiks: no otrdienas līdz piektdienai no pl. 15.00-20.00
sestdienās no pl. 10.00 līdz pl. 15.00.

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
6150 Yonge Street
(Goulding Ave stūrī, dienvidos no Steeles)
Willowdale, Ont.
221 — 1159

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

IERĪKO, LABO UN MAINA
plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.
ROLAND KULLIK
(416) 275—1280.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
Piedāvā: ● lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
● žāvētus tītarus, zivis,
● pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju klingerus u.c. gardumus.
● klāj viesību galdus.
Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

SARMĪTE BULTE, BA, LLB
ADVOKĀTE—NOTĀRE
Thompson Building — pretīm City Hall —
65 Queen St. W., suite 1105
Toronto, Ont. M5H 2M5. Tel. (416) 860-0082

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
5165 Yonge St., Willowdale, Ont. M2N 5P5
(Veikals atrodas pie North York Center — Yonge & Park Home krustojumā)
733-4515 733-4516
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
Piegāde Toronto, prieķšpilsētās un visā pasaulē.
Akceptējam galvenās kreditkartes.
Auto novietošana veikala ēkas aizmugurē.
Pārdodam atsevišķus Latvija Amerikā numurus.
Inta Gugāns-Tauriņš
Veikals atvērts:
No pirmdienas līdz ceturtdienai no pl. 9—6 vakarā,
piektdienās no pl. 9—8 vakarā, sestdienās no pl. 9—5 pēcp.

RM

NSM

ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408

RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Leonija Ozolkalne

KUR TU ESI?

Autore mums ir ļoti labi pazīstama ar grāmatu Ugunī. Tāpat arī šoreiz ļoti raitā valodā aizved lasītāju kara un pēckara bēgļu gaitās, rādot vecākās un vidējās paaudzes cīņu par brīvu Latviju.

Laba dāvana visiem grāmatu cienītājiem.
Cena $19.00.

PIEPRASAIT SAVAM GRĀMATU PIEGĀDĀTĀJAM

Alcan Building Products
Authorized Dealer
ALCAN

Māju īpašnieki!
ietaupait ar **ALCAN SIDING**

Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko

534-2926

Thermo Windows

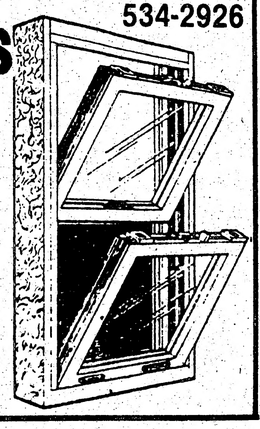

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS

Īpašnieks Artūrs Mīme
229 DUNDAS ST. W., TORONTO, M6R 1X6

LATVIJA AMERIKĀ

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

_ vienu gadu — Kanadā $46.00, ASV $46.00
_ 6 mēnešiem " $24.00 " $24.00
_ 3 mēnešiem " $14.00 " $14.00

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese .....

Jauns abonents _ pagarinājums _

Čeki rakstāmi uz Latvija Amerikā vārda un sūtami
125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9.

RATAS OPTIC

Igauņu uzņēmums.

219 Danforth Ave, Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251
465-8648

Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15

- **Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontaktu lēcas.**
- **Rāmji lielā izvēlē.**
- **Izkārtojam acu pārbaudes.**
- **Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.**

DES MOINES

● Aijovas pavalsts galvaspilsētā — Des Moinēs pie Kapitóla — šā gada 7. novembrī pl. 12 notika Amerikāņu brīvības komitejas rīkota 70 gadu Pad. savienības revolūcijas apsūdzības demonstrācija ar baltiešu, vietnamiešu, korejiešu, afganistāņu u.c. komūnisma apspiesto tautu piederīgo aktīvu piedalīšanos.

Demonstrācijā dievvārdus teica latviešu māc. A. Pelds, tam sekoja American Freedom Coalition pārstāvja David Payer uzruna un ziedu nolikšana. Starp citu apspiesto tautu karogiem Latvijas karogu reprezentēja Ingrīda Pelsa tautas apģērbā.

Demonstrācijā bija 22 plakāti ar saukļiem, starp tiem divi veltīti Baltijas valstīm — Latvijai un Lietuvai.

Demonstrācijā pie Kapitola lielākā apspiesto tautu grupa bija latviešu un vietnamiešu.

Pēc demonstrācijas un pusdienām Botāniskā dārza restoranā sekoja video lenšu izrāde par komūnisma briesmu darbiem Vietnamā, Afganistānā u.c., un referāti.

Par komūnisma draudu brīvajai pasaulei referēja minētās komitejas locekle — Darcy Vik-Wall; Imants Kalniņš referēja par Baltijas tautu un Latvijas pakļaušanu komūnismam.

Par Vietnamas postu zem komūnisma referātus nolasīja divi Vietnamas pārstāvji.

No latviešiem amerikāņu pretkomūnisma komitejā darbojas Elvīra Veisberga un Imants Kalniņš. **J. Dimants sr.**

Valentīna Pāvula

NEPTŪNA KALPS

ir vienīgā grāmata mūsu literātūrā, kuŗā autors apraksta savu darbu — zemūdens dzīlēs nogrimušo kuģu un citu bagātību meklēšanā, kā arī daudzās citās bīstamās dēkās.

Jauns pienesums latviešu literātūrā līdz šim neaprakstītos ūdenslīdēja piedzīvojumos.

Rakstnieks Anšlavs Eglītis Valentīna Pāvula stāstījumu vērtē šā: „Neparasts, interesants, īpatnēji svaigā valodā uzrakstīts darbs. Saista nepārtraukti lasītāja uzmanību...”

Grāmatai 488 lpp. Mākslinieka Ērika Dzeņa vāka zīmējums.

Laba dāvana visiem grāmatu cienītājiem.
Cena $28.50.
Pieprasait savam grāmatu piegādātājam.

KALUPE
JEWELLERY LTD.

Zeltkaļi

ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.

VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

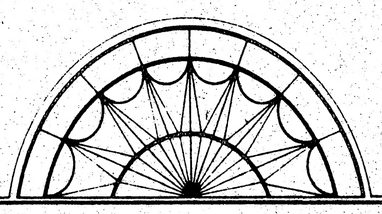

DARRELL KENT REAL ESTATE LTD.

Jau 9 gadus
latviešu pārstāvis

JĀNIS KORBS
Sales Representative

Birojā: 534-6381
Mājās: 461-9359

902 Bathurst Street Toronto, M5R 3G3

HAMILTONA

● Hamiltonas D V sporta kopas Sparta rīkotās internās novusa sezonas atklāšanas sacīkstēs 31. oktobrī no 19 dalībniekiem 1. vietu, nezaudējot nevienu spēli, ar 16 punktiem ieguva Ivars Jēgeris, 2. vietā ar 13 1/2 punktiem Valentīns Krauklis un 3. vietā ar 12 1/2 punktiem Aina Ansona. Sacensības lietprātīgi vadīja un balvas pasniedza kopas vadītājs Modris Žulps.
Z.U.

Īpaša izpārdošana un liela izvēle
„LIETUVIEŠU ZELTAM” — DZINTARAM

Colonnade Gold Jewellery
Upper Colonnade
131 Bloor St.W.,
tel. 922-8431

Izdaru krāsošanas darbus

Nocenošana bez maksas.
Zvanīt no pl. 10—23
tālr. 924-7095

MAPLE LEAF TRAVEL

Piedāvā lidojumus
PACKAGE TOURS

Lūdzu zvanait Inesei Grodnis
653-4351

655 St. Clair Ave W.

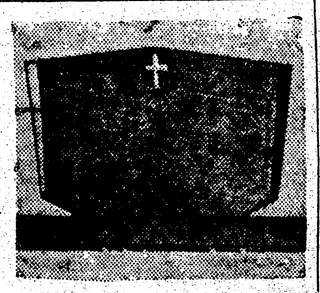

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets.
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

Pauļa Osvalda Baumaņa pieminai

Gārdensitijā (Garden City) pie Detroitas 26. oktobrī pēc ilgas slimošanas miris Paulis Osvalds Baumanis. Viņš dzimis 1911.g. 17. augustā Ainažos, uzaudzis un gājis skolā Smiltenē. Pēc Smiltenes valsts vidusskolas beigšanas uzsācis studijas Latvijas universitātes mechanikas fakultātē un pievienojies korporācijas Vendia saimei, kuŗā uzņēmies sekretāra, viceseniora un seniora amatus.

Studiju laikā bijis aktīvs sportists, un 1938. gadā izcīnījis Latvijas meistara titulu paukošanā ar zobenu. Otrā Pasaules kaŗa laikā P. Baumanis kā virsnieks cīnījies Latviešu Leģiona 19. divīzijā. Izstaigājis kaŗa un trimdas gaitas Vācijā, nonācis ASV Detroitā un tās piepilsētā Redfordā.

P. Baumanis bija liels dziesmu draugs, un jau 1936. gadā sāka dziedāt Latvijas universitātes Prezīdiju Konventa vīru korī, vēlāk arī R. Zuikas vīru korī, un Detroitā dubultkvartetā un arī Detroitas latviešu korī, būdams kādu laiku arī tā priekšnie.s Detroitā P. Baumanis rosīgi piedalījās sabiedriskā dzīvē. viņš bija viens no Korporāciju kopas dibinātājiem, vairākkārtīgi arī veikdams viņam uzticētos amatus. Ilgus gadus bija sekretārs Latviešu apvienībā, padomes loceklis Sv. Pāvila latv. ev. lut. draudzē, daudz gadu bija Detroitas latviešu palīdzības fonda priekšsēdis un kādu laiku arī kasieris.

Mūžībā aizgājušo rosīgo sabiedrisko darbinieku 29. oktobrī pēdējā ceļā uz mūža atdusas vietu Vūdlavn kapsētas latviešu nodalījumu izvadīja mācītāji V. Līventāls un L. Vīksne.

Izvadīšanā piedalījās Korporāciju kopas Detroitā goda sardze. Kapos no aizgājēja atvadījās korporācijas Vendia pārstāvis A. Kabucis, Korp. kopas Detroitā seniors H. Ludiņš, Sv. Pāvila draudzes priekšnieka vietn. un Latviešu palīdzības fonda priekšsēdis A. Stepe, Sv. Pāvila draudzes dāmu komitejas priekšniece A. Līventāla un Latviešu apv. Detroitā priekšsēde D. Medne.

Korporāciju locekļi nodziedāja tradicionālo kapu dziesmu ,,Ja kādu brāli...'' Par aizgājēju sēro dzīvesbiedre Anna un meita Lilija.

A. Deksnis

Noziedznieks

(Turpinājums no 2. lp.)

vai Gorbačovam un viņa padevīgajai patvaldībai ir simtprocentīgi drošs un pierādīts nodoms līdz pamatiem iznīdēt Staļina ēras noziedzības, tajās ietvertot arī to izraisītās sekas, kas vēl šodien samanāmas pasaulē un tādēļ likvidējamas. Padomju savienības 20. un 22. partijas kongress Chruščova vadībā gan kritizēja un nosodīja Staļina ēru, daļēji rehabilitējot tās upurus, bet šis process ap 1960. gadu manāmi saplaka un kļuva lēnāks.

Ir nepārprotami, ka pašreizējais Kremļa valdnieks dara visu, lai parādītu komūnisma valsts šķietamu liberālizēšanos un vainas atzīšanu, tā gludāku padarot decembrī ejamo ceļu, kuŗā satiksies divējādu ideoloģiju partneŗi, lai reizi pa visām reizēm nokārtotu attieksmes un vienotos pieņemamā uzskatā par miera nodrošināšanu pasaulē, vadoties no iznīcinošā atomspēku līdzsvara.

Staļina pastrādāto noziegumu ēras nosodīšana un miljoniem nevainīgu cilvēku dzīvību rehabilitēšana — vai tas pierādīs Padomju savienības apņemšanos ieviest kādu stabilu un drošu elementu padomju un amerikāņu attieksmēs, kuŗu nesekmīgais izkārtojums nu jau ilgst pāri divdesmit gadu robežai?

SAVIENOTĀS VALSTIS

KLĪVLANDE

● DV apvienības, Strēlnieku un Kaŗa invalidu kopas Klīvlandē 7. novembrī Apvienotās draudzes zālē rīkoja Lāčplēšu dienas atceri, sarīkojuma atlikumu paredzot nodot Patiesības fondam.

Programmā bija video lentes In search of freedom—Nebraskans from Latvia izrāde un jaunieša Jāņa Šulca referāts. Runātājs pastāstīja par Latvijas brīvības cīņām 1919. gadā, par Lāčplēša kaŗa ordeni, bet tālākā stāstījumā pieskārās mūsu nākotnes lietām un pašreizējiem notikumiem, kas domāti Latvijas brīvības atgūšanai, saskatot zināmu līdzību pagātnes notikumiem ar tagadni. Cita starpā runātājs norādīja, ka 18. novembri—Latvijas neatkarības dienu, atzīmēs ne tikai latvieši trimdā, bet arī okupētā Latvijā. Nupat saņemtās ziņas liecina, ka mūsu atbalsts cīnītājiem dzimtenē ir nepieciešams tieši tagad. Pēdējo gadu notikumi ir saviļņojuši netikai mūsu jūtas un prātus, bet arī atspoguļojušies pasaules presē un jūtami skāruši nervus režīma vadītājiem aiz Kremļa mūŗiem. Pēc vairāk nekā 40 trimdas gadiem mēs esam pierādījuši, ka vēl esam cīņas spējīga latviešu tauta. Lai atminam pagājušā gadā Vīnes koferenci un jauniešu demonstrācijas tur. Lai pieminam 300 jauniešu demonstrāciju Rīgā pag. gada 27. decembrī, prasot brīvību Latvijai, un šī gada demonstrācijas Lieldienās, 14. jūnijā un 23. augustā. Šo notikumu iespaidā kāds gados jauns ciemiņš no Latvijas izteicies ,,Nākamā gada laikā no jauniešiem Latvijā var sagaidīt—apbruņotu sacelšanos.'' Režīms jau laikus uzsācis pretakciju, lai izjauktu paredzēto demonstrāciju 18. novembrī Rīgā. Helsinki-86 grupas pašreizējie galvenie darbinieki visi izsaukti uz vīzas nodaļu pratināšanai. Tur viņiem ir pasacīts, ka visi tiks izraidīti no Latvijas uz rietumiem 16. novembrī. Mārtiņš Bariss, Helsinki-86 dibinātājs, ir iesaukts armijā. Rīgas institūtos un augstskolās studentiem ir obligāti jāparaksta speciālas anketes, apsolot, ka nepiedalīsies 18. novembŗa demonstrācijās. Visiem vidusskolas un pamatskolas audzēkņiem obligāti jāpiedalās ekskursijās ārpus Rīgas. Tiek radītas speciālas ,,kārtības dienesta'' brigādes, kas patrolēs Rīgas ielās 18. nobembrī. Laikrakstos, TV un radio programmās tiek sniegta speciāla propagandas akcija, lai iedzīvotāji ienīstu šos demonstrantus. Grupa Helsinki-86 tomēr 18. novembrī izies ielās ar mērķi pie Brīvības pieminekļa.

Kas jādara mums. lai palīdzētu viņiem?—referents jautāja un deva atbildi—rakstiet vēstules savas pilsētas laikrakstu redaktoriem, TV un radio stacijām. Dodiet viņiem informāciju par notikumiem Rīgā, par cilvēktiesību grupu Helsinki-86, par 18. novembŗa nozīmi latviešu tautai, un šovakar parakstiet sagatavoto petīciju mūsu pārstāvjiem kongresā.

Jānis Šulcs ir Klīvlandes valsts universitātes trešā kursa students un šovasar strādāja kā interns ALA birojā Vašingtonā D.C.

● Klīvlandes latviešu koncertapvienības šīs sezonas otrā koncertā 8. novembrī dziedāja mecosoprāns Melita Mičule, klavieŗu pavadījumus spēlējot Vilnim Ciemiņam. Programmā bija Lūcijas Garutas, Jēkaba Graubiņa, Jāņa Mediņa un Alfreda Kalniņa solo dziesmas, R. Šūmaņa dziesmu cikls op. 42 un 5 cittautu komponistu operu ārijas.

J. Ū.

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

DEMONSTRĀCIJA PĒRNAVĀ

Apvienotā Baltiešu Amerikāņu Nacionālā komiteja Vašingtonā ziņo, ka padomju okupētajā Igaunijas pilsētā Pērnavā 7. novembrī Veterānu kapos pulcējušies 2000—3000 demonstrantu. Tie vēlējušies zināt, kāpēc okupācijas vara nojaukusi Brīvības pieminekli šinī pilsētā, kas atklāts 1922. gadā.

Kopš padomju okupācijas vara iznīcināja pieminekli četrdesmito gadu sākumā, Pērnavas iedzīvotāji pieminekļa vietā nolikuši ziedus. Nesen Pērnavas kultūras klubs disidenta Tīta Madisona vadībā iztīrīja kapsētu un mēģināja atjaunot sabojātos krustus.

Šī bija pirmā lielākā sanāksme, kas izteica iedzīvotāju dusmas par Brīvības pieminekļa iznīcināšanu. Demonstrācijas organizētāji neatklāja savus vārdus, baidoties, ka viņus var piemeklēt līdzīgs liktenis kā iepriekšējiem organizētājiem, ko iesauca militāros spēkos. Padomju pārstāvji vēroja demonstrāciju, bet nevienu neapcietināja. Viņi kapsētu apgaismoja ar starmešiem un notikumu uzņēma filmā.

-be

LONDONA

● DV Londonas nod. biedru vakars ar viesiem groziņu vakara veidā 7. novembrī bija pulcējis kuplu apmeklētāju skaitu. Vakarā I. Rapa rādīja skaņu filmas (video) no DV Kanadā 35 gados.

Izrāde notika ar pārtraukumu puslaikā, lai varētu pacienāt ar sanestiem groziņiem., kuŗus nod. vanadzes bija gaumīgi sakārtojušas. Nobeidzot DV Londonas nod. priekšsēdis R. Alksnis pateicās I. Rapam par filmu izrādi un par ziedojumu R. Silaraupam.

B-ns

Alma Zwirbulis

dzimusi 1901. gada 17. jūlijā Latvijā,
mirusi 1987. gada 9. novembrī Toronto.

Sv. Jāņa ev. lut. Latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

Miervaldis Treiguts

dzimis 1920. gada 9. februārī Grobiņā,
miris 1987. gada 5. novembrī Toronto.

Sv. Jāņa ev. lut. Latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

Voldemārs Albertiņš

dzimis 1911. gada 18. aprīlī Latvijā,
miris 1987. gada 25. oktobrī Londonā, Ontario.

Sv. Jāņa ev. lut. Latviešu draudzes Toronto Palīdzības fonds

Alberts Eglītis

Uz mūžīgiem laikiem

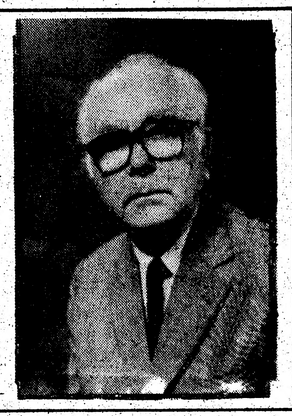

Mūsu nav daudz, un tomēr — neesam arī vairs skaidienā aizslaukāms mazums. Trimdā esam vienkārši kļuvuši par garīgu, kvalitātīvu faktu, dzīvu balsi, kā savas valsts idejas uzturētāji, sekmētāji. Bet tālāk jākonstatē kāds absurds pēckara gados: padomju imperiālisti, tāpat kā sarkanie internacionālisti, kopā ar visādiem chaotiskiem pacifistiem sludina tikai mieru un vēl pavisam jaunu jēdzienu — sociālo plūrālismu, bet neuzsveŗ brīvību; šāda rīcība jau ir kļuvusi liels drauds tautu pastāvēšanai.

Sevišķi jāuzmanās mazajām tautām, kam robežas ar Padomju savienību. Reizē jājautā: Kāda būtu tā ,,paradīze'' virs zemes, ja to savos ūtopiskos nolūkos, citus izmantojot un verdzinot, sāktu bez pretestības veidot tikai komūnisti ar savu patvaļu? Tiem, kas paši esam reiz piedzīvojuši komūnistus, atbilde nav tālu jāmeklē.

Komūnisms ir varas ideja, komūnistu partija kollektīvisma varas organizācija, kas jāapkaŗo ar uzdrīkstēšanos, ar labāku ideju, ar spēcīgāku demokratijas izgaismojumu, sevišķi zinot, ka sarkano diktātūra ir bez alternātīva, bez gaišākas motivācijas nākotnei, kas vienīgi tikai ar iedzītām bailēm, ar brutāliem līdzekļiem turpina turēties, un ir kļuvusi biedējošs faktors cilvēkam, balstīdamies uz savā vienvaras laikā radītajiem necilvēcības kalniem.

Kāpēc tas viss te jāpiemin? Tāpēc, ka tas ir kļuvis mūsu liktenis, kļuvusi mūsu bēda, kas sāpēdama cēlusies līdzskrējēju un okupantu — krievu dēļ. Taču godinot patiesību, jādokumentē vēl sekojošais, kaut arī tā jau sen ir visiem zināma vēsture: Latvijas Neatkarības kaŗš ilga 628 dienas un noslēdzās pēc tam, kad mūsu valsts bija izcīnīta kaujās. Ja vēl pieskaita Pirmo pasaules kaŗu, tad toreiz tautai savā zemē vajadzēja izturēt drāmatiskas grūtības 6 gadus. Mūsu mātes, tēvi, mūsu vecākie brāļi un māsas smagumu izturēja, kaut arī Neatkarības kaŗa uzvarai vien par tēvzemi savas dzīvības atdeva 154 virsnieki, 2892 instruktori un kareivji, un bez tam vēl bija 4085 ievainoti cīnītāji.

Te svarīgi atgādināt — miera sarunas sākās 1920. gada 16. aprīlī un beidzās tā paša gada 11. augustā ar līguma parakstīšanu Rīgā, bet 1920. gada 2. septembrī Latvijas Satversmes sapulce sevišķā plēnārsēdē apstiprināja 23 pantos formulēto miera līgumu starp Latviju un USSR. 2. pantam tāds saturs: ,,Respektējot brīvu pašnoteikšanos un ievērojot Latvijas tautas noteikti izsacīto gribu dzīvot patstāvīgu valsts dzīvi, Krievija bez ierunām atzīst Latvijas valsts neatkarību, patstāvību, suverēnitāti un labprātīgi un uz mūžīgiem laikiem atsakās no visām suverēnām tiesībām, kuŗas piederēja Krievijai attiecībā uz Latvijas tautu un zemi.''

Cik liela vērtība Kremļa izpratnē tādam starptautiskam nolīgumam, varam secināt no tā, ka 1940. gada jūnijā, pāri Masļenku līķiem un pelniem lauzdama visus parakstītos, ratificētos līgumus ar mūsu valsti, Padomju savienība okupēja Latviju, un — nu mēs gan trimdā, gan mājās palikušie kopā atkal jau vairāk nekā 40 gadus atrodamies jaunā Neatkarības atjaunošanas cīņā. Šinī vietā jāpiezīmē: ar okupētajām Baltijas valstīm, kuŗās tautu pastāvēšana tiek apdraudēta saknēs, ar afgānistāņu slepkavošanas sākšanu — Padomju savienības imperijai ir sācies viņas vislielākais aizrīšanās process! Tas nozīmē, ka mēs nedrīkstam samierināties, kamēr, pastāvot uz savām tiesībām un rūpējoties par patiesību, ir aptumšots tāds dabisks brīnums kā Latvija, kuŗas spodrināšanai Otrā pasaules kaŗā austrumu frontē cīnījās 140.000 latviešu kaŗavīri.

Vienīgi — šī vēsturiski slavenā cīņa mūsu dzīvības interesēs vēl vienmēr nav galā, tanī atrodas mobilizēta visa tauta ar visu savu garu, kas, lidinādams uguns putnus, vēro notikumus, redz sev apkārt daudz skumju, daudz akluma sistu attīstību, kā arī — cerīgas zīmes. Tās tad nu centīgi jāveicina, un nav jābaidās no saskriešanās, no asumiem ar ļaunām varām, ar viņu varmācībām. Baiļojoties vai klusējot nedrīkstam nekad krieviem pieļaut mainīt nacionālo eksistenci, kas tautai nozīmētu briesmas un ilgstošas ciešanas.

Mūsu griba, talants, enerģija jāpievērš vienīgi pašu vienotības kaldināšanai, nacionālo spēku koncentrēšanai garīgiem pasākumiem, kuŗiem katrreiz jābūt citā veidā, citā vietā un negaidītiem. Visas sabiedriskās aktīvitātes mērķtiecīgi jāvada tikai atbrīvošanās virzienā. Sevišķi šinī laikā, kad mūsu zemē stāda kokus bez saknēm, un skaidri zinām, ka ar katru gadu vairāk būs nežēlīgo virskungu dēļ jānodarbojas tālāk ar traģiskām problēmām.

Līdzšinējie piedzīvojumi praksē rāda: sadarbošanās meklēšana ar turienes funkcionāriem vēl vienmēr ir tuksnesī iemaldījušos cilvēku pēdējo spēku izšķiešana, mēģinot sasniegt vizuālo fata morganu. Reizē tūlīt jāuzsveŗ: starp oficiālajiem, režīma uzticības ieguvējiem kalpiem tur pat klusībā nav neviena, kas savai tautai godīgi gribētu to pašu, ko mēs gribam, ko grib patiesībā latvietis, kam brīva Latvija ir dievišķīgāka nepieciešamība nekā tā sauktā okupantu samocītā Padomju Latvija.

Tas mums uzliek vēl vairāk pienākumu — atrasties sirsnīgā kontaktā ar tuviniekiem, un tikai ar tuviniekiem mājās. Viss cits kopības stiprināšanā, vienas tautas kopsaucēja meklēšanā nav prioritāte. Kur tas tikai iespējams, mums atklāti un neatlaidīgi jāprasa Maskavai, jāprasa okupantiem pildīt 1920. gada 11. augustā Rīgā ar Latvijas valsti nolīgto miera līgumu, respektējot līguma 2.pantu — *uz mūžīgiem laikiem!*

Tai pašā laikā visām trim baltiešu grupām trimdā nav jādod miers Bundesrepublikas valdībai, jo arī Vācija mūsu ilgstošajā postā ir stipri līdzvainīga.

Būtu jāprasa, lai Bonna beidzot oficiāli darītu Eiropā zināmu: Ribentropa-Molotova slepenais nolīgums toreiz augustā, Baltijas valstu iztirgošanas jautājumā Bundesrepublikai nav saistošs. To nesasnieguši, nebūsim bijuši savas sūtības augstumos.

Jāpiezīmē — sakaru trūkums iznīcināja Romas impēriju. Padomju verdzināšanas sistēmu sarkanajos žogos atkal reiz iznīcinās viņas pašas kultivētais naids, kultivētā neuzticēšanās nevienam, kas nedomā tāpat kā komūnisti. Trimdiniekiem veicot savus vienreizējos uzdevumus, tas viss nedrīkst atgadīties pat mazākās ēnas apmērā. Ciešot dziļo tautas nelaimi un no tālienes vērojot padomju krievu mīklaino mistifikāciju, svešumā jākonstatē, kaut arī krievi vēsturē paliks mūžīgi atbildīgi par visām mokām un necilvēcīgumu Latvijā, Lietuvā un Igaunijā, tie paši tomēr nemaz negrib pat mēģināt nopietnībā atbrīvoties no šī gadu simteņa sērgas.

Impresijas beigās skaidri jāpasaka mūsu valsts austrumu kaimiņam — kā viņš dzīvo savās sādžās, rīkojas ar saviem ļaudīm, krievu ļaudīm, tā ir viņa iekšēja darīšana, bet — pret latviešiem (tāpat lietuviešiem, igauņiem) punkts punktā jāpilda miera līgums, lai ar laiku pāri grāvjiem, pāri rētām mēs atkal vēl kādreiz kļūtu saticībā dzīvojoši kaimiņi, kas dzīvo paši un ļauj arī citiem dzīvot. Citādi, turpinot līdzšinējās varmācības un miera līguma ignorēšanu, miera un savstarpējas cieņas, uzticēšanās šinī ar varu paņemtajā malā nebūs nekad starp noziedzīgo iebrucēju suverēnās valstīs, un mums — mūsu dabiskajā dzīves telpā.

Pieminētais lai ir pārdomām apspiestajiem, kas ar dzīvi krievu važās nesamierināsies, un viņu apspiedējiem 1987. gada 18. novembrī okupētajā Latvijā.

Latvijas vēstures viltojums...

(Turpinājums no 1. lp.)

ka tā ir vienīgā Latvijas valsts varas pārstāve un radīja pagaidu valdību K. Ulmaņa vadībā. Šī nacionālā padome, kas reprezentēja astoņas politiskās partijas, nebija ieguvusi likumīgo varu no latviešu tautas. Neviens to nebija ievēlējis, un tautas vairākums to neatbalstīja. Tanī pašā laikā, jau 1917.g. vēlēšanās Vidzemē pierādījās vairākuma atbalsts Latvijas sociālai demokrātijai (Latvijas boļševiku partijai). Vairāk nekā 70 proc. vēlētāju nobalsoja par šīs partijas kandidātiem. Šī partija nostājās pret Latvijas atdalīšanos no Krievijas ar saukli — ,,Brīva Latvija brīvā Krievijā!''

Ulmanis esot no vāciešiem saņēmis divas reizes pusmilj. marku, un 1918.g. decembrī britu kaŗakuģi noenkurojās Latvijas ostās. Britu valdība izšķīrās dot Ulmanim ieročus ,,... lai cīnītos pret boļševikiem.''

Latviešu tauta izmisīgi pretojās pret ārzemju iejaukšanos un Ulmaņa kolaboristu valdību. Notika demonstrācijas, un pagrīdē izveidojās sovjetu padomes. Līdz 1919.g. janvārim padomju vara esot bijusi atjaunota gandrīz visā Latvijā. Rīgā noticis padomju strādnieku, bezzemnieku un zaldātu deputātu kongress, kuŗā 705 delegāti no visas Latvijas pieņēmuši padomju Latvijas konstitūciju. Ar to pirmo reizi vēsturē latviešu tauta esot radījusi neatkarīgu valsti un Pad. Krievija to tūlīt atzinusi.

Diemžēl, padomju Latvija drīz vien piedzīvoja Vācijas agresiju rietumos, kā arī somu, igauņu un poļu agresiju ziemeļos un dienvidos. Angļu un franču flotes to atbalstīja no jūras. ASV kolaborantus atbalstīja ar kaŗa materiāliem 5 milj. dol. vērtībā. Tā Pad. Latvija noslīka asinīs. 15.000 civīliedzīvotāju noslīka terrora asinīs.

Ed. Krustkalns aizmirst pieminēt to, ka šo 15.000 nelaimīgo upuŗu slepkavas patiesībā bija asiņainā boļševiku terrora rezultāts.

Viss šis neticamais melu savārstījums nāk laikā, kad Gorbačovs runā par atklātību un demokratiju. Vēl jo vairāk jāievēro tas, ka 7. decembrī Vašingtonā Rēgens var Gorbačovam jautāt arī par neseniem notikumiem Baltijas valstīs.

Mūsu pienākums ir brīdināt Kanadas ārlietu ministriju par Gorbačova rokas puišu safabricēto melu pilno vēstījumu. Mūsu pienākums brīdināt visu Kanadas presi un, ja nepieciešams, arī ASV, ko īstenībā nozīmē glasnostj Kremļa apspiestām tautām.

Tie ir nekrietni meli un vairāk nekas.

Aleksandrs Ķegumnieks.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Mūžībā aizgājis Latviešu Inženieŗu Apvienības goda biedrs

inž. Jānis Verners Švanks

* 1897. gada 11. jūlijā Liezerē,
† 1987. gada 25. novembrī Toronto.

Cieņā un mīlestībā paturēs
LIA prezidijs,
TLB inženieŗu un tehniķu kopa

Zinātnei — Tēvzemei.